

Arxiu històric FUNDACIÓ JAUME BOFILL

Collblanc i la Terrassa 1974

Les raons d'una lluita urbana

Raimon Bonal

NOVEMBRE 1974

FUNDACIÓ
Fundació
JAUME
Jaume
BOFILL
Bofill

1. INTRODUCCIO

Si és la morfologia urbana ni es tracta d'una decisió més o menys capriciosa la que ens ha aconsellat d'escollir els barris de Collblanc i la Terrassa com objecte d'aquesta investigació sociològica. Aquest treball s'inscriu en la línia d'un pasat recent i llunyà i en l'esperança de trobar acollida en un futur immediat i potser inclús a un més llarg plaç.

Collblanc i la Terrassa tenen una personalitat pròpia, adquirida en la necessitat d'una expansió urbana de la ciutat barcelonina i tenen així mateix el risc de perdre-la en l'anonimat de l'Àrea Metropolitana de Barcelona. És a dir, ambdós barris, que formen per ella mateixos una unitat urbana indissociable, es troben al bell mig d'una extraordinària contra acció que és pròpia de tot suburbi: ésser en la ciutat i no ésser de la ciutat.

Aquesta definició de suburbi de Jacques Bruce Virellet (1) li dona plenament al nostre objecte d'estudi: "un nucli de població, d'edificacions, d'indústries, d'equipament urbà i social del qual incedeix i difundeix la producció dels seus habitants i la convivència social entre ells i amb el resta de la ciutat".

L'increment demogràfic i un embalsament desproporcionat de la dècada dels anys 20, la fort immigració que en va constituir la seva estructura, la quasi absència de tota planificació urbana coherent, el desenvolupament i el caos impressionant de l'anunciament de vivendes a la perifèria urbana, l'absència absoluta d'uns serveis bàsics, etc., són elements que fan que aquesta concepció suburbial en oposició a la concepció de barri que "és l'ocupació d'estatges en una localitat, vivint des d'una manera eficient i urbanísticament, on la vida social pot desenvolupar-se satisfent les necessitats elementals".

Aquesta satisfacció de les necessitats elementals és la que no està gens probada que es realitzi a Collblanc-La Terrassa. En l'enceta,

(1) Jacques BRUCE VIRELLET, "Concepto de ciudad", en Temas de arquitectura, nº 29 Barcelona, 1965.

la sanitat, el treball i l'estarje s'ha de cercar lliny de la localitat, hom es propieta fins a quin punt la vida social pot de desenvolupar-se satisfent les necessitats dels ciutadans. (2)

Històricament, aquesta unitat urbanística ha tingut sempre una consciència de pertinença al barri. I això ja des dels seus inicis quan l'anarquia de la zona 16 donava, efectivament, una manca d'unitat ideològica al sector de La Torrassa. I es pot dir que, recentment, la lluita del Pla Barcelonès, ha ajudat a créixer i a reforçar una reciprocitat mútua entre els veïns, com demostrarem d'una manera més clara posteriorment.

La població que habita Collblanc-La Torrassa és en gran part integrada de solts anys i molt integrada, si val l'expressió, a les ciutats de Catalunya. Al contrari del que passa en els barris nous d'immigració recent, aquí el català és una llengua corrent i els usos i hàbits s'acosten molt als autòctons. Jóns raons que afavoreixen molt la vida social integrada de la gent i que contribueixen a que es crei una veritable consciència col·lectiva de pertinença a l'ensamblatge del "nosaltres", que és veritablement el que explica els fenòmens antics i recents de moviments urbans col·lectius que han tingut una resonància important.

Amb tot, i malgrat això, s'hi desenvolupen factors de desorganització social: delinqüència, pobresa extrema i desatenció a necessitats importants. I això té una explicació: no hi fa de bon estar a un barri on els fum~~es~~, sorolls i males olors de les fàbriques i la saturació del trànsit rodant el fan irrespirable, on les males condicions de la vivenda en fan difícil la permanència, on la manca d'espais lliures obliga a jugar i a passejar pel carrer i on la densitat de població arriba a saturar-ne la permanència. Hi ha unes condicions de vida que, en certa manera, són impossibles.

S'hi fa necessària una remodelació, sí; però aquesta cal que tingui unes garanties de solvència prou respectuoses per a no deixar entreveure-hi les intencions especulatives d'uns quants que fan

(2) Malgrat tot, no emprarem jamai el terme suburbi del fet que, en

moltes ocasions, es tracta d'una terminologia ofensiva per la població que l'habita.

sentiments profunds dels seus habitants. Altrament, la recepció de la majoria de la col·lectivitat del barri és d'esperar i patir amb un to que sorprèn per la seva virulència i la seva agressivitat. Hi ha un subconscient de traïció que ha ferit la consciència col·lectiva. Hi ha la sensació d'una raó que es posseeix i que ha estat maltractada. Una evidència que no es vol reconèixer. No és mesurable en nombres, ni en xifres, ni en càlculs; però es tracta d'una ^{qta}honra col·lectiva que no ha estat tnguda en compte i que provoca una resposta col·lectiva.

Collblanc i la Torrassa deuen aquesta realitat que no es mesura a una història. El present cal que sigui jutjat en funció d'aquesta. No es pot ferir una sensibilitat col·lectiva amb una firma o un segell que prové de l'administració. Cal jugar nèt davant la consciència del noble.

L'estudi que presentem ve guiat per un gran esperit de servei. Un servei als veïns en el coneixement del propi barri i un servei a l'Administració en la línia de donar un suport a ^{uqa}~~xx~~ població que en manca. La nostra idea funcional no és pas de fer els bons oficis en les tensions presents, sinó d'ajudar a rem**ettee** cada casa al seu lloc a fi de prosseguir d'una manera viable als canvis necessaris que demana una remodelació racional al servei de tots i no pas d'una cuanta.

Barcelona - octubre - 1974

2. EL PLA PARCIAL COLLBLANC-LA TORRASSA I L'ASSOCIACIÓ DE VEÏNS

El Pla Comarcal de 1953 va calificar els terrenys de Collblanc-La Torrassa, fins a l'alçada del carrer de la Creu Roja, com a "zona de tolerància de vivenda i indústria", sense que realment el procés fos tal, per quan la barreja era escassa i, en general, es tractés d'illes industrials encaixades com un tumor maligne dintre el teixit urbà.

Les actuacions que el Pla proposava en aquesta part eren molt poques i la majoria consistien més aviat en reequipaments i no en possibilitats de modificar i intervenir sobre l'estructura urbana. Altres mesures possibles serien de caràcter general per medi de normes d'edificació a base de disminuir l'enorme densificació de la zona.

Es a partir d'aquests prenotands que el juliol de 1970 l'Ajuntament de l'Hospitalet va presentar a informació pública un Pla Parcial d'Ordenació Urbana del sector La Torrassa-Collblanc a l'Hospitalet de Llobregat.

El problema bàsic en que s'enfronta en el planejament del sector és de resoldre els importants dèficits quantitatius i qualitatius de tot tipus de dotacions acumulats a través del temps per manca de programes d'actuació i de planejament. Donades les condicions reals, que més tard estudiarem, no es podia absolutament pretendre un grau mínimament bo de dotacions, sinó només un nivell discrecional. A l'apèndix d'aquest apartat hi fem constar el pla global del barri amb les modificacions aportades pel pla parcial.

El primer objectiu del pla, entre d'altres, era resoldre en el que fos possible la creació d'espais lliures per al descans i esbarjo de la població del sector (Apartat 1.3.2 de la memòria).

Un segon aspecte manifestat era eixugar el dèficit de dotacions del sector: escoles, biblioteques, mercats i centres sanitaris (Apartat 1.3.3 de la memòria).

Es pensava també en una ampliació dels serveis públics i en una regulació de l'ús del sòl (Apartats 1.3.4 i 1.3.5 de la memòria).

També es projectava una remodelació de la trama viària primària centrada en els següents carrers: Llobregat, Montseny, Mas, Travessera

les Corts, Travessera de Collblanc i Gral. Primo de Rivera. Es pensava en la creació d'illes de peatons i la dotació d'aparcaments (Apartat 2.1.1 de la memòria).

La remodelació planejada obeïa precisament a no considerar el sector ~~obeïa precisament a no considerar el sector~~ com un problema aïllat sinó la preocupació de la seva integració al contorn que el rodeja: la ciutat de Barcelona i els altres sectors de la ciutat de l'Hospitalet. Es a dir, es considerava que un dels problemes principals era el fet que, essent un sector d'entrada ^{de} Barcelona a l'Hospitalet, fora forçós pels vehicles que provenien de la ciutat veïna el penetrar Collblanc-La Torrassa per a tenir accés al propi municipi. Això provoca l'aturació del tràfic i es proposaven solucions per a aquesta saturació.

De fet, s'intentava també una certa nucleació, la condició de la qual era el desplaçament de la indústria a d'altres sectors i la creació d'elements de relació, aprofitant l'estructura ja existent i potenciant noves entitats cíviques, comercials i culturals i també creant uns hipotètics espais verds (Apartat 2.1.2 de la memòria).

Quant a la qualificació del sector, que el Pla Comarcal de 1953 reduïa a Eixample Intensiu, Tolerància de Vivenda i Indústria i Ferroviària, el nou Pla canviava substancialment algunes d'aquestes per Eixample Intensiu, Residència Urbana Intensiva, Deportiva i Parc Urbà. (Apartat 2.1.3 de la memòria). El canvi més substancial estava operat pel fet de passar de Tolerància de Vivenda i Indústria a donar-li un caràcter marcadament residencial.

A l'hora de pensar amb el dèficit actual de dotacions, es preveia un equipament escolar, sanitari, un centre cívic ^{comercial} ~~XXXXXXXXXX~~, un centre d'acolliment per a vells, unes cases de cultura, una biblioteca i una escola d'arts i oficis.

Finalment, el Pla Parcial proposava la realització del projecte en tres etapes successives:

- 1a/1970-1975: Obertura i urbanització de la xarxa primària del sector. Primera etapa del centre cívic comercial amb l'aparcament soterrani. Dues escoles de primària o Educació General Bàsica i la zona verda dels carrers Farnés, Llobregat, Occident i Travessera de les Corts.
- 2a/1975-1980: Segona etapa del centre cívic comercial. Una escola d'enfanyament primari. La zona verda-deportiva del

costat de la línia de la RENFE. La zona deportiva de la Res.Torassa,
Riera Blanca, Rda. de la Via i Gral. Sanjurjo. El Casal
d'avis. La Casa de cultura i l'Escola d'Arts i Oficis.
3a/1980-1985: La resta.

El 20 del mes de juliol del 1970 el Ple de l'Ajuntament de l'Hospitalet aprovava inicialment aquest Pla parcial i es va presentar immediatament a informació pública. El resultat de la consulta fou la recollida de 795 escriptes d'impugnació de diverses persones i empreses que veien afectats els seus béns amb aquest planejament.

Es va fer una reconsideració del Pla i es va modificar en funció de les al·legacions presentades considerant-les beneficioses per a la comunitat.

L'anexo a la memòria, redactada al desembre del 1970, recull 174 al·legacions dels escriptes presentats:

- a) aspecte econòmic-financer del pla
- b) el benefici és per a d'altres sectors de la població i inclou de Barcelona
- c) disconformitat amb el sistema de contribucions especials (tot anava a càrrec dels propietaris)
- d) crítica a les zones verdes, tant a l'altura del percentatge del seu percentatge que era superior al 10, de la llei del 161 de 12 de maig de 1958
- e) crítica al sistema de la cessió de viels
- f) crítica al sistema viel primari
- g) supressions industrials per causa de la pol·lució i transició
- h) vivendes pelt afectats
- i) aspectes jurídics i de procediment aprovatori del Pla
- j) proposta de reforma interior del tractament del Pla
- k) indemnitzacions per a trasllat d'indústries.

Es partint d'aquestes impugnacions, que es van introduir les modificacions següents:

1a/Quant a la qualificació urbanística, s'introduïa una zona urbana d'alta intensiva a la illa Creu Roja, Gral Primo de Rivera, Rodon i Travessera de Catalunya.

2a/Quant a les dotacions, s'introduïen unes reduccions acci-

3º/Quant a l'ús del sòl, les zones destinades a instal·lacions culturals o zones d'edifici (verd o o deportives) ^{o zones verdes} ~~o zones verdes~~ també per petites reformes accidentals o reduccions parcials.

4º/Modificacions accidentals en l'estructura viària.

5º/Quant a la nucleació, pràcticament no s'observa variació, si no és la supressió d'edificis verds.

6º/Especifica més detalladament la forma i la creació del pla:

- Ajuntament de l'Hospitalet (uns 700 milions aproximadament)
 - xarxa viària primària (amb contribucions parcials)
 - enllaçs a la xarxa secundària
 - xarxa viària secundària (amb contribucions parcials)
 - llum pública (amb contribucions parcials)
 - sanjament (amb contribucions parcials)
 - zones verdes i deportives
 - edificis culturals (amb contribució de l'Estat)
- L'Estat (uns 60 milions aproximadament)
 - Ensenyament primària i secundària (l'Ajuntament contribueix amb els terrenys i el 25% de la construcció de l'edifici)
 - Casals de Cultura (els terrenys cedits per l'Ajuntament)
 - Escoles d'Arts i Oficis (idem)
- Concessionaris (uns 760 milions aproximadament)
 - terrenys sota soterranis
 - Centre Cívic-Comercial: la seva variació en rendiment més de la iniciativa privada i la seva variació cívica-política per responsabilitat proporcional segons la dependència dels diversos organismes.
- Altres organitzacions (11 milions aproximadament)
 - L'Ajuntament de Barcelona: el 50% de la construcció
 - L'Institut Nacional de Previsió construeix el seu establiment sobre terrenys cedits per l'Ajuntament.
- Els propietaris (uns 120 milions aproximadament) segons el pla de repartiment de millores.

7º/Finalment, en fi una exposició del pla de creació i modificacions del sòl, de les construccions i edificacions i implantacions

uols locals de negocis i compensacions i regulatàries i no pas a les vivendes afectades del centre cívic-comercial.

A les vivendes d'habitatge oficial, n'hi ofereix la quantitat de 363.242'16 ptes. per diverses fonts que s'indemnitza l'única vivenda afectada.

Aquesta és, en síntesi, la descripció del contingut del Pla Parcial C. Illblanca-La Torrassa (1).

2.1 Història d'una lluita

El projecte al que hem fet referència és certament el que ha suscitat el ressò més important entre la població de la ciutat, trascorrint inclús l'àmbit dels districtes afectats. Durant les dècades l'oposició dels veïns ha estat sempre una constant que ha trobat un únic contrincant: la voluntat de l'Ajuntament de l'Hospitalet per a tirar endavant el seu projecte.

Es important que cronològicament citem les fites més substancials:

21-juliol-1970: Després de dues sessions plenàries a les que és impossible arribar a cap acord, l'Ajuntament de l'Hospitalet aprova inicialment el projecte. La votació ha estat molt renyida: embat a nou vots i descomtat per part del batlle. El Pla Parcial passa a informació pública per a què els ciutadans presentin impugnacions.

31-juliol-1970: L'alcalde pronuncia un discurs en la "Primera Nit de la Torrassa", organitzada amb motiu de la Festa Major del barri. Davant el desori i l'escàndol provocat pels veïns afectats, té la gosadia d'insistir als presents que facin un vot de confiança a la corporació municipal que només pretén actuar justament i humanament. Durant aquells dies es va saber que la quantitat de vivendes afectades passen del miler: això en realitat és el que més preocupa.

(1) En apèndix, fem constar el contingut del foli 3604 que fa referència a les característiques del sector.

- 26-agost-1970: L'Ajuntament decideix prorrogar el plaç d'informació pública. Aquesta mesura respon a la sospita del poble pel fet que sembli que es vol fer una aprovació del projecte quan els afectats estarien de vacances.
- 7-setembre-70: El batlle, en un sopar de gala col·lebrat amb motiu de la Festa Major de Collblanc, torna a parlar del Pla de manera significativa. Evidentment, és el centre de la preocupació de tots els barris afectats i quasi seria una impertinència intentar tan sols parlar d'una altra cosa.
- 9-setembre-70: La premsa dóna a conèixer el text de la impugnació que el Col·legi d'Arquitectes de Catalunya i Balears presenta al Pla. Fonamentalment, el problema més greu, segons el prestigiós col·legi professional, és el de la financiació del Pla i la solució que s'adoptarà el; el trasllat de les famílies afectades en la seva vivenda.
- 10-setembre-70: Finalitzat el plaç d'informació pública, es compten entorn de les 800 impugnacions. Essent moltes d'elles col·lectives, afecta a un total de 14.000 impugnants. Es tot un rècord en la història de l'Hospitalet.
- 25-setembre-70: Hi ha hagut un intent de diàleg per part de l'Ajuntament de l'Hospitalet amb grups d'impugnants. L'encarregat del sondeig no ha pogut reunir els diversos grups. Ha estat un autèntic fracàs.
- 10-desembre-70: La "Delegación Local de Sindicatos", en la seva Junta de Dirigents Sindicals recomana als consellers de representació sindical que s'oposin a l'aprovació del Pla Parcial.
- 16-desembre-70: Sessió Plenària de l'Ajuntament. A l'ordre del dia, entre d'altres coses, hi ha l'aprovació del Pla. Hi ha més de 350 persones. Arribat el moment, el ponent d'Urbanisme retira la decissió perquè diu que espera poder dur a terme alguns canvis suggerits a última hora per varis consellers. En nom de set consellers, es presenta una esmena "total" al Pla, que és entregada al secretari de l'Ajuntament sense que s'en faci

una lectura.

- 21-gener-1971: La corporació municipal cel.lebra la darrera sessió plenària abans de procedir a la renovació de la meitat dels seus components. No es parla del Pla Parcial i això fa pensar que es tracta d'un joc brut davant el comitè dels principals defensors i detractors del projecte.
- 1-febrer-1971: Insospitada sessió plenària municipal de caràcter extraordinari. El Pla Parcial serà votat. Hi ha una tensió evident. Sembla que hi ha defectes formals greus: aquest ple no ha estat convocat amb la suficient antelació. Alguns consellers expressen el seu malhumor. Hi ha amenaces de denúncia de la il.legalitat del ple. Hi ha qui demana que la votació sigui secreta. Resultat: dotze vots a favor i nou en contra. Crits de protesta i el batlle ordena desallotjar la sala.
- 4-febrer-1971: Es coneixen les característiques del Pla modificat provisionalment. Ara cal que passi per la Comissió d'Urbanisme. Actualment afecta a 853 vivendes i 261 locals comercials.
- 6-febrer-1971: L'amenaça de denúncia de la il.legalitat del ple és un fet: ha estat portada al Govern Civil. també s'ha denunciat al tribunal de contenciós-administratiu. Dues acusacions: manca de majoria i insuficient plaç de convocatòria.
- 2-març-1971: S'ha creat una Associació de Veïns de La Torrassa i Collblanc que ha nascut per a fer gestions de cara a impugnacions col.lectives. El Govern Civil aprova els seus estatuts. Dintre l'Associació hi ha les comissions següents: guarderies i centres de formació, problemes cívics, urbanisme i serveis, cultural, festes i embelliment del barri.
- 29-juliol-1971: El Govern Civil aprova l'acta de la sessió plenària de l'Ajuntament. Ara ja pot passar a la Comissió d'Urbanisme.

18-octubre-1971: La Comissió d'Urbanisme, amb petits retocs, aprova el Pla Parcial Collblanc-La Torrassa. El Pla ha d'anar al Ministeri de la Vivenda per a la seva aprovació definitiva.

11-març-1972: Es coneix ja el veredict del Tribunal Contenciós-Administratiu fallant favorablement a l'Ajuntament de l'Hospitalet en el que feia referència a la majoria per la que va ésser aprovat provisionalment el Pla. Només manca, doncs, la decisió del Ministeri de la Vivenda.

XXXXXXXXXXXXXX

4-agost- 1972: Aprovació definitiva del Pla pel Ministeri de la Vivenda posant en dubte els dos pilars fonamentals del Pla: el canvi de zonificació i el centre cívic-comercial.

25-setembre-1972: L'Associació de Veïns Collblanc-La Torrassa convoca una assemblea en el Club Pimpinela per a decidir què cal fer ara. Sembla que els veïns, en nombre de 300 persones, estan decidits a prosseguir la lluita.

3-març-1973: Es convoca una Assemblea de Veïns a la Torrassa on es decideix definitivament continuar la lluita. El pròxim pas serà recórrer al Contenciós-Administratiu. I no hi ha cap dubte que els veïns recorriran a aquesta instància.

De les exposicions orals tingudes a la mateixa, s'entreveuen les línies següents:

- negativa al canvi de zonificació que intenta convertir el sector que compagina la vivenda i la indústria en una zona urbana intensiva. L'única cosa /sensata seria l'eliminació de les indústries, a la que accedeixen els veïns.
- negativa al centre cívic-comercial: es trobaria arreconat i amb serveis de molt poc interès comú.
- negativa a un pla viari que només locaria la sectorització del barri, a més a més de comportar molts inconvenients: a càrdats, sorolls, pol·lució...
- negativa a la supressió de zones verdes en la vici-

ficació del Pla per l'Ajuntament i l'abolició de l'escala per a escoles.

- 2-a ril-1974: Vista en el Palau de Justícia, a la Sala Primera del Contenciós-Administratiu contra l'ordre del 4 d'agost de 1972 del Ministeri de la Vivenda aprovant el Pla Parcial Collblanc-La Torrada. L'anul·lació de l'ent -300 persones- va obligar a anar a un altre sala del Palau -la Junta del Criminal. (Tenís en canvi la convocatòria feta per l'Associació de Veïns).
- 17- abril-1974: El Tribunal desestima els recursos presentats contra l'aprovació del Pla Parcial per l'Ajuntament de l'Escalot. Després queda en darrer pos: l'abolició del Tribunal Suprem. (1)

-
- (1) L'article editorial de la revista publicat a l'Associació de Veïns Collblanc-La Torrada, en el seu número d'abril del 1974, diu:
- "Este boletín intenta salir antes de finalizar la Sesión Municipal y a las pocas horas de una noticia que comentaremos con la correspondencia: el Tribunal de lo Contencioso-Administrativo, al tener que reconocer que nuestras razones para impugnar el Plan Parcial eran válidas, ha decidido anular la postura del Ayuntamiento. La resolución no es firme y de nosotros dependerá acudir o no ante el Supremo de Madrid. Pero desde esta editorial nos queremos iluminar al respecto de lo que vivimos: una semana cultural, una semana de actos de varios miles de personas que se reúnen (junto al Ayuntamiento y la Asociación) en el Plan Parcial. Muchos cientos de millones de pesetas en que se nos enfrentaban los festejos y vaciados del barrio. No se trata de juzgar las intenciones u honradez de personas que, además, no son siempre las mismas. Se trata de salir de nuestro infantilismo en orden que las dificultades de la vida común nos las quede resolver algún "papá", por ende que con este sea. Sólo nosotros quitaremos los pies de nuestro camino. La unión es fuerza y esta fuerza, salida de nosotros, es la fuerza y la confianza de sentirse unido por las dificultades de un barrio en sus lides y rodeamos sus males, aliando a la construcción de un barrio mejor, conseguiremos este barrio mejor.

(segunda)

77-avril-1974: Es realitza l'apil·lació a la Sala d'Art del Teatre del Gran. Però no es falli la manifestació, per tal de presentar un precedent important pel futur desenvolupament dramàtic de la companyia, si bé parcial pot començar a ésser nosaltres artistes. Una té la impressió que la lluita no està llançada.

2.2 Anàlisi qualitativa d'una reacció

L'essencial del sistema capitalista, en una de les seves manifestacions principals consisteix en la concentració demogràfica a la ciutat i, en conseqüència, el creixent urbs urbica, posa en evidència un munt de contradiccions que són un exponent d'una concepció ~~xxxxxxxxxxxxxxxx~~ socio-econòmica de la vida social, basada principalment en el treball, el profit i l'especulació d'una quantitat petita de la població.

Les formes de l'anàlisi es situen, aquí i ara, en la percepció i la reproducció de l'espai social. Els espais urbans són centres de fluxos i així, per la força mateixa de l'intercanvi capitalista, una idea nova de la planificació sobre tot espai social. El capitalisme és capaç de fer-s'en càrrec d'aquesta idea i l'espai és com una màquina nova que es reproduïxen les constants del sistema: inversions, infraestructura, construcció, esperit de benefici i especulació. L'espai acaba essent dominant i dominat.

(compleix la resta de la plana 12)

"Utilizaremos los medios que sean: recurrir al Gremio si así lo piden los 168 afectados que impugnaron; pero, sobre todo, lo utilizaremos o no, porque todo el que vive y trabaja en Collblanc-La Torredesa está afectado, teniendo claros los objetivos y la garantía de unión:

VIVIENDA EN EL BARRIO PARA LOS AFECTADOS

CIRCULACION Y TRANSPORTE AL SERVICIO DEL BARRIO, NO DE BARCELONA U OTRO SECTOR

INTERÉS E INTERCAMBIO: Escuela, Sanidad, Cultura, Recreación, verdes-deportivos

OTRAS INDUSTRIAS E LECTAS, etc. que supongan beneficio de la población. "

El problema és, doncs, més polític que econòmic. L'espai s'ha polititzat. Es dóna una dialèctica entre dominant-dominat i en aquesta ls alternatives dictaran les estratègies a posar en marxa. En definitiva, és en l'espai social i a través de l'espai on es reprodueixen les relacions de producció. Hi ha una contradicció principal i és que al costat de la capacitat de conèixer (grans vials, autopistes, informàtica), transformar i dominar l'espai, aquest ve pulveritzat per la propietat privada. Es a dir, d'una banda, hi ha la racionalitat i, d'altra, un inverosímil caos espacial.

Això donarà lògicament dues conseqüències: la primera és que no es poden estudiar els sistemes separats -transport, urbanisme, dotacions, nucleació...) i l'anàlisi sistemàtic no fragmenta de cap manera l'espai i la segona és que no hi ha un sistema total perquè les contradiccions apuntades impedeixen globalment l'anàlisi. Dóna la impressió d'un carreró sense sortida on la fragmentació i enfrontament dels interessos estan en oberta oposició i on el desenllaç final es fa difícil d'endevinar.

Valguin aquestes reflexions teòriques com base per a il·lustrar el fet que estem estudiant. Per a una anàlisi qualitativa del Pla Parcial d'Ordenació La Torrassa-Collblanc, volem fer una síntesi dels problemes més greus apuntats per la premsa. El nostre treball es reduirà simplement a fer un extret de les indicacions més significatives i agrupar-les en una mena de tipologia. La nostra labor no s'revola fàcil del fet que el ressó de la premsa ha estat tan fort que suposa un mosaic documental de primer ordre.

2.2.1 Manca d'informació i documentació del poble

Fragments d'una carta signada per 132 veïns de la Torrassa-Collblanc, feta pública a través dels mitjans de difusió: (1)

"Ja des del principi hem manifestat la nostra disconformitat per causa de l'escassa participació ~~xxxxxxx~~ que la població ha tingut en aquest projecte...

Durant els mesos en que el Pla ha anat passant per diversos tràmits, s'han confirmat els nostres temors de que no pareixien les

(1)Diario de Barcelona, 19-I-1971.

necessàries seguretats i la imprescindible informació per a que fossin promoguts els interessos comuns de tot el barri i no solament els de sectors limitats...

Reiterem el nostre disgust per la manca d'informació i consulta suficients a la població des que el projecte fou elaborat i donat a conèixer i demanem un canvi d'actitud al respecte.

Per altra banda, fem constar la nostra manca d'identificació a nivell representatiu, així com l'escassa possibilitat d'intervenció eficaç mentre ha durat el procés...

Rebutgem el procediment seguit en el Pla Parcial d'Ordenació La Torrassa-Collblanc i demanem la confecció d'una fórmula que es proposi d'arrel la solució dels problemes plantejats, donant unes garanties certes i amb la participació de tots".

SOLIDARIDAD NACIONAL (1) prenia la iniciativa de fer una informació pública en els locals de la redacció del diari:

"Continua palpitant el problema a la ciutat per causa del desco-
neixement que tenen els veïns de la modificació efectuada en el
projecte segons les impugnacions...

Coneixen els veïns quines són les zones alliberades i quines no?
Creiem que no...

El Pla no entrarà -contràriament al que s'ens havia dit al prin-
cipi- en període d'informació pública".

LA VANGUARDIA, deia (2):

"L'Associació de Veïns Collblanc-La Torrassa, de pocs mesos d'exis-
tència però d'intensa activitat, va prendre cartes tot seguit en
l'assumpte mostrant una postura combativa, procedint a diverses
accions encaminades a aconseguir que la veu dels veïns fos escol-
lada. Però això s'ha realitzat amb una sort sovint molt diferenciada...

...la població, per a poder opinar, mancava de la més elemental
informació...

La segona redacció del Pla, per haver passat ^{directament} ~~XXXXXXXXXXXX~~ de
l'aprovació provisional de l'Ajuntament a la Comissió d'Urbanisme,
no ha pogut ésser coneguda en detall pel públic. Aquest greu defecte

(1) Solidaridad Nacional, 6-II-71

(2) La Vanguardia, 9-IV-71

motiva que els veïns no saben a què atenir-se sobre les característiques actuals del Pla, ni sobre els capítols d'indemnitzacions, financiació, tipus de projectes, etc.

Els habitants de la zona no tenen en aquests moments mitjans legals oficials -la llei no els preveu- per a asabentar-se detalladament d'aquestes característiques del Pla i poder actuar en conseqüència, mostrant aprovació o desaprovació.

Per això, enfront d'aquesta greu deficiència d'informació i de consulta, es va acordar fer una gestió prop de la Comissió d'Urbanisme en aquest sentit: si el Pla, malgrat les rectificacions fetes en la darrera redacció, presenta les primitives deficiències, ja exposades en el seu dia, és impugnada altra vegada pel veïnat; si les rectificacions fetes són realment importants fins el punt que el Pla s'assembla molt poc al primitiu, aleshores no ha d'ésser aprovat sense sotmetre'l altra vegada a informació pública, ja que d'altra manera s'aprovaria quelcom desconegut pels destinataris del Pla...

El Pla deu tenir punts positius; però el seu major defecte és la negligència de no haver-se informat suficientment sobre d'ell i de no haver donat pes a les suggerències".

TELE/EXPRES, deia (1):

"...En aquests moments, s'ignora quin és l'estat del Pla, què és el que la Comissió d'Urbanisme té en estudi..."

LA VANGUARDIA insistia (2):

"Heus aquí les dues cares d'una mateixa moneda: l'augment de venda i indústria sobre el previst i la disminució d'espais i dotacions... Els intents de variar aquesta tendència haurien d'ésser més ben planificats i, sobre tot, comptar amb una major participació del poble"

Dies després, també LA VANGUARDIA reprenia (3):

"Ens trobàvem davant de tres plan distints: l'aprovat inicialment per l'Ajuntament, l'aprovat després de les impugnacions amb modifi-

(1) Tele/Expres, 12-IV-1972

(2) La Vanguardia, 24-XII-1972

(3) La Vanguardia, 3-IV-1974

cacions i, finalment, el ministerial amb modificacions més importants encara. Al llarg del procés no hi ha hagut una exposició al públic, ¿Com poden existir garanties quan l'única arma de que disposen els afectats ha pogut ésser utilitzada tan dèbilment? El que va anar a informació pública es va enfrontar amb un Pla del que avui no en queda res".

2.2.2 Defectes formals

La instància que fou presentada al Govern Civil per a la impugnació de la sessió plenària en la que fou aprovat el Pla Parcial d'Urbanació Urbana del Sector La Torrassa-Collblanc, es basava en els defectes de forma. La premsa s'en fa ressó:

"Els motius que s'al·leguen són dos: el primer es refereix a la majoria en que fou aprovat el Pla, que fou majoria simple. Acollint-se a l'article 303, apartat g de la Llei de Règim Local que, segons l'impugnant, prescriu que aquest tipus de dictàmens referents a urbanitzacions o reforma d'urbanitzacions deuen ésser aprovats per majoria de dos terços. L'altre motiu és l'article 69 de la Llei del sòl i es refereix a l'aprovació d'una sèrie de xxxxxx retornes que es van sol·licitar, tenint en compte que havia ^hhagut un interès tant per cent d'impugnats" (1).

"El Pla fou aprovat d'una manera repentina en el ple municipal de l'1 de febrer d'aquany en unes circumstàncies que van activar per part dels veïns un recurs previ al contenciós-administratiu en nombre de 459 escrits, degut a irregularitats de procediment. A aquests escrits la resposta ha estat el silenci administratiu per part de l'Ajuntament i la ratificació de validitat del pla per part del Govern Civil. L'Assamblea va acordar unènimament i córrer altra vegada i, ara, davant el contenciós-administratiu" (2).

"Quant als defectes de forma, la majoria amb que fou aprovat el pla de la Corporació era insuficient, donat que variis articles de la Llei fixen els dos terços del Consistori com majoria necessària i el Pla ha superat les diverses aprovacions per majoria simple

(1) Tele/Express, 8-11-1971

(2) La Vanguardia, 9-IV-1971

sense arribar mai als dos terços.

Existeix també un defecte de forma en la convocatòria de l'ajuntament ple en el Pla fou provisionalment aprovat" (1).

"L'Ajuntament de l'Hospitalet va infringir l'article 33.2 de la Llei del Sòl en aprovar el Pla inicialment el 25 de juliol del 1970 sense la majoria requerida, ja que només va tenir un vot a favor i igualment en l'aprovació provisional l'1 de febrer del 1971, quan després de la informació al públic i les impugnacions fou aprovat per 11 vots a favor i 9 en contra, sense arribar a la majoria preterid dels dos terços favorables, necessària per a l'anvergadura de les modificacions que preveia el Pla: increment del volum edificable, augment de la densificació en el sector, canvi d' zonificació de tolerància de vivenda i indústria -segons el Pla Comarcal 1953- a residencial Urbana Intensiva..." (2)

2.2.3 Incongruències a nivell provincial

La denúncia, ara, recau sobre les contradiccions urbanístiques vistes des d'una perspectiva més ampla:

"Les actuacions anormals segueixen configurant oltes alteracions veïnals i zones d'abundants converses sobre la política urbanística de la ciutat" (3).

"Amb la norma legal d'un Pla Comarcal aprovat, els Plans Parciais s'han dedicat a desenvolupar en pla general generalitz-lo amb l'assimilació privada i pública i és així com s'ha arribat a la situació actual" (4).

"L'Ajuntament de l'Hospitalet, preguent emprendre un projecte de reforma interior i així afrontar principalment la dotació de serveis, va preferir un Pla Parcial que, a diferència de l'anterior, no pot ésser autònom respecte del comarcal; un Pla que es va revelar ambiciós, impossible i de pur agencament; un Pla que no va esperar autorització per a revisar el comarcal..."

(1) Tele/Expres, 28-IX-1972

(2) La Vanguardia, 3-IV-1974

(3) La Vanguardia, 4-III-1971

(4) La Vanguardia, 24-XII-1972

Es tracta d'una verdadera paga de museu administratiu, ja que l'administració central ha de fiscalitzar i controlar -i, per tant, dir si ho aprovava o no se-ne ratitzos- però no exercitar la funció pròpia de l'administració territorial (els Ajuntaments en aquest cas) que sí tenen competència urbanística i poden modificar el planejament en cas concret" (1).

"El Suprem pot tardar mesos, inclús anys, en fallar; però el Pla Parcial pot començar a executar-se. Confiem, malgrat tot, que s'imposarà el bon criteri i l'Ajuntament esperarà la sentència del Suprem..." (2).

El redactor del mateix diari, passa aleshores a comentar la sentència del contenciós-administratiu del 17 d'abril de 1974, que deia textualment: "Malgrat que el projecte no respecti les directrius del Pla Comarcal, així i tot suposa una certa millora respecte a les condicions actuals i més val poc que res...".

El redactor d'EL CORREO CATALAN, ~~de~~ **deia:**

"Sobre aquesta qüestió de que un Pla Parcial modifiqui un Pla Comarcal, existeixen molt poques sentències a favor i bastantes en contra, a part de que un dictamen del Consell d'Estat de 1966 va deixar ben clar que això no s'hauria de fer sota cap concepte, tesi que han sostingut les més prestigioses entitats urbanístiques i la lògica mateixa.

Textualment, la sentència diu: "en el dret especial de la comarca de Barcelona, la modificació del Pla General (Comarcal) a través d'un Pla Parcial està expressament prevista i admesa (article 3 de la Llei de 3 de desembre de 1953 -data de l'aprovació del Pla Comarcal- en relació amb l'article 46 del Reglament del 22 d'octubre de 1954), encara que sotmesa a la garantia de la prèvia aprovació de la Comissió d'Urbanisme i a la posterior del Ministeri de Governació (en l'actualitat, de la Vivenda), requisits aquests que concorren en el cas que contemplem".

Els perills que la invocació de tal article comporta són ac-

(1) La Vanguardia, 3-IV-1974

(2) El Correo Catalán, 27-IV-1974

tornament evidents, per quant són anteriors a la Llei del Sòl (1956) i al dit dictamen del Consell d'Estat i més en aquest cas en que la modificació no és de detalls de petita importància, sinó en una qüestió tan bàsica com és passar d'una densitat de 400 habitants/hectàrea a una altra de 900.

Els veïns tenen raó de que l'aprovació provisional no comptava amb el "quorum" necessari, que hauria degut ésser dels dos terços de majoria, donat l'indubtable increment del volum edificable; però es considera que aquesta irregularitat queda compensada per les modificacions que va introduir posteriorment el Ministeri de la Vivenda en el projecte".

2.2.4 El que hauria d'ésser un projecte i no ho és

La premsa, aquí, s'en pren a una crítica més global contrastant l'ideal amb la realitat:

"Un Pla d'ordenació és necessari i urgent per a reparar els efectes de passades aberracions i fer possible en el futur una vivenda digna i des de la que es pugui espaiar la vista sense trobar a pocs metres un mur gris o la xemeneia d'una indústria. Però sembla ja evident, després de molts mesos d'extreure^{costosament} re/informació de qui hauria de donar-la obertament, que el Pla no posa el dit a la llaga del problema" (1).

"Davant la situació real del barri era evident que urgien solucions, tant més pel fet reconegut per tothom que les passades administracions municipals havien deixat fer, construir, sobreposar i saturar l'espai urbà de tal manera que no podia passar més temps sense que algú es fes càrrec del "mort". Si l'Ajuntament havia deixat fer -deia la gent- l'Ajuntament havia d'arreglar el que estava mal fet, fos com fos" (2).

"Potser és aviat per a judicar. El Pla Parcial és, ho era, un intent. Però hi ha un cingle entre aquest intent i la participació de la població (amb quins mitjans?, amb quina capacitat de poder i decissió?). Malgrat tot, l'apatia en uns casos i l'oposició en d'altres no són coses gratuïtes. Són

(1) La Vanguardia, 4-III-1971

(2) La Vanguardia, 21-XII-1972

perfectament explicables i per raons estrictament administrati-
~~ves~~ i polítiques: només cal obrir els ulls" (1).

2.2.5 Els fonaments de l'oposició al Pla

La premsa es fa ressó de les raons que els veïns argumentaven per a oposar-se a quelcom que, no solament feria els seus interessos, sinó que amagava lucres i beneficis estranys que es feia difícil d'identificar:

"Es queixen de que la vivenda, element essencial de subsistència, obtinguda a força de molts anys de treball, es vegi amenaçada, quan existeixen solars per a l'emplacament de les zones verdes i també diuen que si la finalitat d'aquestes és contribuir a impedir la polució atmosfèrica, no s'hagi evitat durant els anys anteriors l'existència de fàbriques com les que hi ha a les barriades del poble, ubicades en plena zona urbana que són les causants d'aquesta polució atmosfèrica i quan en l'anterior ordenació urbana el terreny ocupat per aquestes fàbriques estava destinat a zones verdes.

Per altra banda, l'Ajuntament no ha pas previst el problema de la substitució de les nombrosíssimes vivendes i locals de negocis afectats.

La finalitat pretesa en el Pla era de resoldre en el que fos possible la creació d'espais lliures; però no s'ha pas pensat amb els solars i despoblats dels enconterns, a molt poca distància, que podrien aprofitar-se per a l'emplacament de les escoles, parcs i zones deportives que es pretén crear en les zones afectades, sense cap necessitat de destrucció massiva de vivendes, moltes d'elles de nova construcció, edificades amb el sacrifici i economia de molts anys de treball. Concretament, a 200 metres del carrer Llangà existeixen espais lliures. Es desconeixen els recursos que es pensen aplicar a l'execució del Pla. Del que ha estat publicat es desprèn que el Pla costarà 500 milions de pessetes, ¿cóm es finançarà tot això?. El Pla afecta a 853 vivendes i 261 locals de negoci, entre d'altres coses. ¿On són aquests 853 pisos? ¿Té l'Ajuntament previst on i com es construirà la vivenda

(1) La Vanguardia, 24-XII-1972

pels afectats?, ¿Coneix l'Ajuntament de l'Hospitalet que el de Barcelona, amb un Patronat Municipal de la Vivenda i amb recursos molt superiors, porta molts mesos sense poder resoldre el problema de 200 famílies que encara viuen a les barracues de Montjuic?, ¿Ha pensat la corporació com donarà solució als 261 comerços afectats? Tots aquests problemes humans no poden ignorar-se i són de tal importància que invaliden total i plenament el Pla" (1).

"Per altra banda, el Pla no anava acompanyat de cap matèria econòmica, cosa que ja va assenyalar el Col·legi d'Arquitectes. A més a més, davant d'una xifra de 600 milions de cost, el que era aleshores percent d'hisenda havia indicat la xifra mínima de 1.000 milions. Tot apareixia com extremadament problemàtic"(2).

"Malgrat tot, ahir es va posar ben clarament de manifest que en realitat són tots els veïns del barri els cui hauran d'abonar les contribucions especials amb que es pretén finançar el Pla...

La raó de l'oposició global al Pla, quant al seu contingut, és l'enorme desproporció entre els objectius que es marquen i el cost social i econòmic...

Quant a les solucions proposades per a la construcció d'escoles que el barri necessita s'indica que constitueix ja una contradicció afectar 136 vivendes i 16 comerços al carrer llargà, mentre es deixa que permanexin en el barri una sèrie de fàbriques que no és produïxen molèsties.

Per a la provisió de zones verdes i parcs públics la dura crítica que es fa és que, exceptuant-ne un cas, estan emplaçats en llocs marginals.

En conjunt, la decisió de recórrer contra l'aprovació del Pla va arrencar de la consciència entre els afectats que l'Ajuntament de la ciutat no ha calibrat degudament els perjudicis que es causen a la població del barri, projectant un Pla excessivament car, proposant-se finançar-lo a través de les

(1) La Vanguardia, 4-III-1971

(2) La Vanguardia, 3-IV-1971

contribucions que el mateix barri haurà d'anar, solucionant només en una part olt petits els problemes que pateix el districte, fent recórrer les expropiacions sobre les vivendes en compte de fer-ho sobre les indústries molestes i no crevant adequadament una solució digna per a les famílies que han vist afectada la seva vivenda" (1).

"Són 10.000 els contribuents per millores dels que a.500 són de propietat horizontal" (2).

2.2.6 L'especulació privada

hem agrupat aquí les notes de premsa que acusen obertament els lucres i aventatges dels que ningú esmenta amb certesa qui n'és el beneficiari:

"S'han confirmat els nostres temors de que no apreixien seguretats d' que es promoquessin els interessos comuns de tot el barri i no solament els de sectors limitats" (3).

"Es necessari no oblidar que l'Ajuntament, si conseguís no ja remediar l'irremediable, sinó fer algunes reformes i evitar nous errors, s'espuntava un gran mèrit. La per això que es va decidir llençar el nou Pla.

En primer lloc, per la necessitat de resoldre els dèficits d'espais lliures i equipament, que podia resoldre en la situació límit a la que s'anava a arribar; però també per explicables raons de prestigi davant la província i, per què no, a la necessitat de compensar les actuacions vençudes del Pla (llibració d'indústries, immobiliàries).

També era necessari el limitar la indústria, d'acord amb la tendència general a l'àrea barcelonosa, arribant que això no treia altres possibles motius (aprofitament dels terrenys per a vivendes) i deixava en l'aire qüestions com el restí dels solars alliberats i el problema que es seguiria de construir més edificis en ells: més densitat de població, major desproporció respecte a les dotacions" (4).

(1) tele/Expres, 25-IX-1972

(2) La Vanguardia, 24-IX-1972

(3) La Vanguardia, 3-IV-1971

(4) La Vanguardia, 21-XII-1972

"...sin serà el destí dels solars desallotjats quan arxivi la indústria? Serviran per a fer possibles operacions immobiliàries mentre la afectats es troben sense vivenda?" (1).

"La idea obsessiva que el planejament municipal sembla perseguir és la dels aparcaments per a la que no ha dubtat d'emplagar-ne un d'ells amb capacitat per a 1.500 vehicles a l'entrada d'un gran escolar. I aquesta idea no s'explora si no és en funció d' ^{fer} ~~xx~~ possible en moments, a l'esper de les protestes públiques, realitzin el famós negoci dels aparcaments. Quant a l'ordre ministerial, aprovant amb batitzos el Pla, se'n fa feta a propòsit per a que l'Ajuntament salvi la cara i és per això que el ministeri de la Vivenda ha trobat "l'ou de Colom" en aprovar definitivament el Pla Parcial Collblanc-La Torrassa" (2).

"Totés ac de oficies als professors de les escoles. Les condicions d'aquestes són antipedagògiques, els seus del professorat són, sovint, insuficients, la desena és insatisfactible per a la majoria de les famílies, les escoles no tenen llum solar, hi ha una inexistència o insuficiència de patis i, quan existeixen, estan en pessimes condicions: aquests són les característiques generals d'aquest tipus de centres en el barri" (3).

2.2.7 La movilització dels veïns

La creusa, finalment, intenta explicar el fenomen de la movilització popular i portar a l'encontre de possibles interpretacions injustes de la verdadera intencionalitat de la mateixa:

"La causa d'aquesta movilització general veïna donada per una certa demagògia que es colava en citar les mil vivendes que el projecte afectava, el nombre de comerços que es submergien les conseqüències i la no previsió de col·leccions concretes per a les famílies afectades en la seva vivenda" (4).

(1) La Vanguardia, 24-XII-1972

(2) La Vanguardia, 4-IV-1974

(3) La Voz del Libertat, 26-IV-1974

(4) Tele/Expres, 10-IV-1972

"Només pot ésser "beneficiós" tenir moltes zones verdes quan aquestes s'aconsegueixen amb afectacions amb una garantia pels perjudicats. En efecte, aquest és un dels motius pel qual el Pla -l'Ajuntament- s'ha trobat davant d'una crisi de confiança permanent des dels seus començaments" (1).

"En el període d'informació pública, es va recollir un verdader "placet" popular (vegeu la redundància): es van recollir 1.700 imagnacions, que representaven més del 25 % dels afectats de la zona" (2).

"Els veïns van fer patent en el moment de les imagnacions el seu disgust pel fet que quan arribava el Pla Parcial per a un sector abandonat de la ciutat de Déu, no es fes d'acord amb les exigències d'un urbanisme racional i humà, sinó tot el contrari" (3).

2.2.8 El canvi operat pel Ministeri

Només hi ha hagut una petita llum d'esperança en esta aquesta batalla que enfrontava l'Ajuntament i els veïns: les recomanacions fetes pel Ministeri de la Vivenda a l'hora de donar el seu vist i plau al Pla Parcial Collblanc-La Terrassa:

"L'aprovació del Ministeri de la Vivenda recollia la indicació de la Comissió d'Urbanisme sobre la recomanació de suprimir l'ètic i el desdoblament de la planta baixa en les ordenances. A més a més, rectificava la zonificació (d'Urbanisme Intensiva segons el Pla a la primitiva de Tolerància de Vivenda i Indústria, encara que el.liminant certes indústries) i deixant en suspens el Centre Cívic-Comercial.

La Comissió d'Urbanisme va fer un informe en el que deia que el Pla ha de subordinar-se a dues coses: a l'aprovació d'una nova ordenació del Centre Cívic (està pendent encara qui farà l'estudi) i al seguiment dels criteris sobre les

(1)La Vanguardia, 21-XII-1972

(2)La Vanguardia, 4-IV-1973

(3)El Correo Catalán, 27-IV-1974

ordenances d'edificació. I arriba a dir l'informe que, mentre no es realitzi i aprovi aquest estudi, no es pot considerar aprovat el Pla. El que faci l'Ajuntament ja són "figues d'un altre paner" (1).

"Si la fiscalització d'un projecte significa legalment dir sí, no o desaprovar-lo exigint "lleugeres" variacions, les variacions que aquí s'han indicat, en no ésser "lleugeres", fan suposar que el Pla Parcial presentat per l'Ajuntament no pot donar-se com aprovat" (2).

Aquesta panoràmica, molt reduïda, ens ajudarà a comprendre la complexitat d'una lluita que va tenir dues constants a ~~tenir en comp-~~
~~te~~: l'oposició sense treva del veïnat i la tossuderia incansable de l'Ajuntament per a tirar endavant el seu ~~xxxxxxxx~~ projecte.

El Tribunal Suprem ha de decidir sobre aquest dilema que no pot deixar a ningú indiferent. La seva decisió interessa des del punt de vista jurídic, urbanístic i, sobretot, des dels interessos particulars oposats de l'Ajuntament, per una banda, i del veïnat, per una altra.

(1) La Vanguardia, 24-XII-1972

(2) Diario de Barcelona, 7-III-1973

ANEXE-II

CARACTERISTIQUES DEL SECTOR
(del foli 3604 de la memòria)

Superfície.....	725.500 m ²
Zona Parc Urbà.....	88.474 m ²
Zona Deportiva.....	10.200 m ²
Zona Residencial Urbana Intensiva.....	393.641 m ²
Zona d'Eixample Intensiu.....	20.000 m ²
Nombre aproximat de vivendes.....	13.334 vivendes
Metres quadrats edificables de vivenda (aprox.)..	403.641 m ²
Nombre aproximat d'habitants (previsió).....	60.000 habitants
Habitants/hectàrea.....	830 Hab/Ha
Metres quadrats de vivenda per habitant.....	21 m ² /hab
Metres quadrats de dotació comercial (mercat)....	2.276 m ²
&Metres quadrats de dotació escolar elemental (Estudis primaris, pàrvuls i guarderia).....	28.682 m ²
&Metres quadrats de dotació escolar elemental/hab.	0'47 m ² /hab
Metres quadrats de sostres Centre Cívic-Comercial	86.560 m ²
Metres quadrats de sostres Centre Cívic-Polític..	5.860 m ²
&Metres quadrats de dotació social.....	525 m ²
&Metres quadrats de dotació cultural.....	3.215 m ²
&Metres quadrats de dotació sanitària.....	2.869 m ²

&Es refereix a metres quadrats del sòl destinat a la instal·lació.

AFFECTADOS PLAN

-29-
ANEXO III

COLBLANCH-TORRASA

JUICIO - RECURSO

ANTE TRIBUNAL

CONTENCIOSO-ADMINISTRATIVO

MARTES 2 ABRIL
HORA 11
EN PALACIO JUSTICIA

Junto ARCO de TRIUNFO
edificio antiguo 1ª planta

ACUDE!

TU PRESENCIA ES NECESARIA

AFECTADOS PLAN

-22-
ANEXO III

COLLBLANCH-TORRASA

JUICIO - RECURSO

**ANTE TRIBUNAL
CONTENCIOSO-ADMINISTRATIVO**

**MARTES 2 ABRIL
HORA 11
EN PALACIO JUSTICIA**

Junto ARCO DE TRIUNFO
edificio antiguo 1ª planta

ACUDE !

TU PRESENCIA ES NECESARIA

3. Collblanc-La Torrassa en el contexte de l'Hospitalet

Dintre l'expansió urbana típica d'una ciutat com Barcelona, l'Hospitalet de Llobregat, donat el seu caràcter industrial, reflexe molt bé les bases econòmiques i humanes del complexe de la conca del Barcelonès. La varietat de les seves indústries, la convivència no sempre pacífica de la vivenda i la indústria i la marca de concentració industrial i d'una clara especialització de la mateixa.

En el cas de l'Hospitalet, el nucli primitiu que existia abans de la seva integració a la zona suburbana barcelonina era relativament dèbil. Es veu aquest motiu que, més que en d'altres municipis, arriba el corrent aplastant que procedeix de la capital catalana i que, en principi, va resacotar les estructures existents; però que va acabar operant una transformació radical de la vida econòmica i social del municipi.

L'Hospitalet forma part de la zona suburbana de Barcelona i es troba en un estat molt avançat d'integració o, si es vol, d'absorció a la ciutat de Barcelona, fet que ens permetrà donar un mirall retrospectiva i analitzar algunes etapes en la creació i estructuració de la zona suburbana. De manera particular, tindrem ocasió d'examinar els processos ecològics ~~xxxxxxx~~ d'invasió i successió, tant la zona com funcional.

L'Hospitalet està format per varis nuclis urbans, alguns dels quals dels altres, heterogenis i nascuts en èpoques molt diverses. En el seu territori coexisteixen activitats de diverses índoles que van de l'agricultura a la indústria.

La ciutat no és pas un fenomen recent i ha jugat un paper important en totes les grans civilitzacions de l'antiguitat. Però la tendència a una progressiva urbanització adquireix la seva màxima universalitat i intensitat en el segle XIX i sobre tot en el XX. Amb el desenvolupament d'una civilització basada en la tècnica i la indústria, les ciutats absorbeixen un veritable i cada dia més gran de la població mundial. No solament augmenta el seu nombre, sinó també la població de les ja existents.

A Espanya, en concret, les capitals de província han seguit l'evolució següent:

Percentatge de la població de les capitals de
província sobre la població nacional (1900-1970)

<u>Anys</u>	<u>% del total nacional</u>
1900	15'34
1910	17'44
1920	19'13
1930	21'23
1940	24'41
1950	27'42
1960	31'27
1970	36'35

Font: I.N.E., Censo de la población de España. Avance de resultados. 1972.

La proporció d'habitants que viuen en ciutats d' més de 100.000 habitants, ha seguit a Espanya l'evolució següent:

1940	31'1
1950	33'9
1960	37'7
1970	36'7

Font: Informe sociológico sobre la situación social de España, FLESA, Madrid, 1970, ca .18.

Aquest creixement urbà es deu agafat en una petita part a la capacitat reproductora de la població que viu a les ciutats. Aquestes creixen principalment amb els moviments migratoris de la població rural que, per raons d'ordre social i econòmic, tendeix a traslladar-se als grans nuclis urbans. Per a il·lustrar això, podem dir, per exemple, que a Badalona de l'any 1961 al 1971, la població va créixer 38'02 % per natalitat i 61'98 % per immigració (1).

Del 1962 al 1963 la immigració neta a la província de Barcelona

(1) Raimon BOVAL, La Población en Badalona, Barcelona, 1972, p.24

sumava 17.355 habitants procedents de les províncies catalanes i 395.390 habitants vinguts de la resta d'Espanya (1). Els creixements demogràfics quantitius constitueixen, doncs, els primers símptomes del fenomen urbà.

Però l'augment de la població urbana va acompanyada d'un fenomen no menys important des del punt de vista sociològic: el creixement espacial i territorial de les ciutats i de les seves zones d'influència.

Durant segles, les ciutats permaneixen tancades dintre dels seus límits més o menys estables. El creixement es manifesta aleshores en un augment de la densitat urbana i no pas en una conquesta de l'espai.

Es cap a finals del segle XIX i a principis de l'actual que moltes ciutats arriben a un alt grau de saturació i aleshores trenquen les fronteres administratives i absorbeixen, al mateix temps que els transformen, una sèrie de territoris que abans tenien caràcter netament rural o una existència relativament independent. Entorn de les ciutats i sota la seva influència, sorgeix una zona que, sense formar part del nucli urbà central, participa en molts aspectes, de la seva vida. Així, doncs, per urbanització cal entendre no solament l'atracció demogràfica que exerceix la ciutat, sinó també el procés pel qual aquesta s'extén més i més a una àrea ecològica més o menys pròxima.

La terminologia emprada per a determinar les ciutats i la seva zona d'influència és un fidel exponent d'aquesta expressió: "metropolitan district", "metropolitan area" no volen dir res més que la zona que participa, en un grau relativament elevat, de la vida i activitat d'un nucli urbà central.

Molts països han adoptat els límits administratius de les seves grans aglomeracions a aquesta nova concepció de la ciutat o han reconegut l'existència, al costat de la ciutat històrica de límits ben definits, d'una altra aglomeració urbana que abarca tot el territori considerat com urbà o depenent del nucli central.

El resultat d'això és la "conurbació", és a dir, simples agregacions de fet d'àmplies zones urbanes, generalment sense respondre a

(1) La población de Cataluña: su distribución territorial y su evolución, Survey S.I. de Catalunya, Barcelona, 1970, vol.II, taula 16.

un mínim criteri comú d'ordenació, donat que cada municipi imposa, quan las té, les seves pròpies normes urbanes o es limita a observar impotent l'avang del caos urbà.

L'àrea metropolitana de Barcelona constitueix una franja costanera de 30 a 40 quilòmetres de profunditat, compresa entre els límits provincials de Girona i Tarragona, amb centre a la ciutat de Barcelona i amb una superfície aproximada de 330.000 hectàrees i una població de 3.600.000 habitants -10'70 % de la població espanyola-, absorbint el 25 % de l'increment demogràfic nacional, a raó de 100.000 habitants més cada any (1).

Es tracta d'una mena de monstre urbà que ultrapassa els límits de tota planificació. La congestió urbana arriba a una particular intensitat a Barcelona i les ciutats veïnes, en les que gran part dels seus moradors s'hi estableixen en condicions socials inacceptables.

Cap el 1839 es produeixen les primeres iniciatives municipals tendents a enderrocar les muralles; però les gestions no tindran èxit fins el 1854, en ple bieni liberal, quan un Reial Ordre disposa per fi la llibertat d'enderrocar "les muralles que miren a terra", Ordre completada per la de 1858, que autoritza l'eixample il·limitat de la ciutat.

L'Ajuntament barceloní va convocar un concurs del que va sortir guanyador l'arquitecte Antoni Rovira i Trias; però el cert és que la imposició del projecte Cerdà per part de l'Administració Central va resultar beneficiosa, per causa del caràcter més progressiu dels plantejaments de l'enginyer.

La ideologia liberal que presideix gran part del procés es tradueix en la incapacitat de l'administració municipal per a assegurar l'acompliment del Pla Cerdà, ordenador del creixement. La forta dinàmica demogràfica serveix de pretext a determinats interessos que, a l'empar de la necessitat de vivendes, imposen al Pla successives modificacions.

El desenvolupament urbà posterior a Cerdà es caracteritza per la política del fet consumat. I això abarca des de l'any 1857 al 1930.

(1) Gestión o caos: el área metropolitana de Barcelona, Ariel, Círculo de Economía, Barcelona, 1973. El mapa de l'apèndix I dóna una idea de quin és el radi d'acció socio-demogràfica de l'A.M.B.

L'existència de desequilibris és acceptada com una llei suposadament inherent al desenvolupament urbà.

El balanç dels primers quaranta anys del segle XX, en el que es refereix a la planificació urbana, resulta significativament pobre comparant-lo amb el que es depreu del Pla Cerdà. Els plans Boixeres, Romeu i Porcel, Garder, Vilaseca i Jausseu en poden ésser un testimoni d'aquesta pobresa, sobretot en el que es refereix a l'enllag de l'eixample amb el rest dels pobles agregats entre ells.

El ^{7a} GATPAC, l'any 1932, juntament amb Le Corbusier, no es va portar a terme per circumstàncies històriques diverses.

Barcelona, com a metròpoli, es va consolidant després de la guerra europea, a través del constant poder d'absorció. Amb cinquanta anys -1900 a 1950- Badalona triplicava la seva població, Cornellà la multiplicava per cinc, l'Hospitalet per quinze, mentre la de Barcelona no arribava a triplicar-se. Era el resultat d'una "taca d'oli" que donava la configuració classista de la morfologia urbana i la proliferació de suburbis fomentats pel capital privat especulatiu.

Heus aquí una taula que expressa l'increment evolutiu d'aquests darrers anys de les poblacions esmentades:

<u>Percentatge de l'increment de Barcelona</u>				
<u>Badalona, Cornellà i l'Hospitalet (1900-1970)</u>				
<u>Anys</u>	<u>Barcelona</u>	<u>Badalona</u>	<u>Cornellà</u>	<u>l'Hospitalet</u>
1900-1950	140	270	422	1.346
1950-1960	22	49	115	72
1960-1970	12	77	209	97

Font: Survey S.I. de Catalunya, op. cit. i el.laboració pròpia.

Els antics municipis foren successivament anexionats i el darrer era Sarròà l'any 1921. L'Ajuntament de Sants fou dels primers a unir-se a Barcelona (juliol 1883). (1)

El reconeixement legal de la Comarca va sofrir molts retards que van constituir tantes altres dificultats per a l'evolució urba-

(1) Francesc CARRERAS I CANDI, Geografia General de Catalunya, Vol.II La ciutat de Barcelona, Barcelona, 1908 (?), p.177.

nística. Per fi, el 1945, la "Jefatura Nacional de Urbanismo" va encarregar a la Comissió Superior d'Ordenació Provincial de Barcelona la redacció d'un Pla Provincial. Duesi un segle després de l'aprovació del Pla Borda, l'Ordenació Urbana de Barcelona i la seva Zona d'Influència, aprovada per llei en 1953, que feia el procés amb la creació de la "Comarca del 53", entesa com una zona d'actuació urbanística integrada dels municipis, inclosa en un semicercle d'un radi de 100 quilòmetres. (1)

Els plans parcials, localitzats en la seva majoria en els municipis més pròxims o importants (l'Eixample, l'Eixample de l'Eixample, l'Eixample de l'Eixample, l'Eixample de l'Eixample, etc.) han significat pel Pla Comarcal el que la modificació d'ordenaments representa a l'Eixample Borda: el principal instrument de derivació praxiològica del projecte original. També, aquí i ara, les ordenances han ajudat a la derivació.

El 1973, la divisió democràtica dona un balanç positiu i negatiu al pla: naixement de 70.000 habitatges a la ciutat i a la comarca de 75.000 a la comarca, això sense tenir compte del dèficit d'habitatges. La motorització s'ha triplicat en dos anys sense que la xifra de comunicació mitjà disminueixi les seves necessitats de trànsit i l'augment de la taxa de creixement de cada ciutat ha passat de 90 a 100 per cent en 1945 a 100 per cent en 1970 a Barcelona-ciutat i de 55 a 75 per cent a la comarca.

La decisió de revisar el Pla Comarcal, adoptada el 1974, va significar el primer pas d'un llarg procés d'estudi que s'ha desenvolupat a l'interior del Pla Director de l'Àrea Metropolitana. L'equip tècnic nomenat per la comissió comarcal d'ordenament urbanístic i de la revisió del Pla de 1953 va delimitar, d'acord amb les noves necessitats i regulacions, un àmbit d'estudi integrat per les comarques naturals del Maresme, els dos Vallès -Oriental i Occidental-, el Baix Llobregat, el Baix Llobregat i Cardener, a més a més dels municipis inclosos ja a la comarca de 1953. El conjunt va rebre el nom "Àrea Metropolitana de Barcelona" (2).

(1) Vei's Apèndix II

(2) Vei's Apèndix III

Fins el dia 15 de juliol d'enguany, ha estat oberta a informació pública per a impugnacions el nou Pla Comarcal de l'Àrea Metropolitana de Barcelona, és a dir, la revisió del Pla Comarcal de 1953. I molt recentment ha estat constituïda l'Entitat Municipal Metropolitana per a la gestió urbanística de la comarca. La cosa es troba aquí en aquests moments i sembla que la història no ha acabat encara.

La planificació urbana a la província de Barcelona, actuava fins ara teòricament en tres dimensions diferents: el Pla Comarcal de 1953, el Pla Provincial aprovat el 1963 i diversos plans subprovincials (Pla Maresme) o subcomarcals (Plans Municipals).

Les Comissions Comarcal i Provincial van unificar les seves actuacions en l'aprovació del Pla Director de l'Àrea, que seria el que donaria la base per a fer la revisió del de 1953.

Hem cregut necessària tota aquesta història urbanística per a tenir una visió real del procés caòtic, des d'aquest punt de vista, de l'Hospitalet. Sembla que Julián Marías té prou raó quan escriu:

"L'elevació a l'altura del temps al nivell del best magnànim, de les ciutats veïnes, crescudes a la seva ombra, notser abandonades per ella, que d'elles rep tantes coses: aquesta podria ésser la primera tasca de Barcelona. Es aquí on podria exercir aquesta funció egrègia que jo anomenaria la capitalitat irradiant; però amb un altre nom, la capitania merescuda, amb títols actuals de legitimitat" (1).

3.1 Història del barri en el seu context

Els municipis de l'explanada que devien la seva extraordinària força expansiva a la proximitat de Barcelona, van lluitar durant alguns anys per a mantenir la seva autonomia administrativa; però la majoria d'ells van ésser anexionats a Barcelona abans d'acabar el segle XIX i molt pocs a començament del nostre segle. Les Corts, Gràcia, Sant Andreu de Palomar, Sant Gervasi de Cassoles, Sant Martí de Provençals i Sants entraren a formar part de Barcelona definitiva-

(1) Julián MARIAS, Consideración de Cataluña. Aymá, Barcelona, 1966, p.95.

ment el 1897. En 1903 va ésser anexionat Hosta i en 1921 Sarrià. Això fou legalitzar una situació de fet.

Des del 1921, es van realitzar petites modificacions de les fronteres municipals que han repercutit molt poc des del punt de vista demogràfic. El desenvolupament del municipi ha seguit un ritme accelerat, extenent-se evidentment a tota una sèrie de municipis autònoms que rodegen la capital. Aquesta zona suburbana, tan íntimament vinculada a la vida i desenvolupament de la ciutat, forma amb aquesta una unitat geogràfica, econòmica i sociològica.

La zona suburbana és el resultat de la descentralització industrial i demogràfica començada a finals del segle passat i que continua encara avui dia. I ha estat possible gràcies a la xarxa dels mitjans de transport suburbans: tramvies, autobusos i trens.

Cap el 1897 augmentava la importància del moviment migratori cap a Barcelona. Primer, mallorquins, valencians i aragonesos; més tard, murcians i andalusos. Quan la saturació es feia insuportable al centre de la ciutat, els immigrants van anar ocupant la perifèria i els municipis limítrofs de la capital.

Es a partir del 1910 que els municipis autònoms que formen l'actual comarca del Barcelonès són els qui absorbeixen el més gran percentatge d'immigració procedent de l'exterior (1).

Un fet revelador és que de 1900 a 1920 l'increment demogràfic natural del municipi de Barcelona és negatiu. Durant aquests anys la immigració es la sola responsable del creixement global registrat per la capital.

Hi havia un moviment centrífug de població del centre cap a la perifèria. La descentralització de les funcions industrial i residencial es verificà conjuntament i això comportà una manca d'immigració al nucli urbà central que anava quedant reduït a les funcions comercial i administrativa.

La ciutat és el cor, el centre motor de tot organisme i centralitza la major part de funcions i institucions típicament urbanes.

(1) Francesc IVERN, Hospitalet de Llobregat. Municipio suburbano. Estudio de sociología urbana, Consejo Superior de Investigaciones Científicas, Barcelona, 1959, p.45

La ciutat, malgrat tot, en el seu moviment d'expansió, confia, si s'ens permet aquesta expressió, a la zona suburbana o perifèrica el desenvolupament d'algunes funcions com són la industrial i residencial. Hi ha, per tant, una interdependència funcional de la zona suburbana amb la ciutat principal. Les localitats suburbanes són comunitats fragmentàries i incompletes, perquè només realitzen unes poques funcions i depenen de la ciutat central per a l'exercici de les altres. Des del punt de vista administratiu, cultural, recreatiu i comercial, els suburbis estan generalment en inferioritat respecte a ciutats independents de semblant o inferior volumen demogràfic.

No es dona o rarament la ciutat unifuncional. El més freqüent és la ciutat plurifuncional amb una funció predominant.

El municipi de l'Hospitalet de Llobregat es troba situat a l'Oest de Barcelona, a l'esquerra del riu Llobregat i en el centre de la plana del litoral. De la plaça de Catalunya, el centre urbà de Barcelona, a la plaça de l'Ajuntament de l'Hospitalet, centre administratiu de municipi, hi ha set quilòmetres. Malgrat tot, els nostres barris de Collblanc i La Torrassa, en els que no hi ha solució de continuïtat amb Barcelona, només tenen una distància de quatre quilòmetres del centre urbà barcelonès. Els nostres barris estan separats de Barcelona per la Riera Blanca i un tram de la Travessera de Les Corts i del carrer del General Primo de Rivera (l'anomenada carretera d'Esplugues). A l'altre cantó hi ha les barriades barcelonines de Sants i Les Corts. A una voreia hi ha Barcelona i a l'altra l'Hospitalet.

Collblanc i La Torrassa es troben a 65 metres sobre el nivell del mar, mentre que el centre de l'Hospitalet a 20 metres i el port més alt de Pubilla Cases a 78 metres.

El 1857 l'Hospitalet era "la pàtria de l'arada i l'nixada" (1). A partir de la segona meitat del segle XIX la situació ja no és la mateixa. Així com abans els vincles de l'Hospitalet i Barcelona eren comercials, a partir d'aquell moment, es nota un canvi: l'Hospitalet

(1) Francesc CARRERAS I CANDI, op. cit., p.334

deixa d'ésser el poble agrícola de les rodalies de Barcelona, per a transformar-se en el més gran d'entre ells. I, d'entre les poblacions d'Espanya, l'Hospitalet ocupa el setè lloc quant al seu volum de població, darrera Madrid, Barcelona, València, Saragossa, Sevilla i Bilbao.

L'origen del nom de l'Hospitalet, té un fonament sanitari-religiós evident. La descripció d'Agustí Duran i Sanpere en dóna fe (1).

(1) Agustí DURAN I SANPERE, Barcelona i la seva història. La formació d'una gran ciutat, Curial, Documents de Cultura, nº 2, vol.I, Barcelona, 1972, p.652.

"I des de la plaça d'Espanya, el camí de Sant Voi és el de la Bordeta per l'Hospitalet i Cornellà. El nom mateix de l'Hospitalet recorda la protecció donada als vianants per mitjà d'hostals i d'hospitals, institucions que anaven sempre molt barrejades. Mé protecció reien els devots pelegrins que anaven als santuaris més celebrats per tal d'enferverir llurs creences o cercar la remissió de llurs pecats. Doncs és aquest també el cas del camí de la Bordeta. L'hospital dequó servir per als pelegrins que venien a Barcelona per tal de visitar el sepulcre de Santa Eulàlia, a la catedral. Aquests pelegrins, que foren nombrosíssims fins al segle XV, especialment durant els perdons de Santa Eulàlia, trobaven els camins assenyalats amb esglésies o monuments dedicats a la santa. Així com l'Hospitalet de Llobregat, Santa Eulàlia de Provençana i Santa Eulàlia del Pedró assenyalen el camí pel costat de la Bordeta, Santa Eulàlia del Desort de Gerrià, Santa Eulàlia de Vilanà/cina i Santa Eulàlia del Camp completen la xarxa que irradiava de la ~~xxxxxx~~ catedral.

Nota: Les esglésies dels encontorns de Barcelona dedicades d'antic a Santa Eulàlia ho eren a la Santa de Mèdida, mentre que els monuments ciutadans recordaven la santa que tenia el sepulcre a la catedral. Caldria saber si els pelegrins del segle XV feien gaire cabal d'aquella "discriminació o si confonien en una sola devoció les dues santes."

En 1674 el Coll de Codines s'identificava amb Collblanc com a límit superior de Barcelona. Aquest límit era Horta d'una banda i Collblanc de l'altra (1).

La descripció de les demarcacions parroquials, feta per Francesc Carreras i Candi, de les ^{parroquies} ~~XXXXXXXXXXXX~~ de Santa Maria de Sants i Santa Maria de Les Corts, vora el 1853, (2) ens parla de la denominació de Collblanc com perteneixent a la demarcació parroquial de l'Hospitalet.

(1) Víctor BALAGUER, Guía de Barcelona a Martorell por el ferrocarril, Barcelona, 1857, p. 40.

(2) Francesc CARRERAS I CANDI, op. cit., nota 2468, p. 930.

"Tractarè de continuar les actuals demarcacions parroquials de Barcelona:

Santa Maria de Sants: Al E. ab lo torrent de la Rabassa, en tota sa extensió, des del terme de Les Corts fins a mar; à S., ab la mar; al O., ab la parroquia d'Hospitalet per lo torrent Gornal, y de la mar, prenent per la part de la firola del llobrecat y pujant per la cequia fins a Càn Pi, que queda del Hospitalet y la del Prat de la Riera, que queda per Sants, ahont comença lo torrent Gornal, que continua fins a Les Corts de Sarrià; al N., ab la parroquia de Les Corts, per la Travessera o camí de Collblanch fins a la Riera Blanca y tirant una línia recta ideal fins al torrent de la Rabassa, punt de partida.

Santa Maria de Les Corts: De la Creu d'en Mella segueix lo camí de ferre vers Sants fins al pont alt que atravessa la via, pren lo camí de Càn Aleuget, atravessa lo torrent de la Rabassa, tira una recta vers la Riera Blanca, hont atravessa lo camí de Collblanch, fins Càn Armengol; per la carretera de Molins de Rey fins lo torrent Rigalt, que segueix, y après per lo camí de Jaume Rius y lo que va de Les Corts a Càn Galvany lo segueix fins la Riera de Ferrer de la Creueta o d'en Bargalló, que segueix, travessant la carretera de Sarrià y per lo camí de ferre retorna a la Creu d'en Mella".

Els límits de la parròquia, l'església de la qual fou consagrada el 1161 per bisbe Berenger eran, a l'Est, el Coll de Cerdines, fins dalt de Sant Pere l'Àrtir; al Nord, el municipi de Sants i el castell del Port; al Sur, el mar i a l'Oest el riu Llobregat i la collada de Gavarra. (1)

Es doncs en 1908 que es va crear la tenència parroquial de Collblanc i els límits de la demarcació de la qual coincideixen exactament amb el que coneixem avui pels barris de Collblanc i La Torrassa (2). Pot ésser segurament el signe d'un progressiu poblament de cases al nostre barri. De fet, el 1910 l'Hospitalet tenia ja 6.005 habitants (3). En deu anys, doncs, havia crescut a un ritme relatiu de 39'5 %.

Les comunicacions amb Barcelona van arribar relativament tard (4) i qui sap si foren aquestes les que provocaren l'increment tan fort de Collblanc-La Torrassa en el decenni 1920-1930.

(1) Trinitat PRAT I PRAT, La ciudad de Hospitalet de Llobregat y sus parroquias, articles publicats al Diario de Barcelona del 21 al 24 de gener de 1933.

(2) Francesc CARRERAS I CANDI, op. cit., p.948.

"Tenència parroquial de Collblanch - Creada en abril 1908 habilitant per capella una casa particular. Al cap d'un any comptava amb un solar de 56.000 palmes al millor lloch de la barriada de Collblanch, adquirit per la societat de "Foment del Culte y Acció Social", dintre del terme municipal del Hospitalet. Nota 2504: los límits assignats a la tenencia de Collblanch foren: N., la Travessera, fins trobar la Riera Blanca; S., ferrocarril de M.C. y A.; E., Riera Blanca des de la via de M.C. y A. fins la Travessera o camí de Collblanch; O., lo torrent Gornal".

(3) Francesc CARRERAS I CANDI, op. cit., p. 965

(4) Francesc CARRERAS I CANDI, op. cit., p.978

"A 24 de Maig 1875 s'inaugurà un tranvia de cavalls ~~de la Estació de Sants al Port~~ (6.084 metres), y a 2 Agost 1904, altre de Sants al Port per lo Paralelo: transformats en elèctrics lo 22 ~~de~~ setembre 1904, arribant fins a Collblanch en 1916".

La història antiga de l'Hospitalet és la d'una petita part de l'actual municipi. La major part de dades que posseïm es refereixen a l'Hospitalet centre, a l'antiga església i ermita de Santa Eulàlia de Provençana i a l'ermita de Nostra Senyora de Bellvitge.

Els actuals barris de Collblanc i La Torrassa i encara el de Santa Eulàlia, considerats com a nuclis urbans, tenen una història relativament recent.

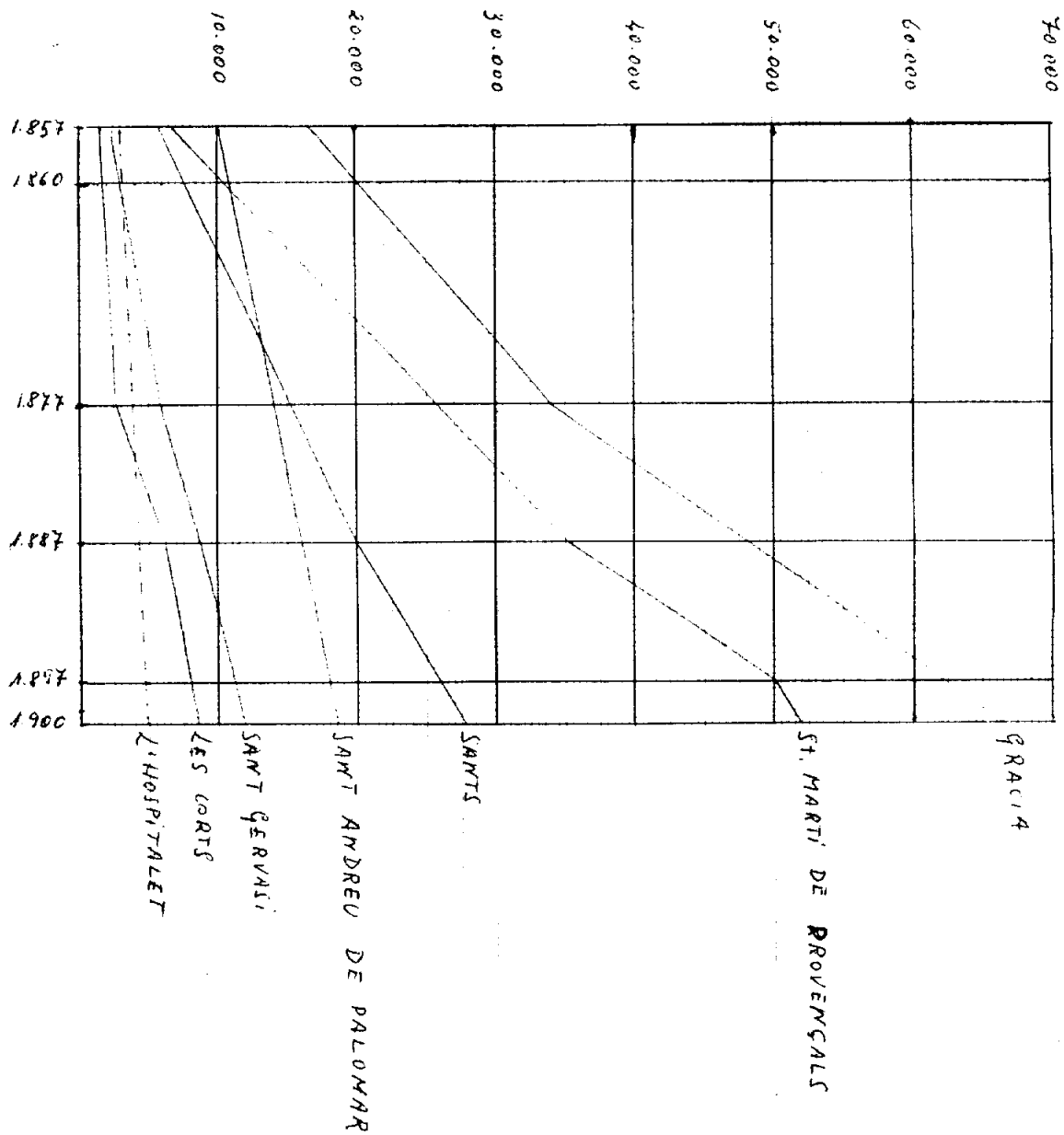
El nomenclàtor de 1860, un dels millors per causa dels normes que conté, ens parla de tres nuclis urbans de població amb més de deu edificis: l'Hospitalet centre amb 540 cases, ~~xx~~ la Sardeta -continuació del de Barcelona- amb 45 cases i Collblanc amb 21 cases. La resta de la població vivia dispersa en petites masies, pagesies o caserius.

Els noms de Riera Blanca i Collblanc, que ja es troben en documents del segle XII, tenen el seu origen del color del sòl format, en alguns llocs, per sorres argiloses de color blancogroguenc i, en d'altres, per un llot nodulós de color blanquinós. La Torrassa, per la seva part, havia heretat el nom de l'antic mas de 14 hectàrees de terreny al cantó oest de la barriada (1).

En els processos d'invasió residencial i funcional, constatem un cert estancament de l'Hospitalet comparant-lo amb l'evolució dels altres pobles del pla més propers de la capital. De 1857 a 1900 l'augment anual de l'Hospitalet és de 1'5 %, mentre que el de la ciutat de Barcelona és de 2 % i el dels municipis agregats el 1897, d'11 %. Es a partir del 1900 que l'Hospitalet creix d'una manera extraordinària. El gràfic següent vol posar en evidència aquest creixement fins el 1900.

(1) Valentí BALAGUER PLANAS, Treinta años al servicio de La Torrassa, Hospitalet de Llobregat, 1973, p.15

Evolució de la població (1857-1900) de l'Hospitalet i dels municipis adjacents a Barcelona el 1897
(Xifres absolutes)

La taula següent, per altra banda, vol evidenciar el creixement intern de l'Hospitalet des del 1900 tenint en compte només els anys censals:

Increment relatiu de l'Hospitalet comparat amb el de Barcelona de 1900 a 1970. (anys censals)

<u>Períodes</u>	<u>Població</u>	<u>Increment</u>	<u>Barcelona (Increment)</u>
1900-1910	4.948-6905	39'5	9'1
1910-1920	12.360	79	20'3
1920-1930	37.650	204'6	40
1930-1940	51.249	36'1	7'5
1940-1950	71.580	39'6	18'4
1950-1960	122.813	71'5	22'3
1960-1970	241.978	97	12'2

Font: Survey S.I. de Catalunya, op. cit. El.laboració pròpia.

El gràfic de la plana 45 vol expressar aquests percentatges d'increment relatius a aquests anys censals.

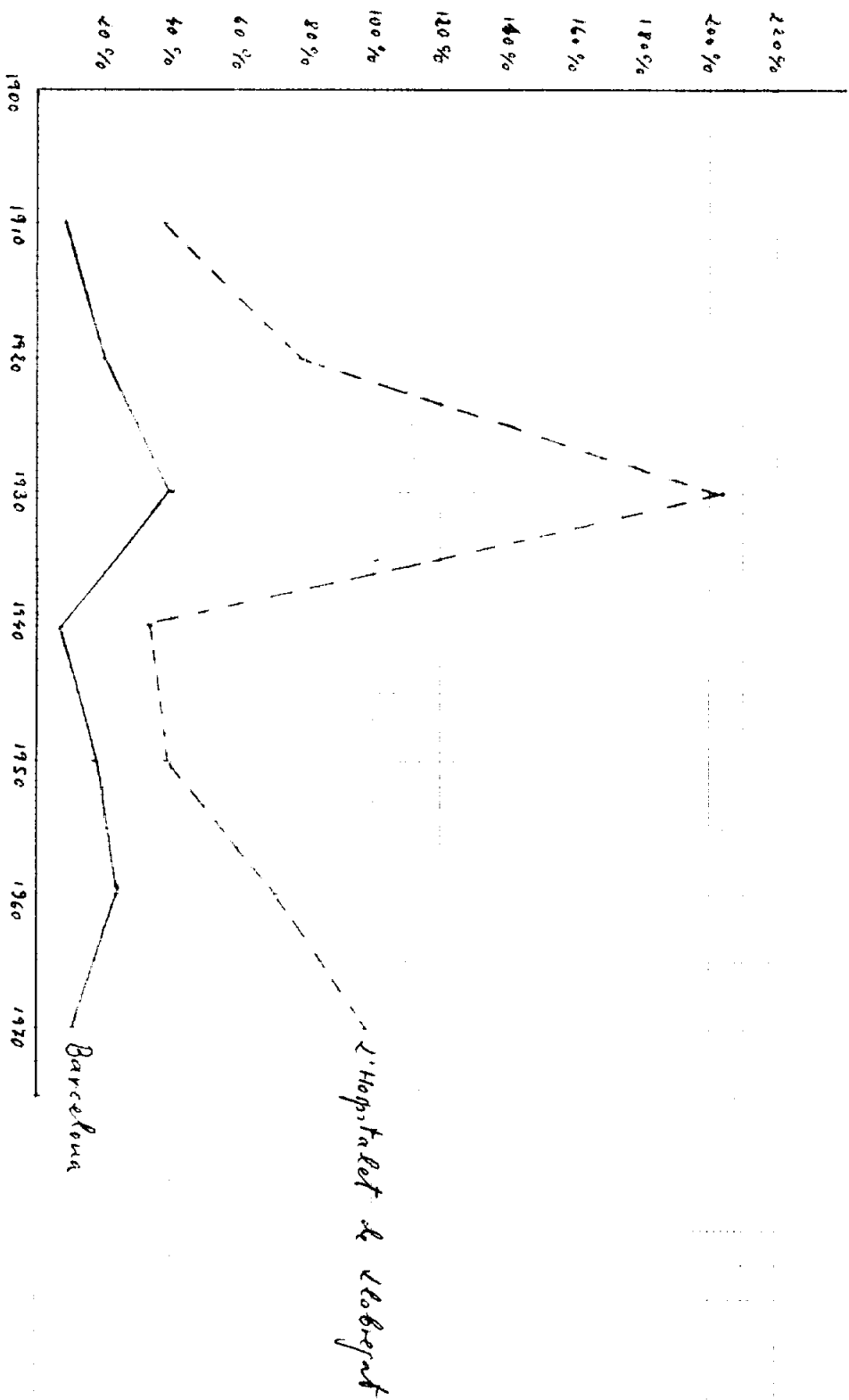
Examinem, ara, aquesta evolució i les causes que la van provocar. El ràpid desenvolupament de l'Hospitalet fou deut, per una banda, a la seva industrialització que originà un corrent immigratori important i, d'altra banda, al fenomen que, independentment del fet de la instal·lació d'indústries en el seu territori, el municipi es transformà en el lloc de residència d'una nombrosa classe obrera que treballava fora del municipi, especialment a Barcelona. És a dir, les funcions industrial i residencial alhora, han contribuït conjuntament al seu desenvolupament. Fins el 1910, la funció industrial fou més determinant. Del 1910 al 1920 ambdues funcions tingueren una importància semblant. A partir del 1920, la funció residencial fou la causa principal del seu ràpid creixement. L'Hospitalet no és un suburbi (1) de tipus purament industrial, sinó una entitat suburbana

(1)L.Wirth, A bibliography on the Urban Community, Park R E., 1925

p.206. Parla de tres grups principals de suburbis:

1.de base humana (residencials); 2.de base econòmica (industrials o comercials); 3.mixtes (industrials i residencials al mateix temps)

PERCENTATGE DE L'INCREMENT DE POBLACIÓ INTERENCIAL
DURANT EL NOU SEGLE A L'HOSPITAL I A L'ÀMBIT DE L'ÀMBIT DE BARCELONA
COMPARAT AMB EL DE BARCELONA

mixte, residencial i industrial alhora.

El municipi actual, a més a més del nucli primitiu de l'Hospitalet centre, comprèn d'altres importants nuclis urbans de població formats posteriorment. Collblanc, Torrassa i Santa Eulàlia pertanyen a aquestes formacions posteriors. Apareixen tard en la història; però creixen rapidíssimament i en molt pocs anys adquireixen una maduresa. Situats a l'est i al nord-est de l'Hospitalet i a prop de la línia divisòria que separa l'Hospitalet de Barcelona, es tracta de nuclis urbans nascuts de la necessitat imprevista d'una expansió demogràfica de Barcelona i per a acollir als nous vinguts. El municipi de Sants i la seva barriada de La Bordeta, aconseguida una certa saturació, es van anar estenent a continuació de les carreteres de Madrid i de Sant-Creu de Calafell i van començar a penetrar en el terme de l'Hospitalet.

Ja hem vist que el 1860, Collblanc tenia encara 21 cases. El 1887, es comptaven només 29 cases amb 146 habitants. No es pot parlar encara de sector urbà: això serà bastant posterior.

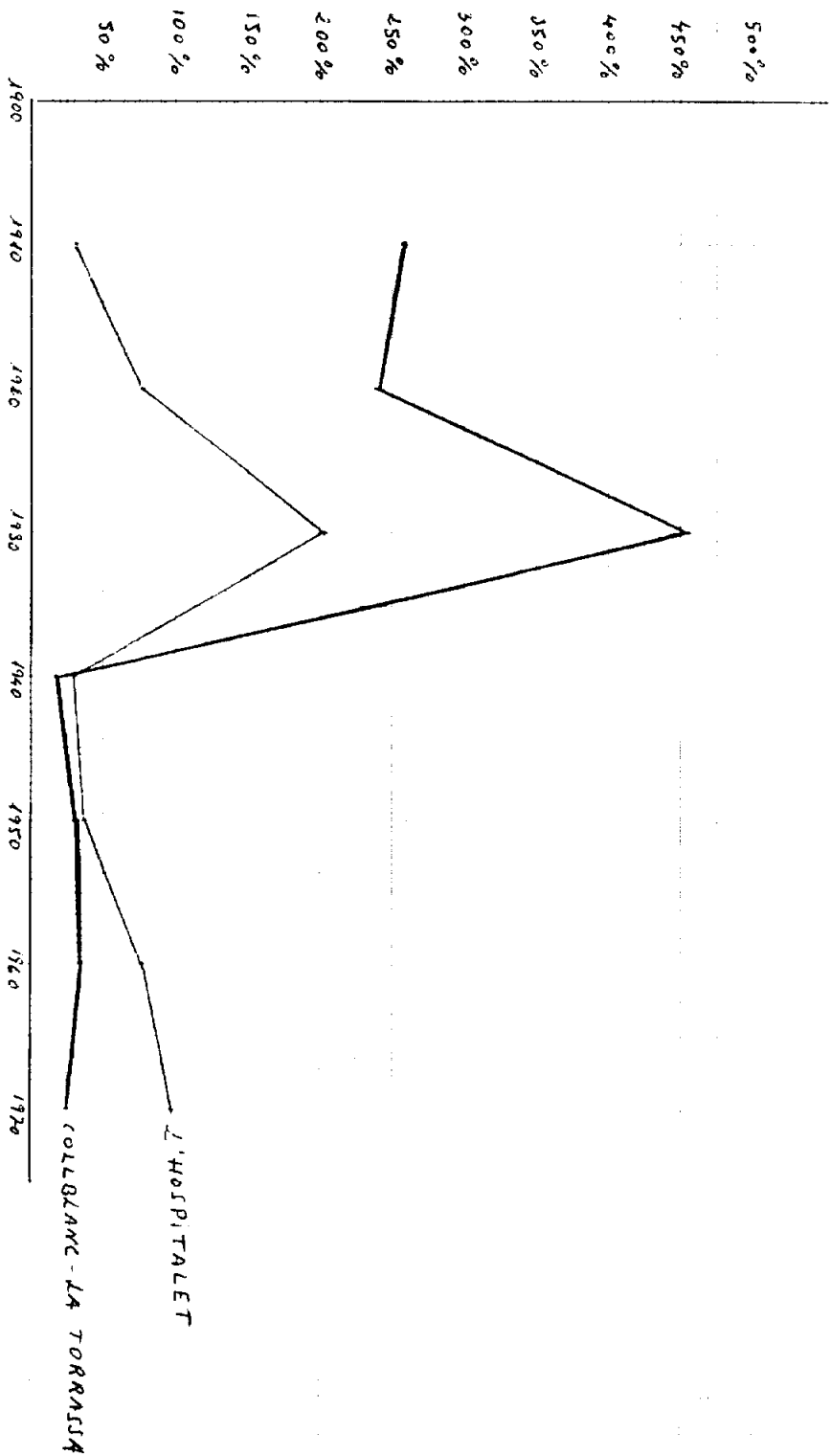
Collblanc i La Torrassa formen en realitat un sol nucli urbà. El creixement monstruós observat a l'Hospitalet en el període inter-censal 1920-1930, fou degut principalment a la formació definitiva del que avui coneixem per Collblanc i La Torrassa. La taula següent en deixa l'evidència per comparació amb l'Hospitalet:

Percentatge d'increment de Collblanc-La Torrassa comparada amb l'Hospitalet. 1900-1970.

Anys	Població	% increment	
		Collblanc-La Torrassa	L'Hospitalet
1900-1910	301-1.104	266'7	50'5
1910-1920	3.810	245'1	79
1920-1930	21.185	456	204'6
1930-1940	25.515	20'4	35'1
1940-1950	33.280	30'3	39'6
1950-1960	40.305	36'4	71'5
1960-1970	57.510	26'7	97

Fonts: Ajuntament de l'Hospitalet, Survey S.I. de Catalunya i el seu Barçinó ràpid.

PERCENTATGE D'INCREMENT INTERCENSAL DE COLBLANC-LA TORRAJA
COMPARAT AMB L'HOSPITALET. De 1900 a 1970.

Evidentment, aquesta taula ens dóna idea d'aquesta formació de Collblanc-La Torrassa fins els anys 30. És a partir d'aquesta data que aquesta zona urbana demostra un cert estancament o saturació i que l'Hospitalet continua aquesta forja de creixement en altres indrets ~~que el nostre sector d'estudi~~: Pubilla Cases, La Florida, etc. El gràfic de la plana 47 vol remarcar precisament aquesta idea.

El poblament de Collblanc i La Torrassa té essencialment un caràcter residencial i és per això que s'explica el seu creixement superior a tots els altres nuclis urbans en un moment donat de la història de l'Hospitalet. Arribada una certa saturació, l'Hospitalet s'ha anat expandint en d'altres sectors nous de la ciutat.

La localització, per altra banda, de les indústries a l'Hospitalet, ha seguit l'evolució següent:

- Fins al 1910, indústria tèxtil a Santa Eulàlia i moltes bòviles distribuïdes en diversos llocs de l'Hospitalet.
- de 1910 a 1920 neix la indústria metal·lúrgica a Santa Eulàlia i s'incrementa allà també la tèxtil. També comença a aparèixer la indústria metal·lúrgica i el vidre, ceràmica i auxiliars de la construcció a Collblanc-La Torrassa.
- a partir de 1920 s'inicia la industrialització a gran escala a l'Hospitalet centre.

Això explica també el fet que els nuclis residencials creixin més ràpidament que els industrials. A més a més, la urbanització ha procedit més ràpidament en les zones més planirades i seques.

El desenvolupament dels barris de Collblanc i La Torrassa aconsegueix l'aspecte, no d'una invasió "funcional" procedent de Barcelona, sinó d'una invasió a tota escala del nucli urbà central: la ciutat de Barcelona no es limita a exercir una certa influència més o menys directa sobre aquestes zones, sinó que és la seva entitat sàbixa que controla en el terme de l'Hospitalet. I el fet d'haver-hi no és una frontera administrativa entre Collblanc-La Torrassa i la ciutat no ha deixat d'imprimir-los-hi un aspecte i estructura tan peculiar, que justifica el que els incloum en la categoria de zones suburbanes. Una característica diferent significa, per exemple, una diferència en molts dels serveis públics i urbans, en els preus del terreny, en les normes que governen la construcció d'edificis i vivendes, en les taxes i contribucions, etc.

El transport, també, per causa d'unes divisiones administratives, va arribar força tard a l'Hospitalet: els primers camions barcelonins ~~xx~~ arribaven fins al límit de l'Hospitalet el 1917. El metro transversal ~~arribava~~ a Santa Eulàlia el 1932. El metro de Sant Joan de Vilatorrada el 1937. El metro de Sant Roder, en la seva estació de Puig de la Cases, fou inaugurat el 1972.⁵

Totes aquestes factures, no solamente contribuïen a donar a les zones que estaven un caràcter d'ivers d'altres purament perifèric als aïllats a Barcelona, sinó que també tenien la seva repercussió sobre l'estructura de la població que les habitava: entre l'influxe d'aquests factors externs s'operava una selecció demogràfica i social.

A partir de 1930, Collblanc-La Torrassa arriba a una certa concentració demogràfica i urbana -com ja hem indicat més amunt- i la seva importància relativa dintre el conjunt municipal comença a disminuir. Els percentatges de població d'aquesta nuclis sobre ~~xxxxxxx~~ el total de l'Hospitalet ho deixen entreveure:

Percentatge de la població de Collblanc-La Torrassa
sobre l'Hospitalet (1900-1970)

Anys	1900
1900	5'00
1910	15'00
1920	35'00
1930	55'25
1940	42'70
1950	40'40
1960	35'05
1970	23'76

Font: elaboració pròpia.

En aquest quadre es pot llegir desseguida com la importància dels nostres barris va creixent molt ràpidament dintre el municipi, fins a arribar a cotes altíssimes la dècada dels anys 30, per a deixar altra vegada en la seva ~~importància~~ ^{importància} relativa a l'època actual.

Això repercutirà clarament sobre la densitat de població. Les zones urbanitzades arribaran a cotes molt altes no sols comparades pels districtes centrals de Barcelona: Collblanc, en 1955, tindrà 413'63

habitants/hectàrea i La Torrassa 462'50 habitants/hectàrea. S'ha fet una utilització molt intensiva de la vivenda fins arribar en 1970 635'47 habitant/hectàrea en ambdós sectors urbans.

Això ha comportat també una variació en els preus del sòl. L'any 1972, aquests a Collblanc oscil.laven entre 375 i 550 pessetes/pam i a La Torrassa entre 350 i 550 pessetes/pam, només superats per Pubilla Cases on l'oscil.lació era de 400 a 500 pessetes/pam i al sector Gran Via Nord on l'oscil.lació era entre 400 i 600 pessetes/pam. Aquesta oscil.lació a l'Hospitalet global anava de 204 a 379 pessetes/pam. (1)

En els barris fronterers de Barcelona, es citaven aquestes oscil.lacions de la manera següent:

<u>Barris</u>	<u>Mínims</u>	<u>Màxims</u>	
La Bordeta	375	450	pessetes/pam
Sants	537	587	
Hostafranchs	625	700	
Collblanc (Barcelona)	455	506	
Les Corts	940	1.078	

I en els barris fronterers de l'Hospitalet, aquesta relació era la següent:

Santa Eulàlia	250	300	pessetes/pam
La Florida	350	450	
Pubilla Cases	400	500	

Des del punt de vista professional, l'Hospitalet presenta una estructura molt diferent que la mitja de Barcelona i la seva província i Collblanc-La Torrassa accentua encara més certes diferències (2). El quadre que segueix pretèn posar en evidència aquesta estructura:

(1)Ernest Lluch i Joan Gaspar, Preus del sòl a Catalunya, Servei d'estudis de Banca Catalana, Barcelona, 1972.

(2)Las fonts d'aquestes dades són: Consorcio de Información y Documentación de Cataluña, Cataluña en cifras, Barcelona, 1973 Ferran Sicart i Adela Domec, Estudio socioeconómico del sector Collblanc-Torrassa, Barcelona, 1973 i el treball pròpia.

Unitats d'estudi	Població activa 1970. (A)					
	Població activa	Per sexes		Per sectors d'activitat		
		H	D	Prima.	Secund.	Terci.
L'Hospitalet	45'54	31'8	18'2	6'5	62'8	27'6
Barcelona-prov.	39	74'5	25'5	26'5	36'5	38
Espanya	36'07	60'5	19'5	38	25	37
Collblanc-Torrassa	39	74'7	25'2	4'6	70'4	11'3

Es a dir, el nostre barri de Collblanc es caixé dintre la mitja provincial en quant a l'activitat; però, degut precisament a ésser un barri residencial, el seu nivell d'activitat és molt inferior a la mitja de l'Hospitalet.

Quant al sexe, la participació femenina en activitats laborals és acusada molt per davant de la mitja de l'Hospitalet.

Quant a les rames d'activitat, sobresort de molt la importància del sector secundari, és a dir, la indústria.

Així, doncs, podem dir que el nostre sector de Collblanc-Torrassa no destaca pel nivell d'activitat; però, en canvi, té molta importància quant al treball femení i quant a l'empleo industrial. Aquí no parlem res deliberadament de lloc on es realitza l'activitat professional.

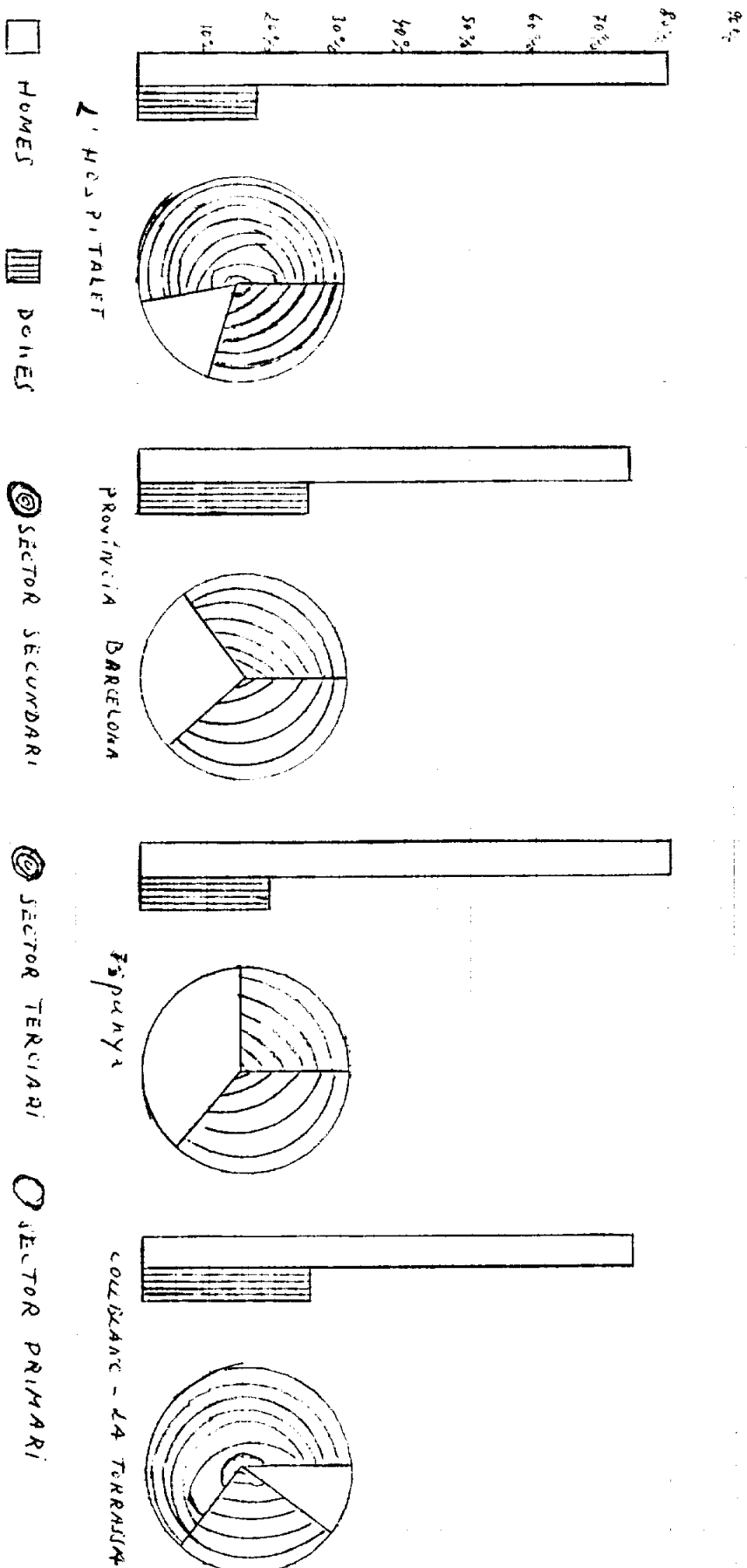
Els gràfics de la plana 52 volen evidenciar aquestes diferències percentuals.

Finalment, en aquest anàlisi històric-morfològic de Collblanc i La Torrassa, intentem de veure el volum migratori del nostre barri (1).

El Consorci d'Informació i Documentació de Catalunya, va publicar l'explotació de les dades sobre els moviments migratoris que hi havia hagut a Barcelona i la seva província de l'any 1961 al 1965. Es a dir, per una banda, es constata el lloc d'empadronament el 31-XII-1960 i, per altra banda, es van variar les característiques de les persones que van declarar un municipi de residència diferent el 1965. De tots els controls i correccions de certes incoherències lògiques entre respostes, la fiabilitat d'aquestes dades és bastant gran. Fent

(1) Les nostres fonts estadístiques, indistintament, són l'estudi d'en Ferran Sicart i Adela Domec i el del Consorci d'Informació i Documentació de Catalunya, Movimientos migratorios de la provincia de Barcelona, 1961-1965, Barcelona, 1970.

COMPARACIÓ PERCENTUAL DE LA POBLACIÓ ACTIVA
DE L'HOSPITALET, BARCELONA PROVINCIA, ESPANYA I
COLLBLANC-TORRALBA, per sexe i sectors d'activitat (1970)

apareixen en primer lloc són els barris d'immigració de Barcelona (p.17)

IMMIGRACIO COMPARADA A L'HOSPITALET I

COLLBLANC-LA TORRASSA (1965)

L'Hospitalet (180.140 habitants)

COLLBLANC-TORRASSA (51.547 hab)

	L'Hospitalet		COLLBLANC-TORRASSA	
	Total	%	Total	%
Total immigració	30.554	28'06	14.060	27'27
Homes	25.901	51'23	7.044	50'09
Dones	24.653	48'76	7.016	49'98
De 0 a 15 anys	8.419	16'65	2.059	14'64
De 15 a 24 anys	11.893	23'52	3.173	22'56
De 25 a 64 anys	28.348	56'07	8.112	58'40
Més de 65 anys	1.894	3'74	516	4'38
Solters	21.983	43'48	5.963	42'41
Casats	26.317	52'05	7.405	52'66
Vidus	2.248	4'44	689	4'90
Altres	6	0'01	3	0'02
Analfabets	3.515	6'95	721	5'13
Inactius	25.950	51'33	7.050	50'14
Actius	24.604	48'66	7.010	49'35
Gerents i directors	469	1'90	186	2'55
Professionals i tècnics	44	0'17	2	0'02
Empleats d'oficina	1.071	4'35	394	5'62
Venedors	1.042	4'23	417	5'94
Agricultors	454	1'84	64	0'91
miners	93	0'37	12	0'17
transports i comunicacions	1.160	4'71	376	5'36
Artesans i obrers	18.439	74'94	5.060	72'18
Altres treballadors dels serveis	1.246	5'06	422	6'01
Forces armades	431	1'75	38	0'54
No classificats	155	0'62	39	0'55

NASCUTS A

Font: Consorci

Font: Sicart-Domec (1973)

Barcelona	13.969	7'75	21.037	41
L'Hospitalet	129.536	71'93	10.777	21
Reste Catalunya	4.336	2'40	3.562	7
Aragó	1.592	0'88	984	2
Castella N. y V.	4.264	2'36	2.531	5
Andalusia	17.135	9'51	4.593	9
Extremadura	3.271	1'81	468	1
Múrcia	942	0'52	2.015	4
València	701	0'38	1.499	3
Galícia	1.734	0'96	1.498	3
Altres	2.575	1'42		
No consta	35	0'01	2.533	5

3a/ Quant a la naturalesa o procedència d'origen, tenint compte dels matitzos apuntats a l'estudi de Ferran Sicart i Adela Domec que poden fer variar seriosament aquesta estructura original, sembla que podem afirmar globalment que la textura de Collblanc-Torrassa és molt artificial, formada essencialment per recent vinguts d'arreu, sobretot catalans. Però el que sí és cert és que els nadius de l'Hospitalet mateix són allà veritablement una minoria i que els murcians, valencians, gallecs, aragonesos i castellans són fortament representats amb una notable significació per damunt del total de l'Hospitalet.

Amb raó Francesc Candel, amb el seu estil senzill i casolà, ha pogut escriure (1):

"I, pel que sequeix contant un d'ells, els de La Torrassa -murcians tots- eren uns anarquistes tan furibunds com els nacionals, de vegades, van bombardejar exclusivament aquesta barriada: res de fàbriques de material de guerra ni objectius militars, que allà no n'hi havia, sinó La Torrassa, nucli anarquista, la fama del qual havia traspassat les trinxeres del bàndol contrari... Potser els de l'Esquerra Catalana de Sants deien "murcians" als anarquistes de La Torrassa... i qui sap si no va ésser tot això el que més tard donà lloc al cartell pintoresc, que no deixa de tenir gràcia, de "Cataluña termina aquí, aquí empieza Murcia"... Hi ha dubtes sobre l'autenticitat del cartell. Potser només va ésser una frase, una frase que, més que no pas afortunada, va fer fortuna, com en van fer i en fan tantes altres que anirem veient...

Realment es podia dir que no és que en aquella illa s'acabi Catalunya i comenci Múrcia, pel sol fet que allà és un cercle més o menys tancat, però sí, que allà hi havia una sucursal de Múrcia. I per això, de La Torrassa, en deien també -i en diuen encara- la "Múrcia Chica". Diuen que La Torrassa va ésser un dels primers llocs on es van assentar els immigrants quan van

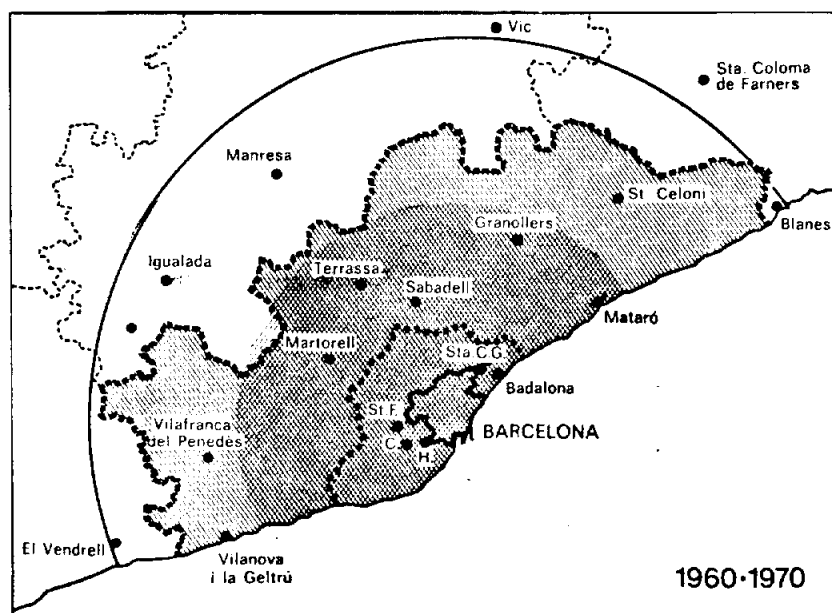
(1) Francesc CANDEL, Els Altres catalans, Edicions 62, Pòzema edició, octubre de 1968, Barcelona, pp. 23 i ss.

venir les onades del Metro i de l'Exposició, i probablement abans... L'any 1928, l'any que més o menys tothom ~~as~~enyala com cabdal d'aquella forta immigració. Em diu que a La Torrassa hi havia un 75 o un 80 % de murcians. 36, murcians solament, no. Murcians i andalusos: castellans, diu ell, per entendre'ns...

Els veïns de La Torrassa que poblaven la barriada eren murcians, allò era Múrcia o, almenys, n'era una bona representació".

APÈNDIX I

Espai on es concentra el 80% de la població compresa en un cercle de 50 kilòmetres de radi entorn de Barcelona.

- Límits de Barcelona-ciutat
- Límits de la Comarca-53
- - - Límits de l'Àrea Metropolitana de Barcelona
- Cercle de 50 kilòmetres de radi traçat entorn del municipi de Barcelona
- Espai on es concentra el 80% de la població compresa en el cercle de 50 kilòmetres

- Observacions: 1) Barcelona-ciutat, saturada demogràficament a mitjans dels anys 60, accentua el seu paper dirigent de manera inversament proporcional a la seva dinàmica demogràfica. És a dir, no s'observa increment d'habitants; però sí, en canvi, concentració de les activitats financeres, político-administratives, comercials, de serveis i, en general, les d'altra productivitat.
- 2) L'increment de la població que té lloc a l'Àrea, en la darrera dècada, equival a l'assentament anual d'una ciutat de 100.000 habitants.

Font: Gestión o caos: el área metropolitana de Barcelona, Ariel, 1973, p. 56.

APENDIX II.

Municipis que integren la "COMARCA DE BARCELONA 1900"

Barcelona

Barcelona

Castelldefels

Cerdanyola

Cornellà de Llobregat

Esplugues de Llobregat

Gavà

L'Hospitalet de Llobregat

Les Batlles (Sitges)

Malma de Rei

Montcada i Reixach

Montgat

Pallejà

Papiol

El Prat de Llobregat

Ripolllet

Sant Adrià de Noya

Sant Ori de Llobregat

Sant Cugat del Vallès

Sant Feliu de Llobregat

Sant Joan Despí

Sant Just Desvern

Sant Vicenç dels Horts

Santa Coloma de Cervelló

Santa Coloma de Gramenet

Tiana

Viladecans

APENDIX III

Municipis que integren l'ÀREA METROPOLITANA DE BARCELONA (excluida la
Comarca de 1953)

Abrera	Martorell
Aiguafreda	Martorelles
Alella	El Masnou
L'Ametlla del Vallès	Matadepera
Arenys de Mar	Mataró
Arenys de Mont	Mediona
Argentona	Mollet del Vallès
Avinyonet del Penedès	Montmany de Puiggraciós
Barberà del Vallès	Montmeló
Beques	Montornés del Vallès
Biques	Montseny
Les Cabanyes	Olèrdola
Cabrera de Mataró	Olesa o Olesa de Bonesvalls
Cabrils	Olesa de Montserrat
Caldes de Montbui	Olivella
Caldes o Caldes d'Estrach	Orrius
Callders	Pacs
Cannins	Palafolls
Canet de Mar	Palau de Plegamans
Candóvelles	Parets del Vallès
Cànoves	Pineda
Canyelles	El Pla del Penedès
Castell de Vallès	Polinyà del Vallès
Castellbisbal	Pontons
Castellcir	Premià de Dalt
Castellet i Gornal	Premià de Mar
Castellterçol	Puigdàlber
Castellví de la Marca	Rellinars
Castellví de Rosanes	La Roca del Vallès
Cervelló	Rubí
Cellbató	Sabadell
Corbera de Llobregat	Sant Andreu de la Barca
Cubelles	Sant Andreu de Llavaneres
Josrius	Sant Antoni de Vilamajor
Esparraguera	Sant Cebrià de Vallalta
Fogars de Montclús	Sant Celoni
Fogars de Tordera	Sant Cugat Sesgarriques
Font-rubí	Sant Esteve de Palautordera
Les Franqueses del Vallès	Sant Esteve Sesrovires
Gallifa	Sant Feliu de Codines
La Garriga	Sant Fost de Campsentelles
Gelida	Sant Iscle de Vallalta
La Granada	Sant Llorenç d'Hortons
Granera	Sant Llorenç Savall
Granollers	Sant Martí Sarroca
Gualba	Sant Pere de Ribes
La Llagosta	Sant Pere de Riudevilles
Lliçà de Munt	Sant Pere de Vilamajor
Lliçà de Vall	Sant Pol de Mar
Llinars del Vallès	Sant Quintí de Mediona
Malgrat	Sant Quirze de Terrassa

(segueix)

APPENDIX III (Appendix)

Sant Quirze Safaja
Sant Sadurní d'Anoia
Sant Vicenç de Mollet
Santa Eulàlia de Ronsana
Santa Fe del Montseny
Santa Margarida i Monjos

Santa Maria de Martorelles
Santa Maria de Dalt
Santa Maria de Palautordera
Santa Perpètua de la Moguda
Santa Susanna

JUSTIFICACIÓ METODOLÒGICA

L'estudi que hem començat correspon a un encàrrec o demanda de l'Associació de Veïns La Torrassa-Collblanc, amb la idea d'obtenir una informació de base sobre la que apoiem els fonaments de la millora futura de les condicions generals del mateix.

La informació a obtenir troba una base en les inquietuds i les aspiracions de la gent del barri i és per això que nosaltres hem volgut portar l'anàlisi vers una doble dimensió: l'estudi global del barri i el sondeig o penetració d'aspectes concrets que sol·licitava la dita Associació i que no oren captales d'altra manera que pel coneixement directe de les condicions humanes i socials que definien els problemes apuntats.

A aquesta doble dimensió d'anàlisi volen respondre els dos apartats que segueixen. En el 4 intentarem donar una síntesi de l'anàlisi estructural del barri i en el 5 lliurarem uns aspectes sol·licitats per la demanda i que responen a tantes esferes de la vida suburbana de Collblanc i La Torrassa.

La metodologia serà ben diferent: a l'estudi global del barri acudirem a informacions estadístiques adients i a l'interviu directe amb informants autoritzats sense deixar certament de banda l'observació personal i, inclús, en l'eventualitat, participada. Per altra banda, en l'apartat 5 emprarem les tècniques de l'interviu directe i dirigit, amb la tècnica de la "bola de neu" a diverses persones afectades o coneixedores del nostre barri. De cap manera hem pensat fer una mostra probabilística per dues raons importants: la primera és perquè això ja ha estat fet per Ferran Sicart i Adela Domec (1) i creiem que amb prou solvència científica per a tenir en compte els resultats de la seva indagació; i la segona és perquè estem convençuts que cal fer un esforç per a creure en els mètodes antropològics i no pensar simplement que és en el joc dels nombres on rau la clau de la veritat.

(1) Ferran SICART i Adela DOMECH, Estudio socio-económico del sector Collblanc-Torrassa, Barcelona, Julio, 1973.

Creiem que aquí s'hi troba implicada una profunda concepció teòrica de la investigació sociològica. De fet, s'ha ja avançat molt de camí des de l'època dels anys quaranta quan enfàticament els metodòlegs de la sociologia no acceptaven la dicotomia entre estudis qualitatius i no qualitatius i la separació entre el mètode estadístic i no estadístic. La prevalent aleshores era la idea de la unitat del mètode científic basat en el model de la ciència natural i eren mirats amb un cert recel els mètodes dits qualitatius pel seu caràcter "impressionista". Unicament era un cert sector de l'antropologia, com perspectiva genuïnament antropològica, la que donava una visió global de tota la unitat estudiada i sense perdre de vista els elements psicològics i humans que la componien.

La situació actual és teòricament i metodològicament molt diferent. La teoria estructural-funcionalista i el seu correlatiu metodològic la sociologia empírica o científica es troba avui en totes les ciències socials sota el xàfec d'una crítica de tipus apostenològic que qüestiona com a gratuïta la separació, només anunciada en la majoria dels casos, entre ciència i ideologia, per una banda, i entre observació comú i observació o anàlisi científica, per l'altra. La tradició antropològica ha estat revaluada de tal manera que estem en un ambient molt diferent dels anys d'abans quan l'estudi específic dels aspectes qualitatius d'una realitat era reservat a la sociologia de les organitzacions i les associacions com una rara tradició de l'antropologia social. El seu enfoc avui pot ésser aplicat a tots els aspectes de la ciència social.

Els que en els anys 70 creguin encara que la sociologia és únicament qüestionaris i quadres estadístics demostren, a part d'altres consideracions, un formidable retràs de notícies sobre l'estat de les ciències socials.

El problema central en l'elecció d'un mètode i unes tècniques d'investigació és el de l'adequació i l'acompliment de certs requisits científics generals com relevància, suficiència, representativitat i confiabilitat. L'adequació ve determinada tant en el pla lògic pel que es tracta de conèixer com en el pla econòmic pels recursos -econòmics i personals- i temps disponibles. En el primer pla una de les decisions més importants és la intensitat d'un coneixement, oposada a l'extensió,

que ve condicionada segons es tracti d'un camp molt o poc treballat.

Així, doncs, la utilització en l'estudi d'informats qualificats, en compte d'enquestats per mostreig, ha donat lloc a un tipus d'anàlisi de dades, que algú ha qualificat de "quasi-estadístics", en malgrat que no acompleixi amb el requeriment estadístic de representativitat pot oferir no obstant resultats plausibles per a les conclusions que es tracta d'obtenir o les hipòtesis que es tracta de presentar.

Es d'aquesta manera que no ens afecten els problemes de manca de resposta que es deriven de l'enquesta per mostreig. Els entrevistats són en aquesta investigació tractats com informants, en el sentit antropològic i l'entrevistador no està obligat en tots els casos a ocupar ritualment amb tot el qüestionari ni a utilitzar tots els acortats en tots els casos. El que interessa abans de tot és conèixer objectivament, sense adreçar-nos a unes preocupacions metodològiques.

4. L'anàlisi estructural del barri

4.1 La població i la seva evolució: perspectives

A l'apartat precedent, hem realitzat l'anàlisi de l'evolució del nostre barri. Hem constatat que el factor primordial del seu creixement fou la forta immigració massiva de la dècada dels anys 1920-1930. Posteriorment, l'Hospitalet ha tingut una expansió demogràfica per d'altres sectors com La Florida, Pobilla Casas, Can Serra, Can Videllet i el sector sud de la Gran Via, havent assolit Collblanc-La Torressa una certa saturació arribant a cotes de densitat molt superior a qualsevol altre districte de la ciutat. Per exemple, el 1970, celebrat que la zonificació fos diferent, l'actual districte II de l'Hospitalet tenia ja una densitat superior als altres districtes municipals en una dimensió que va de 11 a 6'74.

Collblanc i La Torressa tenen una superfície de 90'55 hectàrees, de les que 72'81 es veuen afectades pel Pla Parcial d'Ordenació Collblanc-La Torressa (1).

Astè dividit actualment en 54 seccions censals que són les que hem indicat al mapa que consta a l'apèndix I.

L'evolució recent de la població al nostre districte és la següent, referides les dades als anys 1960, 1965, 1970, 1972 i 1973:

<u>evolució de la població actual a Collblanc-La Torressa</u>			
<u>Anys</u>	<u>Habitants</u>	<u>% increment</u>	<u>Habitants/ha</u>
1960	45.385		391
1965	51.447	13'35	558
1970	57.510	11'73	635
1972	66.901	16'32	739
1973	67.664	1'14	747

Sabem la distribució per seccions censals d'aquests 66.901 habitants de l'any 1972, segons les dades del padró municipal d'habitants, rectificant el cens de 1970 (2). L'elaboració de les dades serà

(1) De les que 2'47 tenen la qualificació d'Exemple Interriu, 40'24 de Tolerància de Vivenda i Indústria i la resta, 29'06, de Ferroviàries, Zona Deportiva i Parc Urbà.

(2) Vegeu's Apèndix II.

feta posteriorment quan parlem de la urbanització.

Es fa necessari crear un instrument més manejable per arribar a sectoritzacions més racionals en consonància amb definicions de la realitat que estudiam. Els criteris d'aquesta sectorització són totalment arbitraris; però obediexen a una unificació natural o, per a dir-ho amb una expressió més exacta, sociològica dels diversos sectors. Així, doncs, aglutinem aquests tres grans sectors, dividint alguns d'ells en grups més homogenis quant als aspectes demogràfics del barri (1):

1er/ Sector marginal al Pla Parcial Collblanc-La Torrassa (17'74 hectàrees i 552 habitants/hectàrea)

a) grup nord (seccions censals 1, 2, 3 i 4)

habitants: 4.130 (6'17 % dels del barri)

característiques: vivendes antigues, força deteriorades i amb abundància d'edificis de nova factura que alternen amb les edificacions anteriors.

Hi ha un important bloc industrial a la part nord.

b) grup sud (seccions censals 11, 12, 13, 16, 17 i 21)

habitants: 5.836 (8'72 % dels del barri)

característiques: abundància de plantes baixes, corredors i cases de menys de cinc anys de construcció.

2on/ Sector Collblanc pròpiament dit (40'75 hectàrees i 529 habitants per hectàrea)

a) grup fora del territori i situat ecològicament dintre de l'arc del celona (secció censal 8)

habitants: 2.107 (3'15 % del barri)

característiques: cases relativament recents que cerquen l'aprofitament de l'espai en les altures i alternen amb indústries sovint importants.

b) grup d'influència immediata del mercat (seccions censals 5, 6, 7, 9, 10, 14, 15, 18, 19, 20, 22, 23, 24, 25, 26 i 27)

Habitants: 12.467 (29'09 dels del barri)

Característiques: moltes vivendes antigues en un verdader caos

(1) Per a les dimensions d'aquesta sectorització, fem referència a les dades de XII-1972.

urbanístic perquè les altures són molt diferenciades i hi ha una forta ocupació dels baixos per a serveis comercials i indústries de tota mena. Això alternant amb algunes indústries importants que ocupen sovint una illa completa. S'hi troben també amplis solars emprats per a usos ~~diversos~~ molt diversos: horta, masies de paçes, parais o simplement emmurallats perquè són utilitzats per a magatzems.

3er/ Sector La Torrassa (49'80 hectàrees i 714 habitants/hectàrea)

a) grup alt (seccions censals 28, 29, 30, 31, 32, 35, 36, 37, 38, 40 i 42)

habitants: 15.320 (22'91 dels del barri)

característiques: continuació de l'anterior quant a les seves notes destacades; però aquí dona la impressió d'una trama urbana més homogènea i uniforme amb un assaig de planificació. Malgrat tot, la certa densitat la dona la freqüència dels "corredors".

b) grup baix (seccions censals 33, 34, 39, 41, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, i 54)

habitants: 20.041 (29'95 % dels del barri)

característiques: zona extraordinàriament superpoblada en l'apilament d'edificis alts alternen amb tot tipus de vivendes i amb es als desocupats i que, efectivament, no serveixen per a cap utilitat concreta. Aquí també les indústries fan sentir la seva presència. La part més baixa de la via del tren, està cultivada amb nombrosos horts i plantacions.

Els mapes dels annexs III i IV volen donar raó de la sectorització del barri abans de la nova distribució de districtes actual i aquesta nostra sectorització, respectivament.

Com podem observar, es tracta d'una zona saturada. La seva població augmenta molt poc puix que els fluxos migratoris actuals van cap a d'altres barris -nous?- de l'Hospitalet.

En l'estudi de CREEC (1) es preveu per a l'any 1999 una pobla-

(1) Plan de equipamiento y promoción culturales del Hospitalet de Llobregat, CREEC, Barcelona, 1987, p.98

ció de 55.000 habitants havent fet una extrapolació partint del padró de 1965. En base molt més objectiva i tenint compte de les dades de població més recents, podem dir que pel mateix any 1990, la població de Collblanc-La Torrassa podria molt ben arribar als 75.000 habitants tenint en compte un creixement anual, en el període 1977-1980 de l'14 %. Això representa una densitat mitja de 416 habitants per ha. brea, xifra que no solament no és desitjable, sinó que es tractaria d'evitar per causa dels importants problemes de saturació i d'equipament que plantejaria. No diem pas, de cap manera, que els habitants del districte II de l'Hospitalet siguin acusats en 1980, sinó que, al ritme del creixement actual i deixant les coses en mans d'un lin. ralissat molt lent, certament és un risc real d'arribar a aquest estat i és una cosa que es pot molt ben esperar.

És difícil, malgrat els nostres esforços i sense una anàlisi prèvia, establir la línia de separació entre la Torrassa i Collblanc. En principi i de fet, no hi ha pas solució de continuïtat entre aquests barris. Malgrat tot i potser només d'una manera ideal, hi hauria una línia divisòria significativa en quant al nivell socio-econòmic de la població que passaria per carrer Llobregat i que no coincidiria amb els límits de districtes ni de seccions censals.

A part d'algunes indústries tradicionals -bòviles, metal·lúrgia i vidre- (1) el sòl està ocupat per vivendes en una urbanització bastant uniforme en el que es refereix als vials, a base de carrers estrets amb desnivells importants, que recorda, en una concepció que retira molt a la caricatura, a l'exemple barcelonès. Es pot dir que s'ha arribat a una certa saturació demogràfica (2) i els increments de població de l'Hospitalet es localitzen preferentment en barris més recents -Poblenou Cases, San Serra, La Florida, Sant Feliu, Zona Nord de la Gran Via- i polígons de construcció recent.

(1) Farem un anàlisi detallat d'aquestes indústries quan parlem de la urbanització del barri.

(2) Hi cal dir com aquesta saturació demogràfica és relativa del fet que l'increment de població del barri és important i no despreciable i de que els edificis no saturen de cap manera l'espai en el que a l'habitatge es refereix. El saturen només en el ^{quant} que es refereix als equívocs.

Es tracta, a Collblanc i La Torrassa d'un increment molt més sensible per immigració, puix que al nostre barri neixen anualment uns 1.243 infants i, en canvi, el creixement global dels darrers anys és de 3.384 persones. Dóna la impressió d'ésser un barri força estancat o amb un increment de població que no té pas veritablement una significació real i concreta. Es a dir, no s'hi descobreix una mobilitat que sigui un signe veritablement indicador d'un fort desplaçament de població.

Hi ha una natalitat de 18'9 per mil, quan la mitja espanyola es situa a 19'5 per mil i la de la província de Barcelona a 20'6 per mil (1). Per tant, l'excés de natalitat sobre mortalitat és d'unes 681 persones i hi hauria anualment una immigració d'unes 2.703 persones.

En conclusió, podem dir que Collblanc-La Torrassa creix en aquests moments un 20'12 % per natalitat i un 79'87 % per immigració (2). Això ens permet de dir que, malgrat la saturació que hem aconseguit més amunt i comptant amb que l'increment del barri és en realitat bastant estancat respecte al total de l'Hospitalet, l'efluvi migratori té una importància relativa bastant gran, molt per davant de la mitja de Barcelona (3).

A l'hora de passar més endavant i contemplar ~~xx~~ l'escala d'edats, comptem amb les dades del padró de 1973 (4).

La figura de la plana 69 expressa gràficament aquesta escala d'edats.

Font l'escala aquesta més reduïda per a poder establir-ne comparances, tenim la relació següent:

Comparació d'edats en percentatges a Collblanc-La Torrassa
Barcelona, Catalunya i Espanya amb indicació dels anys

<u>Grups d'edat</u>	<u>Collblanc-Torrassa (1973)</u>	<u>Barcelona (1970)</u>	<u>Catalunya (1970)</u>	<u>Espanya (1970)</u>
0-14 anys	23'7	26'1	25'6	27'8
15-64	67'1	64'6	64'5	62'5
<u>més 64</u>	<u>9'1</u>	<u>9'3</u>	<u>9'9</u>	<u>9'7</u>

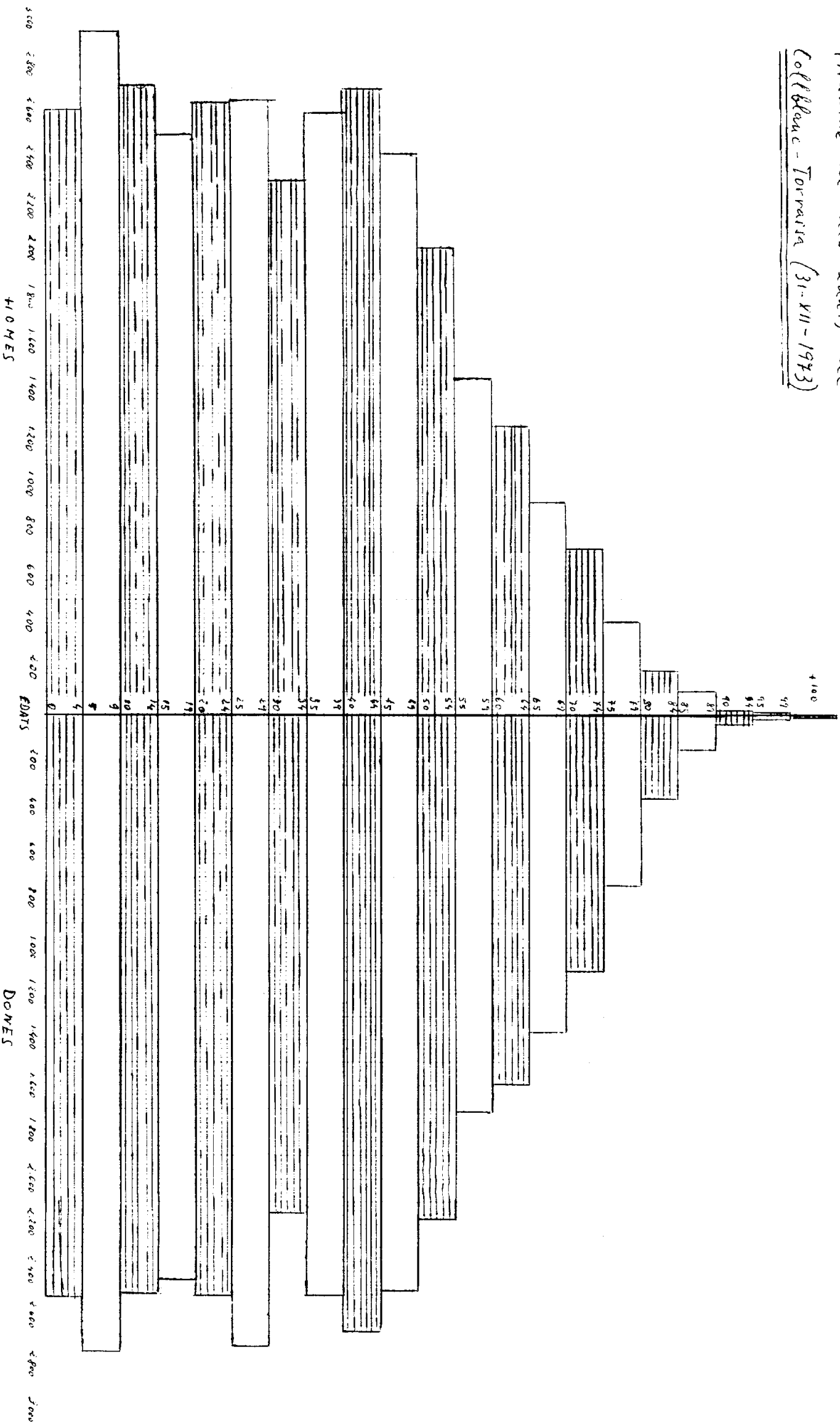
(1) I.N.E., Anuario Estadístico de España, Anual

(2) A Barcelona la proporció és així: 38'22% per natalitat i 61'7% per immigració. I.N.E., Anuario Estadístico de España.

(3) Això no ens permet pas de definir la procedència d'aquesta immigració. Només podem dir que prové de ~~x~~ fora del barri.

(4) Vegi's apèndix V.

Piramide de les etats de
Col blanc - Torraia (31-XII-1973)

Font: Ajuntament de l'Hospitalet i Censo de la población de España.
Avance de resultados, 1972. El.laboració pròpia.

El fet d'ésser la natalitat inferior a la mitja de Barcelona, ens dóna també aquest índex d'una població jove inferior a les dimensions veïnes i, en conseqüència, un indicador d'una certa maduresa d'edat de la població. No precisament en els ancians (de més de 64 anys), sinó en la que té l'edat laboral legalment entesa (de 15 a 64 anys). Hem de pensar^{que} els immigrants dels anys 20, comptant que s'haquessin asentat allà a l'edat de 25 anys, tenen ara un mínim de 79 anys. Per tant, la població del nostre Collblanc és la segona o tercera generació d'aquella immigració primigènica.

Ferran Sicart i Adela Domec (1) ja van trobar que 70 % dels habitants del barri havien canviat de domicili dintre mateix de la barriada. Per tant, sembla que a Collblanc-La Torrassa es dóna una molt forta mobilitat en el reducte dels seus propis límits.

A més, l'anàlisi d'aquesta mobilitat, els permet de concloure que:

"A mesura que el sector s'ha anat densificant, són cada vegada més els desplaçaments de persones dintre del mateix cap a vivendes de nova construcció, malgrat que gran part de la població que es desplaça acudeix a vivendes de construcció antiga" (2).

Finalment, si analitzem la dicotomia sexual, comparada també amb les mateixes dimensions que abans, tenim la distribució següent:

Comparació dels sexes en percentatges a Collblanc-Torrassa,
Barcelona, Catalunya i Espanya amb indicació dels anys.

<u>Sexes</u>	<u>Collblanc-La Torrassa</u> <u>(1973)</u>	<u>Barcelona</u> <u>(1970)</u>	<u>Catalunya</u> <u>(1970)</u>	<u>Espanya</u> <u>(1970)</u>
Homes	48'9	48'4	48'7	48'8
Dones	51'0	51'6	51'3	51'2

Font: Ajuntament de l'Hospitalet i I.N.E. Censo de la población de
España. Avance de resultados, 1972. El.laboració pròpia.

(1)Estudio socioeconómico del sector Collblanc-Torrassa, op. cit.p.19

(2)op. cit. p.20

No descobrim diferències significatives en aquestes proporcionalitats comparades.

...

Com a conclusió de tot això, podem dir que les perspectives futures de la població són les d'un probable envelliment progressiu de la mateixa. Això, evidentment, ve condicionat al futur urbanístic del barri. En el supòsit d'una remodelació global del sector i amb unes ordenances de construcció diferents, Collblanc i La Torrassa podrien créixer molt. En la permanència i continuïtat de la situació present, segurament que el districte II de l'Hospitalet continuarà en la mateixa lògica actual: lleuger increment de la població i problemàtica d'ancianitat més que de població escolar.

[illegible]

APENDIX V

Escala d'edats a Collblanc-La Torrassa
(1973)

<u>Intervals d'edat</u>	<u>Homes</u>	<u>Dones</u>	<u>Total</u>
0-4 anys	2.617	2.515	5.132
5-9	2.958	2.742	5.700
10-14	2.702	2.498	5.200
15-19	2.502	2.436	4.938
20-24	2.634	2.504	5.138
25-29	2.649	2.728	5.377
30-34	2.298	2.144	4.442
35-39	2.598	2.515	5.113
40-44	2.695	2.665	5.360
45-49	2.414	2.481	4.895
50-54	2.016	2.181	4.197
55-59	1.430	1.719	3.149
60-64	1.246	1.579	2.825
65-69	1.012	1.385	2.397
70-74	708	1.100	1.808
75-79	401	741	1.142
80-84	191	367	558
85-89	52	169	221
90-94	13	43	56
95-99	3	11	14
més de 100	<u>-</u>	<u>2</u>	<u>2</u>
	33.139	34.525	67.664

APENDIX II

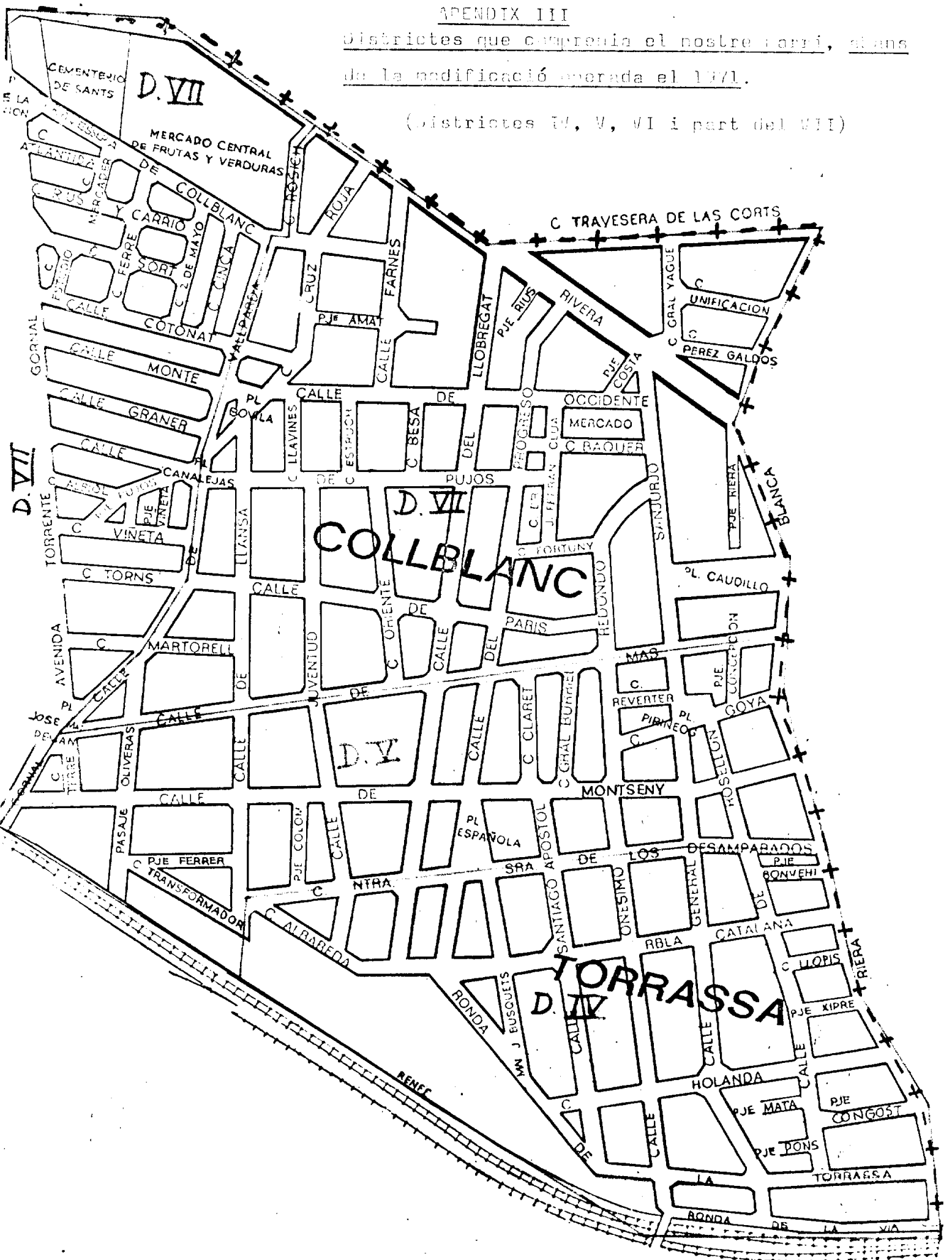
<u>Seccions</u>	<u>Habitants 1972</u>
1a	1.036
2a	392
3a	1.224
4a	318
5a	666
6a	1.237
7a	2.642
8a	2.107
9a	1.450
10a	1.302
11a	809
12a	1.163
13a	1.095
14a	1.265
15a	1.202
16a	1.028
17a	288
18a	729
19a	1.069
20a	1.223
21a	1.463
22a	1.231
23a	1.575
24a	962
25a	853
26a	1.508
27a	952
28a	1.102
29a	1.229
30a	2174
31a	1.666
32a	1.459
33a	1.403
34a	1.450

<u>Sections</u>	<u>Rellicants 1972</u>
359	1.452
369	1.505
378	1.411
389	455
398	1.735
408	1.116
418	1.014
428	1.577
439	1.584
448	529
459	1.528
469	1.487
478	1.529
488	1.376
498	1.342
508	505
518	323
528	377
538	921
542	<u>1.733</u>
	66.201

APENDIX III

Districtes que comprenia el nostre barri, plans de la modificació operada el 1971.

(Districtes IV, V, VI i part del VII)

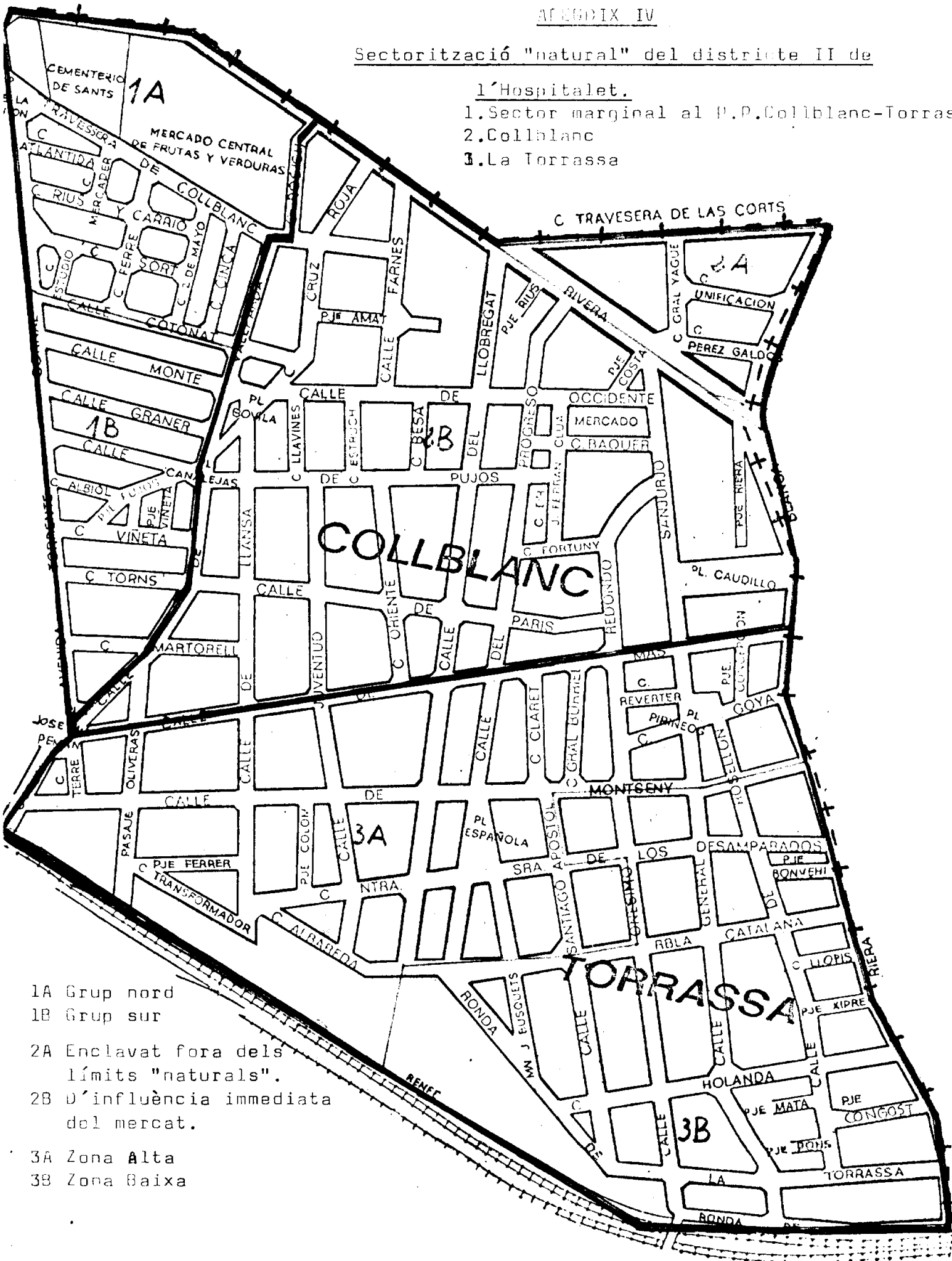

ANEXI IV

Sectorització "natural" del districte II de

1'Hospitalet.

- 1.Sector marginal al P.P.Collblanc-Torrassa
- 2.Collblanc
- 3.La Torrassa

1A Grup nord

1B Grup sur

2A Enclavat fora dels límits "naturals".

2B D'influència immediata del mercat.

3A Zona Alta

3B Zona Baixa

4.2 L'estructura urbanística

Dintre de la comarca de Barcelona, definida com àmbit d'aplicació del Pla d'Urbanisme de Barcelona i Comarca l'any 1953, el municipi de l'Hospitalet presenta els més forts desequilibris urbanístics i aquests es veuen incrementats per la divergència entre el creixement urbà i el lent desenvolupament de la infraestructura.

Aquesta situació és només equinable a certes zones de suburbis orientals de Barcelona (Besós, Verneda, Trinitat, Verdún i Ciutat Meridiana, per exemple) i és en el contexte de tota la comarca que es fa patent la condició suburbana de tot el municipi de l'Hospitalet i la seva clara dependència de la ciutat de Barcelona, els desequilibris urbanístics i socials de la qual, recauen sobre la víctima més pròxima.

Aquesta constatació la fem partint de situacions que no demanen anàlisi prèvia per a la seva demostració.

Com a única i primera conclusió a l'examen dels dèficits acumulats, cal proclamar a un alt nivell econòmic-polític la independència i personalitat urbanística de l'Hospitalet, davant la metròpoli barcelonesa. La urgència de traduir a nivell operatiu tal principi queda patent si posem com exemple la seva situació real per comparació amb d'altres ciutats espanyoles de similar pes demogràfic i econòmic. Pensem que ciutats com Bilbao, La Coruña, Palma de Mallorca, Santander i Màlaga, de semblant cens demogràfic, disposen d'una infraestructura urbana traduïble en índexs entre quatre i deu vegades superiors als de l'Hospitalet.

Citem a continuació alguns d'aquests índexs sovint essent dades simples amb valor comparatiu: potència o nombre de punts de llum pública per unitat de superfície de via pública, proporció de via pública pavimentada sobre les sense pavimentar o sense aceres marcades, percentatge d'aigua tractada respecte al total d'aigua consumida, allargada de la xarxa d'evacuació d'aigües residuals en relació a la densitat demogràfica per unitat de superfície, freqüència i capacitat del sistema d'evacuació de desperdiciis domiciliaris i industrials respecte a la densitat demogràfica i industrial, fragmentació viària del sector habitat per les necessitats forànies de comunicació, etc.

Accentat que el creixement urbà és un procés irreversible i en certs casos, accelerat per la pressió demogràfica i d'origen immigratori,

només queda el camí de fortes inversions públiques en infraestructura i serveis urbans. De no ésser així, tot plantejament és de quasi nula efectivitat faltant-li els instruments econòmics que equilibrin les necessitats creades.

El nostre anàlisi urbanístic serà dedicat íntegrament a una descripció gràfica del sector Collblanc-La Torrassa aconseguida després de caminar tot el districte II de l'Hospitalet i havent recorregut illa per illa cadascuna de les incidències del sector. E's atrevim a avançar una conclusió que ens sembla d'una evidència extraordinària: es tracta d'una zona urbana caòtica i en plena decadència urbanística. I això ho podem dir tant per la tipologia de les edificacions allà existents, com per l'abundància de possibles espais lliures donades les disponibilitats que presenta, en el ben entès d'una remodelació racional que prescindís de tot tipus de pressions i interessos estranys.

4.2.1 La panoràmica urbanística del sector

L'estructura global de la trama viària de La Torrassa-Collblanc, està fortament determinada per l'existència d'una gran metròpoli que irradia els seus camins d'accés i sortida sobre el territori. Es a dir, la forta isotropia de la trama viària fonamental de Collblanc i La Torrassa, neix de la seva dependència històrica de la capital de la província. Dit d'una altra manera, aquesta trama viària no respon a les necessitats de tràfic generat allà mateix, sinó més aviat a les necessitats de tràfic de la capital en la seva comunicació amb l'Hospitalet. Cal pensar només amb el carrer Fontseny, el carrer General Sanjurjo, el carrer Mas, el carrer Llobregat, el carrer Proprés, el carrer Occident amb la seva prolongació del carrer Monte, etc. Resulta gravós per a la seva economia i perillós per al seu equilibri ambiental l'existència d'una trama viària que de fet no li pertany, no li és útil i, sovint pitjor, destorba greument el seu desenvolupament i la seva coherència urbana.

Sembla important d'advertir que, des d'un punt de vista urbanístic i sota una perspectiva infraestructural, la carència d'un Pla General de l'Hospitalet no pot de cap manera ésser suplida per la simple suma d'una sèrie de Plans Parciales que abracen el territori municipal. Hi ha funcions urbanes i exigències a nivell de tota la ciutat que només poden ésser afrontades sota una perspectiva conjun-

ta. Inclús pensam que les necessitats de Collblanc-La Torrassa i el nivell creixent del seu pes social i econòmic mai seran abordades partint de les perspectives fraccionades dels Plans Parciaus. Per definició, aquests es redacten partint d'estimeacions localitzades dintre de tot el territori i per a un quadre temporal de necessitats que és ràpidament superat per la realitat global i per la incidència en el desenvolupament total de la ciutat imprimint a cada barri o districte.

Dintre d'una categoriació explicativa dels déficits és destacable després d'un mínim recorregut per la cartografia urbana, es constata que a Collblanc-La Torrassa només hi ha tres zones verdes (i no es pretén fer ironia en anomenar-les així): la plaça dels Pirineus, la plaça Espanyola i un fragment de la plaça del Mercat. (1) de manera que l'índex legal de la Llei 13.561 de deixar per a àrees lliures i convenientment ajardinades un 10 % d'espai. Sembla que s'està fent encara. (2)

Si prenem l'índex bastant baix de 4 m²/habitant de zones verdes, l'any 1973 hi hauria d'haver-hi la disponibilitat de 33'48 hectàrees.

Potser això es manifesta amb més gravetat en el cas dels serveis públics i socials que ha de disposar un sector urbà de més de 50.000 habitants que en termes infraestructurals. Es posa en manifest que la complexitat creixent de les necessitats urbanístiques -que, traçant-ho, és una exigència de reserva de sòl municipalitzat- va incrementada per factors nous o no calculats en l'equació clàssica de les necessitats urbanes o públiques.

D'una manera general, els factors ecològics de mobilitat, cada dia més actius en les grans aglomeracions urbanes, requereixen un tractament específic en els projectes d'urbanització d' nous territoris o de remodelació de velles zones de la ciutat. Aquella acusació de les necessitats urbanes es complica i aglutina en la mesura que el control del mitjà ambient incorpora objectius de salut ambiental que

(1) Una col·labora nostra, Gemma Còrdones, faia la següent descripció de la plaça dels Pirineus: "Pavimento en malas condiciones: cinco bancos, siete árboles y una fuente pequeña que nada agua y el esqueleto de otra mayor, seca".

(2) Ferran Sicart i Anna Domec, op. cit., p.2, van calcular aquest índex que a Collblanc-La Torrassa era de 6'92 m²/habitant i 6'25 m²/non sector de 10 anys.

van més enllà de la simple satisfacció de les necessitats i desitjos.

Podem afirmar que l'estructura física del barri manifesta el següent:

- una estructura viària de forta isotropia radial amb un punt d'expansió al seu territori.

- inadequació funcional d'aquest sistema viari a les necessitats urbanes del districte II de l'Hostalet, tant en el que fa referència a la fluïdesa del seu tràfic interior com per a la independència de les seves comunicacions amb el comarca.

- una trama interna o secundària no jerarquitzada i desordenada, deguda a un creixement no equilibrat ni en el temps ni en l'espai.

- la persistència d'un desordre global en els usos del sòl -especialment manifest en la zonificació indústria i vivenda- al qual encara és susceptible de crear desequilibris ambientals i inconvenients per a un alt nivell de sanitat i salubritat públiques.

- l'aspecte així mateix desordenat de les construccions, caracteritzat sistemàticament edificis que arriben a una certa altura al costat de cases de planta baixa, cases de pagès, solers i vivendes ben deteriorades com els semi-habitacles i verdaders barraques, on les antiguitats d'aquestes edificacions suggereixen a una cronologia prou recentment ampla en el temps.

Arribats aquí, volem senyalar de manera explícita que un quadre urbà com l'indicat, està condicionat de manera quasi exclusiva per la pressió d'un fet que s'imposa a la voluntat pública, és a dir, als esforços de l'administració local per a neutralitzar aquell quadre. Es tracta del poder absorbent d'una metròpoli -conciòpolis, dirien els entesos- com Barcelona, que es fa en un mateix teixit urbà amb Collblanc-La Torrassa i la vida real del qual es desenvolupa en estreta dependència de la d'aquella, servint-la en realitat, sota la forma de zona d'expansió de les seves necessitats de residència urbana. Aquí hi ha la clau explicativa del caos urbanístic del nostre barri.

4.2.2 La tipologia de les vivendes

Ens hem proposat fer una descripció gràfica mitjà que d'altra manera, és a dir, només qualitativament, complementaria d'altres plans i potser no resultaria tan evident.

En l'Annex I hi hem incluit el mapa que fa evident aquest desa-

quilibri. Per a simplificació, hi hem perfilat només quatre variables: els edificis en construcció, els tallers, fàbriques, garatges i magatzems, grans (botiques importants i estocats), els locals públics com cinemes, escoles, esglésies i ambulatoris i els solars o edificis en ruïnes, en decadència o abandonats.

Evidentment, la panoràmica general del barri, malgrat no arribar a la qualitat o antigüetat de les edificacions, dóna certament aquesta impressió de desequilibri.

Per a il·lustrar-ne la lectura, es pot dir que hi ha alguns sectors dominats completament per l'activitat industrial o comercial. Es tracta del passatge Riera, de la illa Goia, Roselló, Montseny, Riera Blanca, de l'enmarcada per Rujós, Progrés, Fortuny i Ferran i Clua i del sector que envolta i queda entre els carrers Farnés i Creu Roja. En general, no hi ha pas carrer o sector que no estigui marcat per la presència d'una edificació, a vegades fins a dues o més plantes, ocupada per un taller, fàbrica o magatzem.

A part això, hem comptabilitzat 51 solars o edificis en runes o cases de pagès amb pati; això sense tenir compte de l'ample zona d'horts que voregen la via del tren que ocupen una extensió important.

Edificis en construcció, destinats a vivendes, actualment n'hi ha 29 i alguns d'ells pràcticament acabats.

Locals públics entre cinemes, escoles (que elles soles ocupin un troç de sòl urbà), esglésies i edificis ambulatoris n'hi ha un total de 13.

Aquest mapa al que fem referència és molt interessant; però només pot constituir una primera aproximació gràfica. La nostra minuciosa observació ens ha permès de constatar que de 118 illes que hi ha en el barri, només 12 han estat lliures de tot tipus de grafisme indicant una qualsevol d'aquestes quatre tipologies.

A part, doncs, aquesta constatació que posa de relleu la profunda heterogeneïtat de les construccions, hem volgut confeccionar el quadre o llista de l'Apèndix II sobre la diversitat d'alçàries de cadascun dels carrers del barri.

Ja es veu immediatament que, siguin quines siguin les ordenances municipals, no es poden pas endevinar partint de la situació de fet que volen posar en evidència aquests dos apèndixs.

També, seguint aquesta línia descriptiva, la relació que segueix vol donar fe dels desequilibris observats. Es a dir, volem subratllar aquí les construccions o usos del sòl que més criden l'atenció al recórrer Collblanc i La Torrassa.

Particularitats destacables en alguns carrers

1. Vaqueríes perjudicant la població

Carrers General Sanjurjo, Paris i Rius i Carrió.

2. Locals tancats o abandonats

Carrers General Primo de Rivera, Progrés, Juventut, Riera Blanca i Occident.

3. Barraques o quasi-barraques

Carrers Vallparda, Creu Roja, Torrent Gornal i Passatges Pujós, Mata i Pons.

4. Cases Pagès

Carrers General Sanjurjo i Mas.

5. "Corredors" o vivendes en un pati interior

Carrers Progrés, Mas, Graner, Holanda, Goia, Montseny, Roselló, Pujós, Llançà, Vinyeta, Torns, Nostra Senyora dels Desemperats, Cottonat i Sort.

Passatges Mata, Pons, Pujós.

Rondes de la Via i Torrassa i Travessera de Les Corts.

6. Solars

Carrers General Sanjurjo, Paris, General Primo de Rivera, Progrés, Juventut, Occident, Creu Roja, Graner, Montseny, Roselló, Nostra Senyora dels Desemperats, Terré, Mas, Holanda, Torns, Cottonat, Dos de Maig, Farnés, Unificació, Onésim Redondo i Llobregat.

Travesseres de Les Corts i Collblanc.

Riera Blanca, Torrent Gornal, Rambla Catalana, Ronda Torrassa i Passatge Bonvehí.

7. Edificis en construcció

Carrers Vallparda, Santiago Apòstol, Monte, Llavines, Estruch, Pèroz Caldós, General Sanjurjo, Paris, General Primode Rivera, Prog^éés, Juventut, Riera Blanca, Occident, Creu Roja, Torrent Gornal, Montseny, Roselló, Nostra Senyora dels Desemparats, Rambla Catalana, ~~Te~~

Terré, Travessera de Collblanc, Holanda, Dos de Maig, Farnés, Unificació, Onésim Redondo, Llobregat, Passatge Bonvehí i Plaça Espanyola.

Després d'aquesta sumària descripció més o menys reveladora, volem consignar per cada secció censal, el nombre d'habitants que tenia el 15 de setembre del 1972. És el que pretén indicar el mapa que hem posat a l'apèndix III.

D'entrada ja es veu que la dimensió de cadascuna de les seccions censals no es correspon pas amb el nombre d'habitants. Per exemple, notem veritables desproporcions -o dimensions que es podrien esperar més voluminoses- al sector que va des del carrer Holanda fins a la Ronda de la Via, a la illa que inclou el passatge Bonvehí al costat de la Riera Blanca, a la illa situada en els límits Montseny, Llobregat, Nostra Senyora dels Desemparats, Plaça Espanyola, a la que es troba a Vinyeta, Torrent Gornal, Torns, Wallparda, l'emmarcada pels carrers Pujós, Llançà, Paris i Juventut i al sector que troba a nord-oest entre Farnés i Monte a grans trets. Es tracta de zones on les fàbriques, els solars, les vivendes de planta baixa i els locals abandonats fan la seva presència.

El que pretenem indicar són dues coses: ni les dimensions de les seccions censals es corresponen amb els habitants, ni les il·lacunes d'edificació tenen cap distribució lògica. Tot plegat dóna la impressió d'una urbanització caòtica adaptada, com s'ha pogut, a un increment de població que desbordava totes les previsions i els càlculs.

Ni estem tampoc massa d'acord amb una apreciació de l'estudi de CEDEC (1) quan diu:

"Collblanc, La Torrassa i La Florida estan pràcticament saturats sense espais lliures per a edificar; la seva població és d'esperar que augmenti molt poc ja que això només seria possible efectuant una costosa remodelació".

Sembla que la nostra descripció contradeix greument aquesta afirmació. Ni la remodelació seria tan costosa, ni les possibilitats d'edificació són tan limitades.

(1)CEDEC, op. cit., p.22

4.2.3 Els aspectes qualitatius d'una descripció

Volem transcriure, com a cloenda de tot això, els passatges més interessants de la descripció feta per Gemma Càrdones en la seva observació personal del barri. No pretenem donar-ho de manera exhaustiva, sinó com una mostra de com es presenta a l'observació visual aquesta estructura urbana.

c. Soia nº 1: fàbrica gran.

solar gran tapiat. (a mà dreta d'aquest carrer hi ha un gran espai amb molts pisos d'edificació que sembla deshabitat).

nº 7: hi ha un gran taller de reparació d'automòbils que ocupa tota una cantonada donant als dos carrers.

passatge Concepció: la vivenda en general és vella i de mal aspecte.

Hi ha un gran espai i la paret que l'encercle és vella amb una porta i algunes finestres. S'hi veuen arbres darrera.

c. Paris nº 24: edifici de dues plantes deshabitat, al final del qual hi ha una fàbrica. Continuen una sèrie de vivendes d'una sola planta, d'alçada diferent i alguna d'elles té pati. Hi ha també un solar gran, clos amb una tanca d'obra molt vella.

nº 31: casa d'una sola planta amb pati i una fincada.

c. Orient: vivendes molt velles

c. Occident: vivendes en mal estat de tres tipus diferents. Al nº 11, hi ha una vivenda d'una sola planta i deshabitada.

c. Guàrdia Redonda: hi ha un local amb males condicions i no sembla que hi visqui gent.

c. General Sanjurjo: hi ha cinc naus d'igual construcció per fora.

Sembla que serveixen per a garatge i emmagatzematge d'automòbils. Per darrera, surten uns xeremils.

nº 54: hi ha una casa en males condicions i abandonada.

nº 54 bis: cases igualment velles i habitades.

nº 8: tot és molt vell. Als baixos hi ha una vergeria.

nº 58: hi ha uns magatzems molt deteriorats.

c. Ferran i Clus: hi ha una fàbrica que ocupa gran part del carrer.

c. Reverter: al nº 15 hi ha un solar.

- c. Fortuny: es troquen les fàbriques i els magatzos. Hi ha un lloc de quatre plantes que sembla que no hi viu ningú: es veu en molt bones condicions.
- c. Nostre Senyora dels Desemparats: (cantonada Riera de Sant) cases velles i gran solar.
- (cantonada Flebregat) gran solar que s'edifica i a continuació un solar emmurallat.
- nº 91 i 93: vivendes velles. Viu un gran cles que s'hi veuen ritres darrera.
- nº 152: en molt mal estat.
- c. Llapis: hi ha un local gran que no s'acabava què és.
- passatge Xipre: vivendes en mal estat. Viu una casa abandonada on s'hi veuen arbres.
- passatges Matz i Lano: emmarquen unes vivendes d'una sola planta que continen, al centre, alguna berraca. fet molt interiorit.
- Ronda Terrassa: després de l'escola, hi ha un solar. Aparentment dels nostres?
- nº 72, 76 i 140: cases petites i velles.
- (cantonada v. amb la Ronda) vivenda deshabitada.
- (cantonada Holanda) edifici en bones condicions que sembla no habitat.
- c. Al hereda: al costat del nº 34 hi ha un solar i dues vivendes en molt mal estat d'una sola planta i una d'elles sembla deshabitada.
- nº 48 i 50: davant molt d'estai, hi ha una fàbrica que té tres plantes.
- c. Transformador: en bones condicions: hi accedes pel davant. La part esquerra no està construïda. Hi ha motolls, unes portes i apareixen unes barraques.
- c. Juventut: nº 6: hi ha un gran local que havia servit de cinema totalment abandonat.
- nº 11: edifici vell i després estan construint un edifici.
- c. Creu Roja, Ferrés i passatge Amat: està ple d'indústries que comparteixen la seva existència amb vivendes de tota mena. El soroll és espantós i l'atmosfera irrespirable.
- c. Holanda (cantonada General Sanjurjo) solar buit.

I, per què seguir? Treiem una aquesta descripció que exigixi de fer qualsevol comentari. Ni creiem necessari afegir-hi res més, donat que el que hem dit fins ara només té la funció de donar una confirmació repetitiva del que ja hem dit precedentment.

4.2.4 La indústria i activitats molestes, malsanes, nocives i perilloses

Per a la determinació d'aquestes categories, ens basem en el decret de 30 de novembre de 1961 (número 2414/61) de la Conselleria de Govern.

Cal especificar que la normativa legal inclou, no solament el concepte, sinó les condicions en que regiran les indústries i activitats establertes quan hi ha un nucli de població pròxim a les mateixes.

4.2.4.1 El text legal

En substància, el contingut de l'esmentat decret és el següent:

- 1.Objectiu: afecta a establiments, instal·lacions, activitats, indústries o magatzoms.
- 2.Causa: que produïxin incomoditats, alterin les condicions de salubritat i higiene del mitjà ambient fent mal a les persones o comportant riscos greus per a les persones o als béns.
- 3.Activitats molestes: que constitueixin una incomoditat pels sorolls o vibracions que produïxin o pels fums, nebul·les, olors, pols, calentes, pols en suspensió o substàncies que el·liminin.
- 4.Activitats malsanes: que presentin desenvolupament o producció de productes que puguin resultar directament o indirecte perjudicials per a la salut humana.
- 5.Activitats nocives: les que puguin ocasionar perjudicis a la riquesa agrícola, forestal, pecuària o piscícola.
- 6.Activitats perilloses: les que tinguin per objecte fabricar, manipular, vendre o emmagatzemar productes susceptibles d'originar perills greus per explosions, combustions, reaccions o d'altres d'anàloga importància per a les persones o als béns.
- 7.Desplacament: només podran localitzar-se a una distància superior a 2.000 metres a partir del nucli més pròxim de població agrupada.

8. Excepcions: s'aurà de tenir compte de la importància de les unitats. Els petits cellers d'exploració familiar seran considerats exemptes, després de considerar seriament les circumstàncies.

4.2.4.7 Les industries de Collblanc-La Torrada sur aucun titre del
text local

La nostra observació personal i la consulta realitzada als veïns, ens permet dir que les indústries que cauen dintre de l'anterior text legal són les següents:

Activitats molectes

Per causa de la producció de pols, fums, fresses i vibracions, en alguns casos per producció de gasos irritants i de mal olor.

Les tres vauqueries dels carrers General Sanjurjo, Paris i Rius i Carrió.

Los construccions de furta "Luis Porras" - Valparaiso, 33-37

~~XXXXXXXXXXXX~~

Taller_mecànic "Joanmiqui Bou" - Vallparadís, 83

Vidrieria Rovira - Onèsim Recondo, 179

Fundició i tallers "Judas S.A." - Farnés, 22

Fundició de vidre "Frasquerias Pedret S.A." - Creu Roja, 33

Fundició i tallers "Samper S.A." - Grau Roja, 31

Explosius i disolvents - Creu Roja, 50

Macatzem d'olivas - Creu Roja, SC bis

Torradora de café "La Garza" - Cien Rojo, 40

Torradora de cafè "La Pantera"- Creu Roja, 30

Taller mecànic "E. Sánchez" - Rosich, 19

Fàbrica de pells - Llançà, 1

"J. Morant" embarnissat de TV de Vanguard - Fortuny, 9

Plastics A. Colet -Paris, 50

Tallers Rodi - Paris, 55

Taller mecànic - Llobregat, 103

Fundicióde vidre La Torrassa S.A. - Llobregat, 116

Indústries "Hensen" - Doctor Ferran i Clua, 16

Imprempta "Berga" - Unificació, 10

Activitats malsanes i nocives

Causen enfermetat infectocontagioses, problemes d'aigües residuals i despulles, gasos tòxics o toxicitats en general per productes putrefactes, aigües residuals contaminades i tot plegat com a possibles causes de lesions somàtiques i genètiques per irradiació o contaminació a l'home i d'altres éssers vivents.

Manufactures de plàstic "José Sells" - Roselló, 19,21 i 23

Productes químics de drogueria "J. Collell" - Goia, 9

Fàbrica de grasses i olis industrials "Vda Sala Sala" - Ptge.Riera

Explosius i disolvents - Creu Roja, 50

Magatzem d'olives - Creu Roja, 50 bis

Les tres vaqueries dels carrers General Sanjurjo, Paris i Rius i Carrió.

Gomes i hules "Rosich i Puigdengolas S.A." - Gral.P.de Rivera, 97

Boles d'alcanfor "A. Badrinas Sala S.A." - Trav.Collblanc, 26

Fàbrica de polls - Llançà, 1

Embarnissat de TV per la Vanguard "J. Morant" - Fortuny, 9

Plàstics A. Colet - Paris, 50

Indústries plàstiques "IBERIA S.A." - Juventut, 44

Activitats petilloses

Desprendiment de gasos combustibles o presència de matèries combustibles, utilització de disolvents inflamables i alcohols, producció de pols combustible, desprendiment d'hidrògen o gasos inflamables, mescla de matèries explosives i possibilitat d'accidents catastròfics.

Fàbrica d'estoigs i embalatges "J. Salvador" - Vallparadà, 53

Magatzem de fusta "Juan Prat" - Vallparadà, 99, 103

Manufactures de plàstic "José Sells" - Roselló, 19,21 i 23

Productes químics de drogueria "Jo Collell" - Goia, 9

Fàbrica de grasses i olis industrials "Vda.Sala Sala" - Ptge.Riera

Explosius i disolvents - Creu Roja, 50

Magatzem de serradures "La Veloz" - Creu Roja, 38

Gomes i hules "Rosich i Puigdengolas S.A." - Gral.P.de Rivera, 97

Embarnissat de TV per la Vanguard "J.Morant" - Fortuny, 9

Plàstics "A. Colet" - Paris, 50

Indústries plàstiques "IBERIA S.A." - Juventut, 44

Finalment, diguem que a l'enquesta directa feta al barri per Ferrer. Sicart i Adela Domec (1) es va trobar que una tercera part de les famílies es veien afectades per instal·lacions molestes.

Les persones afectades assenyalaven les activitats següents:

Fundicions metàl·liques	11 % de la població
Fundicions de vidre	8 %
Torradora de cafè	12 %
Indústries químiques	6 %
Tallers	9 %
D'altres instal·l. industr.	20 %
Instal·lacions no industr.	34 %

Quant a les queixes més destacades i significativament repetides, eren els fums i les fresses.

Sembla que la protesta general coincideix amb el que objectivament hem descobert, puix que no són poques les empreses que, inclús legalment, no tenen dret a ésser ubicades en zones residencials.

4.2.5 Conclusió

En un intent de donar explicacions de per què s'ha arribat a aquesta situació, caòtica urbanísticament i molesta i perillosa des del punt de vista industrial, no és possible trobar-les si no és en la trama històrica i evolutiva de la ciutat de l'Hospitalet en general.

L'Hospitalet ha estat i ha constituït una reserva de terreny altament rendable per a Barcelona, perquè ha permès amagatzonar una enorme massa de força-treball, necessària pel funcionament de la indústria de tota aquesta zona, amb un mínim de cost -que és el que ve donat per l'absència d'inversió en urbanització, serveis i equipaments- mentre s'incrementava al màxim el valor ~~de~~ del sòl, que era venut per a edificació fins a aprofitar-ne el darrer pam quadrat.

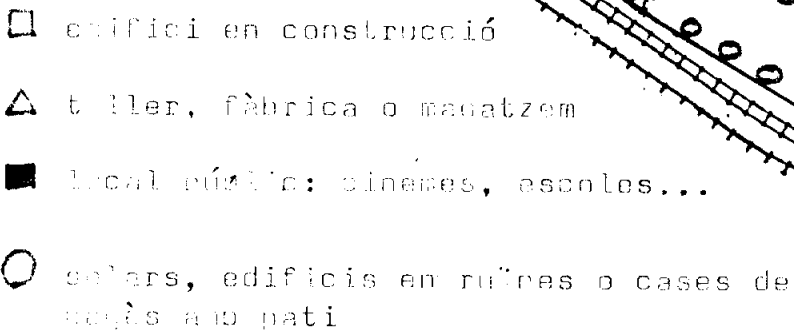
Si la concentració d'immigrants que aquí es produïa hagués estat dirigida i distribuïda cap a extensions més àmplies, s'haguessin necessitat més fortes inversions en infraestructura i els preus del sòl no haguessin arribat als límits que han arribat.

(1) op. cit. p.13

En l'estadi actual del desenvolupament de l'ús del sòl, es pot dir que aquest s'ha convertit en una mena d'acumulació de capital. Els grups econòmics volen tenir el màxim possible d'espai perquè això permet realitzar les operacions més aventatjoses. Aquesta acumulació de capital s'obté per una doble via: quan més quantitat d'espai privatitzat hi ha més acumulació de beneficis i quan menys espai públic queda, més alt és el preu del sòl.

Malgrat que el Pla Comarcal del 1973, contemplés bones proporcions dignes d'espai públic, els successius Plans Parciais ho anaven reduint fins l'escandalós índex actual. I hi ha aquí encara una doble explicació plausible: per una banda, el sentiment de la pròpia classe dirigent de l'Hospitalet als interessos de Barcelona que han fet ingovernable a aquella ciutat des del punt de vista d'un equipament òptim o, almenys, d'una reducció de l'actual desenvolupament i, per altra banda, la constant ja provada en d'altres indrets de l'Àrea Metropolitana de Barcelona però a no dir de la capital mateixa, que l'especulació privada, ajudada per interessos "administratius" ha lograt que, efectivament, no es tinguessin en compte les planificacions i, inclús, les zonificacions d'un Pla aprovat per Llei Oficial. Aquest darrer problema ha estat denunciat durament per l'opinió pública i no s'hi caliquen les correccions pertinents fins després que la pressió popular fa insostenible la situació. Aquestes "condicions municipals" i, més completament il·legals, és el que fa pensar amb un telé de fons especulatiu darrera tot això; que es fa possible perquè hi ha havent un canvi i extrem entre la classe dirigent i els còrders de l'administració municipal.

a Collina-La Torresa

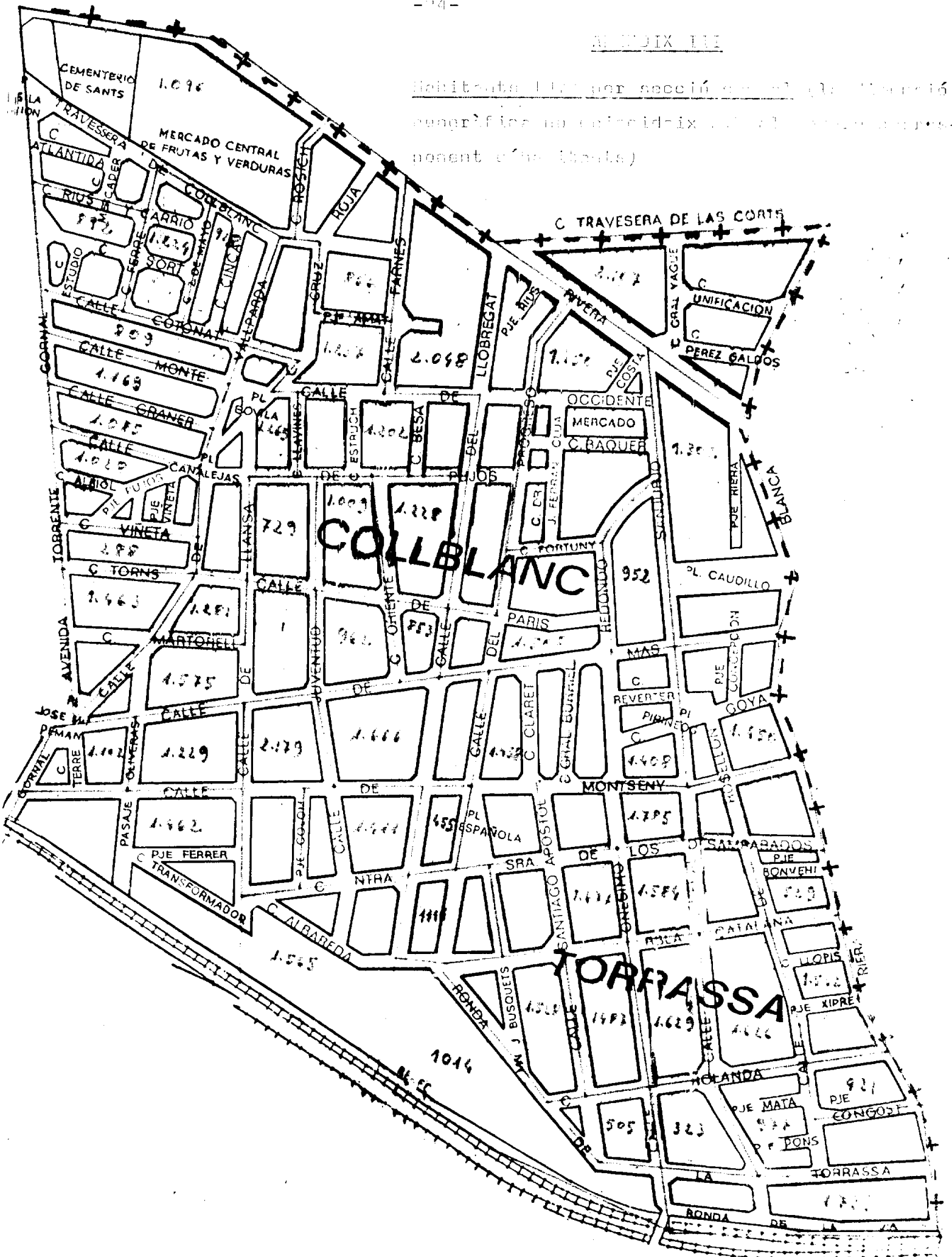

ANNEX II

Alcària de les construccions habilitades (per carrers)

<u>Noms planta baixa</u>	<u>Fins dos pisos</u>	<u>Fins 3 i 4 pisos</u>	<u>Fins 5 i 6 pisos</u>	<u>l'edifici</u>
Presente Leta	c. Mercader	c. Atlàntida	c. Cril. L. de Rivera	Creu Roja
Presente Pons	Presente Riera	Monte	Riera i Barrió	T. Leta 1
Presente Vinayeta		Rosina	Monte	Ten. Leta
		Pérez Valdós	Catalat	Pl. Y. de
		Fortuny	Graner	L. de Rivera
		Bequer	Ferrer	Graner
		Torró	Des. de Leta	R. Leta
		Albereda	Cine	Des. de Leta
<u>de tenen pl. baixa</u>		Pl. Caudillo	Ferrés	Leta
Ferrés		Canalejas	Llevinas	Canalejas
Presente Anat		Presente Canalejas	Estruch	Leta
Des		Costa	Jaca	
Habitació			Grana	
Érex Valdós			Estruch	
General Y. de			Albà	
Trov. de Leta			Albereda	
Presente Riera			Habitació	
Pl. Caudillo			Reveret	
Presente Canalejas			Ferrer i Leta	
Fortuny			Pl. de Leta	
Ferrer i Leta			Leta	
Graner			Costa	
Presente Costa			Claret	
Claret			O. Redondo	
Pl. Canalejas			Pl. Canalejas	
Presente Canalejas			París	
Pl. Espanyola			Monteany	
Presente Colón			Roselló	
Leta			Pl. de Leta	
			Llobregat	
			Juventut	
			Pl. de Leta	
			Sant. de Antl.	
			Rd. de Leta	
			Des. de Leta	

Habitants d'11 per secció del cl. "Sant Martí"
 congruïa amb els altres i el mateix representant (100 habitants)

APENDIX IV

La Comissió de Veïns de la Riera Blanca: una mostra més de lluita urbanística al barri.

Hem confeccionat aquest informe, a través de ^{Comunicant} ~~informants~~ del barri. L'objectivitat de la mateixa és indiscutible i ens abstinem de fer tot judici de valor. Ens sembla que el relat és prou evident per a deixar ~~en evidència~~ ^{constància} el que costa lograr una millora urbanística en un barri:

"L'any 1922 ja es plantejava el problema de l'accondicionament de la Riera Blanca. Era molta la gent que es movia; però la lluita no fou jamai col·lectiva. Es reclamava l'adob d'aquesta Riera que era foment de problemes col·lectius, sobretot higiènics.

L'any 1928, el 1930, el 1942... es tornava a insistir sobre l'afer; però, de fet, depenia de dos Ajuntaments -el de l'Hospitalet i el de Barcelona- i ningú volia carregar amb la responsabilitat. El problema s'agreujava amb els períodes de pluja en que les aigües baixaven incontrolades per la dita Riera. Era no solament un problema higiènic, sinó també un perill públic. Els veïns d'un i altre sector, és a dir, de l'acera de Barcelona i de l'acera de l'Hospitalet van veure la necessitat d'enfrontar els ajuntaments.

El juny 1972 es va organitzar una campanya de firmes i en van recollir unes 1.500. Al mateix temps, es treia la col·laboració de periodistes que, amb uns quaranta articles, esbombaven el problema. A partir d'aquesta primera acció, es va lograr que es reunissin els negocis d'obres públiques d'ambdós ajuntaments..La promesa fou feta: a l'octubre 1972 seria canalitzada, pavimentada i il·luminada la Riera Blanca.

De tot plegat, havia ja nascut una comissió de veïns de la Riera Blanca que tindrien posteriorment una reunió amb el cap de pavimentació de Barcelona: aquest funcionari declarava que això no depenia únicament de l'Ajuntament de Barcelona.

Com que la cosa no avançava, es van establir contactes amb el cap d'obres públiques de Barcelona i alguns regidors de Barcelona i de l'Hospitalet. Setmanalment, s'anava a trobar o als uns o als altres, en nom dels 1.500 signants i exposant la doble problemàtica que presen-

lava la Riera: cada vegada que plou la situació és inferida i si hi ha se vedat la higiene deixa molt que desitjar per causa de la pols i les infeccions. "Voler saber una resposta", era sempre l'expressió emprada.

Els Ajuntaments decideixen invertir 53.800.000 pessetes per a la canalització. S'havia aconseguit el més important. A més, es va lograr, després de repetides instàncies, la inversió de 12.200.000 pessetes per pavimentació i, posteriorment, una altra inversió de 12.300.000 pessetes per la pavimentació des del carrer Canalejas fins al carrer Sants.

Ja s'havien començat les obres, concedides per subasta a una doble empresa: (bras y Canalizaciones S.A., la part de dalt amb responsabilitat de l'Ajuntament de Barcelona i Lagresa S.A., la part de baix sota els auspicis de l'Ajuntament de l'Hospitalet. La pavimentació aniria a càrrec de l'empresa Blarnau. Heus aquí que tornant de vacances -octubre 1974- resulta que pràcticament s'havien paralitzat les obres.

La comissió torna a reprendre les trobades amb el vecidor de Sants i l'única explicació donada és que mancaven diners i es era necessari concertar una entrevista amb l'enginyer-capt de les obres.

La comissió es va repartir la tasca i un al matí i un altre al migdia telefonaven diàriament a l'enginyer. Finalment, el 28 de setembre aquest decidia tenir una reunió amb la comissió al mateix barri per a ventilar l'afar. Aquest dia va explicar que, en resum, no hi havia diners, sinó que les obres s'havien paralitzat per d'altres motius; però, en definitiva, no es van explicar exactament les causes, perquè, quan era possible la dificultat econòmica, si els pressuposts havien estat ja votats?

No hi ha hagut cap explicació oficial. Els veïns sentien que la situació semblava que abans i semblava que es trobava "sol-licitar".

Es una mostra real de com ha de lluitar el poble per a aconseguir una cosa justa.

NOTA DE LA PRENSA: La Vanguardia, 17 d'octubre: "Després d'una pregunta del consell de servicis generals, el consell de urbanisme va decidir ayer, en el decurs del dia xxxxxxxxxx l'ordre al públic, no les causes de la interrupció de les obres de canalització

de la Riera Blanca, por una parte, las dificultades económicas de la obra -lo que ha significado una considerable disminución del personal de que disponía- y, por otra, la imposibilidad de éste de controlar las cantidades adelantadas por el Ayuntamiento de Barcelona. En cuanto a éste, se le ordenó controlar las obras, al por ende de ordenarlo dijo que sería difícil en el sentido en que, al estar estudiando la asociación del consorcio y la convocatoria de nueva subasta. Esta es, pues, la versión oficial del Ayuntamiento de Hospitalet sobre este asunto. Fue en tanto como hacer dicho que el asunto va por largo".

El Noticiero Universal, 28 d'octubre, 1974: "Un grupo de vecinos del sector firman la carta que seguidamente reproducimos:

Senor director: Al iniciarse las obras en la Riera Blanca, vimos reaparecer nuestras esperanzas, unidas a nuestro largo esfuerzo de tanto tiempo de lucha (recogida de firmas, artículos de adhesión en t de la prensa barcelonesa, cartas al director, innumerables entrevistas con los organismos rectores de canalizaciones viarias, Obras Públicas, etc.), así como el abrazo fraternal de las dos comunidades, Barcelona-Hospitalet, que nos unimos para poner fin al cronos de inmundicia que nos habían soportar, polvo en verano, barro con la llegada de las lluvias e inundaciones de tiendas y bajos.

Fue el 3 de julio de 1972, en aquel abrazo fraternal de las dos comunidades, que la aurora nacía llena de una esperanza tanto más soñada.

La confirmación de aquella aspiración, culminaba cuando se aprobaron los presupuestos adjudicándose las obras y la puesta en marcha de las mismas, de lo, como más tardar, un año para que fueran totalmente finalizadas.

Como Comisión delegada por el vecindario, refrendada por más de mil firmantes, depositadas en los dos Ayuntamientos, el 22 de abril de 1972, no entendemos cómo unas obras pueden alargarse tanto tiempo, sabiendo que cada lluvia caída que sobrepasa los 40 litros por metro cuadrado, con inundación las tiendas con grandes pérdidas materiales (sobre todo en estos tiempos en que no se pueden permitir despilfarros), por falta de salida de aguas. La presión del colector convierte todos los entres de los bajos y tiendas en embudos de excrementos que

ausencia las viviendas, como ocurrió con las recientes lluvias de agosto y que tal situación pueda producir una epidemia.

¿Por qué se han paralizado las obras de Sants-Cerdanyà?, ¿por qué se ha reducido la plantilla de obreros en el tramo Santal Albareda-Antonio Ganyà?

Es un artículo aparecido en un diario barcelonés, el 18 de octubre de 1977, que mandamos en archivo, decía lo siguiente: "En el año 2011, ¿hablaremos del actual estado de la Riera Blanca?". Señaló el destino.

Una icona aparecida el jueves 11 de diciembre de 1977, que mandamos en archivo, ~~xxxxxxxxxxxxxxxx~~ aprovechando el día de las inocentes, nos decía en un artículo a toda plana con letra de molde.

"¡Fin obras en la Riera Blanca!". 10.000 trabajadores de la construcción han emprendido un enérgico plan de obras. Pavimentos, lavaderos, máquinas apiladoras, toneladas de cemento y metros de alfalfa, son acumulados en plaza Cerdanyà.

De cualquiera de los corrió hacia esta plaza, cuando la noticia había sido transmitida con rapidez. ¿Cómo lo curaréis en plena ciudad?, nada de nada, absolutamente nada.

¿Qué es lo que hay hoy?, un solo obrero con pluma y pila, como los vecinos se han desesperados.

¿Hasta cuándo nuestra desesperación?".

4.3 L' escola i l' ensenyament educatiu

Per a l'estudi del nostre barri de la Torrassa-Collblanc, un canítol manifestament interessant és el de l'educació. Dintre dels aspectes tan diversos estudiats en aquest apartat, certament mereix un lloc destacat saber com està l'ensenyament al nostre barri.

Ja hem vist anteriorment que el Pla Parcial es preocupava de la creació de noves places escolars i que l'any 1967 CEDEC va ~~h~~ donar a terme un treball exclusivament dedicat a aquesta matèria (1) en tota l'àrea del municipi de l'Hospitalet.

La nostra investigació en aquest camp, portarà l'atenció sobre els aspectes següents: la població infantil en edat escolar, l'oferta de places per part del sector i el dèficit real o estimat existent en aquests moments. Caldrà tenir compte així mateix dels resultats de la consulta directa feta a la població per Ferran Sicart i Adela Domec (2).

La importància donada a l'aspecte educatiu al nostre país veu cada vegada més important. La premsa diària sol ocupar sovint moltes pàgines al tema i això és expressió, evidentment, d'una preocupació general. En realitat, seria impossible entendre la situació social espanyola de la dècada 1970-1980 -anomenada per algú "la dècada de l'educació"- sense comprendre les alteracions profundes que està produint el factor educatiu.

El procés de reforma educativa iniciada pel ~~iniciada pel~~ Ministeri Villar Palasí l'any 1969 (3) i el Llibre Blanc de l'educació (4) suposen dos transcendents documents pel seu alçanc i el seu estil, que no tenen pas massa antecedents en la recent història de la política educativa a Espanya. Ambdós han aconseguit acaparar l'atenció de l'opinió pública i elevar sensiblement el presupost del Ministeri d'Educació i Ciència, el que suposa realment ja una conquesta. Malgrat tot, ambdós documents han trobat els seus opositors i defensors i el que passa normalment amb aquestes declaracions de principis és que, fins a la seva posta en pràctica, -que coincideix sempre amb el fet que el seu

(1) Plan de equipamiento y promoción culturales de Hospitalet de Llobregat, CEDEC, Barcelona, 1967

(2) Ferran Sicart i Adela Domec, Estudio socio-económico del sector Collblanc-La Torrassa, Barcelona, 1973

(3) Ley General de Educación y Financiamiento de la Reforma Educativa, 12, setembre, 1969

nota (4) plana següent.

contingut és mentalitat corrent en tot el poble- troba dificultats serioses en interessos creats i trabes financeres fins al punt que l'ideal promès no es fa realitat sinó al cap d'una anys (1).

Així, doncs, el que ens interessa ara no és l'estudi estructural, sinó la realitat concreta i específica de l'ensenyança a Collblanc-La Torrada. Es a aquesta descripció que ens hi entreguem, no sense un cert apassionament. Sempre és curiós i interessant endegar l'estudi d'una realitat tan viva i amb tantes implicacions pel futur com és l'ensenyança. Per a molts ha estat sempre "el problema d'Espanya" com totalitat, com ésser estatal en el sentit ple de la paraula. Es tracta de saber com es presenta aquest problema al nostre districte II de l'Hospitalet.

4.3.1 La piràmide educativa

Diguem d'entrada que de les dades del pressupost ordinari de l'Ajuntament de l'Hospitalet per a l'any 1972, de 247 milions i mig aproximadament, 16'2% era destinat a la promoció de cultura, separat només per la promoció d'urbanisme i vivenda -35'3%- i per l'aportació al pressupost especial d'urbanisme -21'8%-. Sembla, doncs, que la promoció cultural ocupi un dels primers llocs en el pla d'inversions municipals. Això pot expressar dues coses:

o que es reconeix el dèficit existent

o que s'atribueix una especial importància a aquest tema.

La verificació d'ambdós extrems es fa necessària.

La primera dada que recollim és que la població escolar l'any 1970 en el nostre districte (2), incluint en aquesta el parvulari, era de 6.850 nens (el 26'12% de tot el municipi) i 6.380 nenes (el 27'02% de l'Hospitalet). O sigui, 12.740 persones de 4 a 13 anys.

El desembre del 1971, La Comissió de Programació de l'Ajuntament, donava com a cartella distribució següent pels sis districtes de l'Hospitalet:

(de la plana 25) (nota 4) Ministeri d'Educació i Ciència, La educación en España. Bases para una política educativa, Madrid, 1970.

(1) La Llei Moyra de 1867 fou el primer decret que va iniciar el desenvolupament de l'educació moderna al nostre país.

(2) Centre d'Informació Municipal de l'Ajuntament de l'Hospitalet.

1971

Districtes	Població escolar (4-13 anys)		Corresponència del districte	
	Total	%		
I	1.857	12'89	Centre	12'63
II	11.035	24'48	Collblanc-Terrassa	15'56
III	5.433	7'63	Santa Eulàlia	10'41
IV	10.346	22'91	Florida-Les Planes	14'20
V	9.760	21'42	E.Cases-Sant Feliu	14'41
VI	4.117	10'63	Malvitge-Grovió	10'35
Total	43.443	100		14'61

Aquest quadre ens posa ja a l'aguait del fet que, mentre que la població escolar en percentatges téndria una predominància a Collblanc-La Terrassa, en les zones aquí que s'hi troba la població escolaritzable és menys. Aquesta té un predomini evident per aquests ordres a Malvitge-Grovió, Barilla Cases-Sant Feliu i Florida-Les Planes, que són els barris que experimenten un creixement més fort referent a l'habitatge i on hi ha enclavats els pols de promoció urbanística ~~actual~~. Això vol dir, no vintuts, sobretot joves i creixement demogràfic marxista referent en aquests tres darrers districtes.

En les zones posteriors encara la població escolaritzable del nostre districte tendeix a ésser més reduïda i d'un creixement molt més lent.

A desembre de 1973, la població escolar de 4 a 13 anys, era la següent: (1)

nois 5.120

nenes 7.741

12.861 (14'57 % de la població del districte)

Això ens confirma, certament, en la hipòtesi plantejada a 4.1 que arribem d'un envelliment progressiu de la població i un creixement lent però real de les edats joves.

De fet, és aquesta darrera de 1973 la població escolaritzable que ens servirà de base per a fer les nostres estimacions i el càlcul dels possibles efectes.

(1) Vegeu's APÈNDIX V, plana 77 d'aquest treball.

4.3.2 Unitats educatives i places escolars

Aquesta població escolar troba un element educatiu en la possibilitat d'obtenir amb les dades reals, extingides per enquesta directa, del Consorci d'Informació i Documentació de Catalunya i que ara han estat lliurades -ja el laboratori- gràcies a l'activitat dels nos nostres. Corresponen al curs escolar darrer, 1973-1974 i la fiabilitat de les dades és indiscutible. Així, doncs, presentem aquí els resultats per a un posterior anàlisi i explicació, seguint un ordre dels sectors d'ensenyament.

4.3.2.1 Ensenyament estatal

<u>Graus</u>	<u>Unitats</u>	<u>Places</u>	<u>Professors i Directors</u>	
			<u>Homes</u>	<u>Dones</u>
Preescolar	4	176	-	4
E.G.B.	84	3.032	32	32
Educació Especial	-	-	-	-
	88	3.208	32	36

Els centres estatals dels que s'ha extret aquestes dades figuren a l'apèndix I d'aquest apartat

Altres personal docent:

- Director sense classe al seu càrrec: dos homes
- Personal especialitzat no docent: un home i tres dones
- Personal subaltern: quatre homes i quatre dones.

Places de menjador escolar en presència simultània: 160

Adults estudiant E.G.B.: dos homes i dues dones

Adults estudiant ensenyances no regulades (sastreria i confecció, comptabilitat, secretariat, etc): 134 homes i 111 dones.

...

...

...

Observem per la primera aproximació a aquestes dades el següent:

1º/ Al preescolar corresponen 44 alumnes/aula i a l'E.G.B. 47'4.

Ens sembla una superpoblació manifesta que ens eximeix de qualsevol comentari.

2º/ Hi ha un mestre per aula, és a dir, es corresponen exactament les aules i els mestres. Això vol dir, sobrees d'equipament en personal educador.

3º/ L'educació especial és totalment absent del sector.

4.3.2.2 Ensenyament no estatal

<u>graus</u>	<u>Unitats</u>	<u>Places</u>	<u>Professors i Directors</u>	
			<u>Homes</u>	<u>Dones</u>
Preescolar	31	1.513	2	29
E.G.B.	140	6.198	54	94
Educació Especial	-	3	-	-
	171	7.714	56	123

Els centres no estatals dels que s'én ha extret aquestes dades figuren a l'Apèndix II d'aquest apartat.

Altres personal docent:

- Director sense classe al seu càrrec: quatre homes i quatre dones.
- Altres personal docent no consignat: 14 homes i 11 dones.
- Personal especialitzat no docent: 6 homes i cinc dones.
- Personal administratiu: tres homes i deu dones.
- Personal subaltern: un home i disset dones.

Places de menjador escolar en presència simultània: 445

Promig diari d'alumnes transportats: dos cents.

Adults estudiant E.G.B.: 140 homes i 80 dones

Adults estudiant ensenyances no regulades (sastreria i confecció, comptabilitat, secretariat, etc): 207 homes i 573 dones.

...

...

...

Observem, a la primera aproximació a aquestes dades, el següent:

1º/ Només estan subvencionats quatre centres que no constitueixen ni la tercera part.

2º/ A preescolar corresponen 48'6 alumnes/aula i a E.G.B. 44'3. Ens sembla també una superpoblació notable.

3º/ A preescolar es corresponen les aules i els mestres, és a dir, un mestre per cada aula i a E.G.B. hi ha 1'05 mestres per aula que vol dir un sobreexcedent de 8 mestres sobre el nombre d'aules.

A part això que, en principi, podríem considerar acceptable, hi ha un cert nombre de persones dedicades a l'ensenyança i que, de fet, no estan consignades.

4º/ Quanta educació especial, hi ha tres casos reconeguts com a necessitats de la mateixa; però deuen estar barrejats amb els altres, fent-els-hi en el millor dels casos un tractament educatiu especialitzat.

a Biblia

Enigma

la inici

plant, lla
~~coronel~~

s equipment

consignat.

ts nous se

important

que l'ar

ivada o re

G.B. com

s'approxim

H	D	H	D
---	---	---	---

EGB Ensenyansa Estatal (Anys complets el 31-III-1973)

Estat		1º	2º	3º	4º	5º	6º	7º	8º	9º	10º	Primaria	TOTAL	AMBOS SEXES
5	H	15											15	31
	D	16											16	
6	H	218	6										224	459
	D	212	3										215	
7	H	2	229	3									234	464
	D	2	228										230	
8	H		15	240									255	510
	D		7	248									255	
9	H		4	14	272								290	484
	D			14	177								194	
10	H		3	4	19	215	1						242	488
	D			5	13	228							246	
11	H		1	1	6	22	200	87					317	558
	D			1	4	26	210						241	
12	H			1	2	10	23	127					163	370
	D				1	3	31	172					207	
13	H					2	6			69	77		177	210
	D					4	15	17		97	133		249	
14	H					1				41	42		83	93
	D							4		47	51		98	
TOTAL		465	496	531	494	510	487	407		254	364		1364	

EGB Ensenyansa No Estatal (Anys complets el 31-III-1973)

													AMBOS SEXES	ENSENYAMENTS
5	H	69											69	100
	D													
6	H	353											353	1296
	D	504											504	
7	H	19	330										349	1325
	D	3	509										512	
8	H	1	41	321	1								364	1371
	D		6	490	1								497	
9	H	1		13	353								367	1373
	D		1	4	538	2							545	
10	H				9	332	1						342	1305
	D		1	2	10	462							475	
11	H				2	6	342	1					351	1338
	D				2	9	408	10					429	
12	H						43	333					376	1191
	D				1	3	17	424					445	
13	H	1					4	58	8	74	146		348	608
	D				1		4	42	45	159	252			
14	H					1		7		5	12		22	115
	D					1	2	6		2	10			
TOTAL		951	888	830	918	816	821	881	53	240	639			
		1.416	1.384	1.361	1.412	1.326	1.309	1.288	53	494	1.042			

Quant al preescolar, tenim per ambdós ensenyaments el quadre següent:

Preescolar. Ensenyament Estatal
(anys complerts el 31-XII-1973)

<u>Anys</u>	<u>Nens</u>	<u>Nenes</u>	<u>Total</u>
4	42	44	86
5	<u>41</u>	<u>42</u>	<u>83</u>
Total	83	86	169

Preescolar. Ensenyament no estatal

<u>Anys</u>	<u>Jardí d'infància</u>		<u>Parvulari</u>		<u>Total</u>
	<u>Nens</u>	<u>Nenes</u>	<u>Nens</u>	<u>Nenes</u>	
2 i 3	47	46	-	-	93
4			266	362	628
5	—	—	<u>328</u>	<u>471</u>	<u>799</u>
Total	47	46	594	833	1.520

Constatem i subratllem que, a l'ensenyament estatal no hi ha jardins d'infància i, a més a més, que l'educació especial està totalment absent de Collblanc-La Torrassa. Això en principi i de fet agreuja certs problemes com és que, no havent-hi guarderies infantils, es pot parlar que l'educació dels nens comença precisament a l'edat del parvulari. Es a dir, al nostre barri, no hi ha ni tan sols la possibilitat de portar els nens a l'escola abans dels quatre anys.

Si, com hem vist més amunt (1), neixen al nostre barri anualment uns 1.283 infants, podem afirmar que l'escolaritat és totalment insuficient i deficitària fins que es comença l'E.G.E., és a dir, pràcticament els sis anys d'edat.

Del quadre de la plana precedent i de tot aquest enfarfec de nombres, en podem fer les reflexions següents:

1a/ S'observa un abandon de l'escola a partir dels 12 anys i aquest es presenta veritablement alarmant als 13 anys. L'escala de percentatges que segueix, ens ho fa veure:

(1) p. 68

<u>Anys</u>	<u>% d'alumnes escolaritzats</u>
6	13'03
7	13'32
8	13'00
9	14'01
10	13'12
11	13'45
12	11'27
13	6'10
14	1'15

La primera explicació és que molts nens i nenes comencen al barri una vida laboral molt precoç. Sin é s'entreveix a ser treballar un infant de 10 o 11 anys; però als 12 anys l'aprenent pot passar més desapercebut i aleshores entren fàcilment a una ^{mà} ~~vida~~ laboral normal, realitzant treballs de xerritons o reciclets, o recullen pilotes al Club de Palo, o funcions secundàries al mercat, o algunes indústries els incorporen.

A això hi contribueix, certament, el fracàs escolar de molta alumna que suera una certa selectivitat fins al moment que els pares pensen que la continuïtat a l'escola pot molt bé ésser considerat una pèrdua de temps.

Per volgut veure en quin sector d'ensenyament es manifestava de manera més radical aquesta novallada. Hem aquí aquesta dada comparativa:

<u>Anys</u>	<u>% d'alumnes escolaritzats</u>	
	<u>E. Estatal</u>	<u>E. no estatal</u>
10	13'39	13'76
11	13'44	13'21
12	10'22	12'27
13	5'01	6'11
14	2'46	1'24

Queda evident que aquest desfase es manifesta més clarament a l'ensenyament estatal. Així com a la no estatal es manté un nivell constant fins als 12 anys, reduint-s moltament a la sortida als 13 anys, en el sector estatal aquesta reducció es produeix ja des de l'11 fins als 13 anys. Això fa pensar que aquest abandó escolar se

donc éligent en l'ensenyament oficial al·luny del 10% suficient a l'edat dels 11 anys.

Per a tenir-hi una explicació evident, tenint com a vàlida la hipòtesi que els abandonadors escolars són deguts a partir a una instrucció prèvia en el món laboral, no ser caldrà pensar amb els condicionants econòmics que regeixen sobre dels pares d'alguns de les escoles nacionals. Aquest punt no abandona l'escola per retirar-se a casa, sinó per ajudar els pares en l'economia domèstica. En l'ensenyament privat hi hauria més avant els nens de famílies més ben situades, sense explicar -si ho sap?- la possibilitat d'una contribució de responsabilitat educativa més culturitzada.

Tenint en compte el cas, observem que aquest abandonament a l'escola és particularment marcat en els nens, les nenes, per la seva edat, l'abandonen en una escala on, en certa manera, es pot esperar. En aquest context relació comparativa:

Alumnes escolaritzats

<u>Edat</u>	<u>Ensenyament estatal</u>		<u>Ensenyament no estatal</u>	
	<u>Nens</u>	<u>Nenes</u>	<u>Nens</u>	<u>Nenes</u>
10	13'01	13'78	12'85	12'70
11	12'65	13'30	13'19	11'47
12	8'76	13'33	14'13	11'30
13	4'14	7'45	5'48	1'74
14	2'41	2'85	6'45	0'00

Els sembla que realment té una significació econòmica de la dels nens en l'ensenyament estatal a l'edat de 12 anys. Observem, per altra banda, que en aquesta mateixa línia, tot en les nenes de l'estatal com en els nens i nenes del privat el percentatge es manté constant.

Com a conclusió, generalment la nostra descoberta diu que els nens de l'ensenyament oficial abandonen significativament l'escola als 12 anys. Tot plegat sembla confirmar la hipòtesi explicativa precedent de les raons econòmiques i d'aprenentatge laboral prematur.

Si mirem, ja no l'estat, sinó els diversos graus de l'E.L.B., veiem que cadascuna de les edats es correspon amb un grau d'ensenyament, malgrat una lleugera dispersió. Així, per exemple, veiem que el primer grau correspon als sis anys, el segon als set, etc. i que gràficament aquesta escala seguiria una línia diagonal (1) en ambdós sectors d'ensenyament.

(1) Vegeu's apèndix III.

Globalment, l'escala es presenta de la manera següent:

<u>Graus</u>	<u>% d'alumnes escolaritzats (ambdós ensenyaments)</u>
Primer	14'18
Segon	13'73
Tercer	13'55
Quart	14'06
Quint	13'71
Sisè	13'02
Setè	12'32
Vuitè	5'44

I aquesta escala confirma la nostra hipòtesi precedent que molts alumnes segueixen normalment l'E.G.B. fins a setè i abandonen l'escola el vuitè.

29/ Sobre base de la mateixa informació, el darrer curs escolar 1973-1974 la distribució percentual dels alumnes a Collblanc-La Torrassa per sector i nivell d'ensenyament, presentava la relació següent:

<u>Nivells</u>	<u>Nombre d'alumnes</u>				<u>Total</u>
	<u>Estatal</u>		<u>No Estatal</u>		
	<u>Total</u>	<u>%</u>	<u>Total</u>	<u>%</u>	
Jardí d'infància	-	-	93	100	93
Parvulari	176	10'42	1.513	89'57	1.689
E.G.B.	3.052	32'84	6.198	67'15	9.250
Educació Especial	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>3</u>	<u>100</u>	<u>3</u>
Total	3.208	29'12	7.807	70'87	11.015

El pes fort de l'ensenyança a Collblanc-La Torrassa recau sobre la iniciativa privada. Manquen, certament, equipaments públics i places escolars subvencionades. La conseqüència immediata d'això és que és un verdader mite parlar de gratuïtat de l'ensenyança al nostre barri.

Creiem, per altra banda, que es pot parlar de dèficit físic, és a dir, d'alumnes sense escola a Collblanc-La Torrassa. A part el que ja hem apuntat en el que fa referència al preescolar, ja hem vist abans que, amb dades de desembre 1973, els escolars de 4 a 13 anys aleshores eren 9.861 (1). Considerant que, segons les dades precedents, comencen

(1) p.97.

l'E.G.B. anualment uns 1.345 alumnes i que deixen l'escola -perquè han acabat o perquè abandonen- 1.041 alumnes cada any (1), tenim un increment anual de més o menys 304 alumnes. És així com podem dir que, en el que al període d'ensenyament obligatori es refereix, en aquests moments hi ha un dèficit físic d'uns 700 alumnes.

Hi cal dir com aquestes dades són relatives del fet que desconeixem la mobilitat territorial dels infants i es sospita, amb un cert coneixement de causa, que la residència dels pares no indica necessàriament que els infants assisteixin a una escola pròxima del seu lloc de residència.(2)

Malgrat que el dèficit físic l'hàgim d'afirmar amb tantes precaucions, el que sí sabem és que es dona un dèficit funcional important.

En el preescolar hi ha una densitat de 48'8 alumnes/aula a l'ensenyament no estatal i 44 alumnes/aula a l'ensenyament estatal. A l'E.G.B. aquesta densitat és de 44'2 alumnes/aula al no estatal i 47'4 a l'estatal. Tenint present els 40 alumnes/aula que proposa el Ministeri com a màxim, podem dir amb tota seguretat que existeix un dèficit funcional evident. A més, això vol dir que a unes densitats de mitja tan elevada, hi deu haver-hi aules que sobrepassen de molt els 50 alumnes. Aquesta és una dimensió que posa un seriós interrogant a certs aspectes qualitatius de l'ensenyament a Collblanc-La Torrassa.

33/Finalment, quant als mestres, tenim la relació següent:

<u>Nivells</u>	<u>Estatat</u>		<u>No Estatal</u>		<u>Total</u>		<u>Mestre/aula</u>
	<u>Mestres</u>	<u>Aules</u>	<u>Mestres</u>	<u>Aules</u>	<u>Mestres</u>	<u>Aules</u>	
Preescolar	4	4	31	31	35	35	1
E.G.B.	<u>64</u>	<u>64</u>	<u>148</u>	<u>140</u>	<u>212</u>	<u>204</u>	<u>1'05</u>
Total	68	68	179	171	247	239	1'03

Al dèficit funcional constatat anteriorment, cal afegir-hi que, pràcticament, cada aula té el seu mestre. El que vol dir que aquestes aules que es sospiten sobrepoblades, estan al càrrec d'una sola persona.

Quant a d'altres persones de que disposen les escoles, hi ha els següents:

(1)Aquestes xifres han estat tretes del promig d'entrades o sortides a l'ensenyament obligatori en els dos sectors els quatre darrers anys.

(2)En apoi d'aquesta mobilitat, sabem que l'ensenyança no estatal transporta diàriament en promig 200 alumnes diaris aproximadament.

	<u>Estatat</u>	<u>No estatat</u>	<u>Total</u>
Director sense classe a càrrec	2	8	10
Personal especialitzat no docent	4	11	15
Personal docent no consignat	<u>2</u>	<u>25</u>	<u>25</u>
Total	6	44	50

D'aquestes categories, només la tercera -personal docent no consignat- és la que amb tota certesa es dedica directament a l'ensenyança. Només afecta a l'ensenyança no estatat. Tenint en compte aquestes 25 persones, a l'escola no estatat hi ha 1'16 mestres/aula.

A part això, diguem que, com a equipament, a l'escola pública hi ha 18'95 alumnes/plaça de menjador escolar i a l'escola privada 13'92. Es tracta de places en presència simultànea que vol dir que potser es donen varis torns de menjador. Aquest índex no ens pot pas dir massa coses sobre el particular.

49/ Ferran Sicart i Adela Domec, l'any 1973 (1) van trobar l'escala següent:

<u>Edat</u>	<u>% escolaritzats</u>	<u>% no escolaritzats</u>
menys 4 anys	8	92
de 4 a 7 anys	79	21
de 8 a 10 anys	100	-
d'11 a 14 anys	97	3

Es dona una perfecta correspondència amb el dèficit físic de 6'32 % que hem trobat entre els 6 i els 13 anys.

Quant a la mobilitat territorial dels alumnes, van trobar la distribució següent:

<u>Localització de l'escola a la que assisteixen els alumnes</u>	
<u>Districte o municipi</u>	<u>% d'alumnes</u>
Collblanc-La Torrassa	69
Altres districte de l'Hospitalet	9
Altres municipis	18
No consta	<u>4</u>
	100

Una tercera part dels alumnes es desplaça a d'altres indrets per assistir a l'escola.

Quant al sector d'ensenyament, també hi ha una perfecta correspondència amb les nostres dades:

(1) op. cit. pp. 10 i ss.

<u>Sector</u>	<u>% d'alumnes</u>
Privat	43
Oficial	31
Església	17
No consta	<u>4</u>
	100

Finalment, ens sembla de molt interès la dada aportada per l'estudi esmentat sobre l'origen socio-econòmic dels alumnes, per sector d'ensenyament:

<u>Sector</u>	<u>Origen socio-econòmic (%)</u>			
	<u>Directius i</u>			
	<u>propietaris</u>	<u>Administratius</u>	<u>Corrs. qualif.</u>	<u>Corrs. no qualif.</u>
Privat	56//81	59//94	33//36	57//76
Església	25//	35//	13//	14//
Oficial	19	6	44	21
	100			

L'escola oficial a nodreix de les famílies més necessitades del sector. Dats que això confirma, per altra banda, que el nivell de l'escola que han conclòtat als 12 anys en els nens de l'ensenyament estatal per raons sobradament econòmiques.

...

...

...

Aquesta generalització general de l'ensenyament a Collblanc-la Terrassa ens fa veure la necessitat d'una remodelació estructural educativa del barri. No hem parlat pas de les guarderies, per no ser aquest que és un servei inexistent. Caldria pensar en una revisió global del sistema, tenint compte que no hi ha lloc d'esbarjo o esportius dels infants i que la tècnica infraestructural sociourbanística del sector és manifestament deficitària.

Possiblement l'ensenyança és un dels camps on l'acció socio-política popular té més treball a fer.

APENDIX I

Centres escolars que comprèn l'anàlisi

1. Escola graduada de noies
c. Fortuny, 6
2. Escola unitària de noies nº 15
Ronda de la Via, 7
3. Escola Santiago Ramón y Cajal
Ronda Terrassa, 1a
4. Escola graduada d'home del Caudillo
Plaça del Caudillo, 12
5. Col·legi Nacional Eugeni D'Ors
Vallparadís, 32 al 43

APENDIX II

Centres no escolars que comprèn i' anàlisi

Subvencionats:

1. Escoles unitàries nacionals des de 1939 Fortuny
c. Fortuny, 5
2. Lliga Pedagògica
General Vacià, 2
3. Col·legi Nostra Senyora dels Desemparats
c. S. S. Desemparats, 65
4. Acadèmia Sant Servasi
Sèvillas, 39 i 41 i Llangà, 4

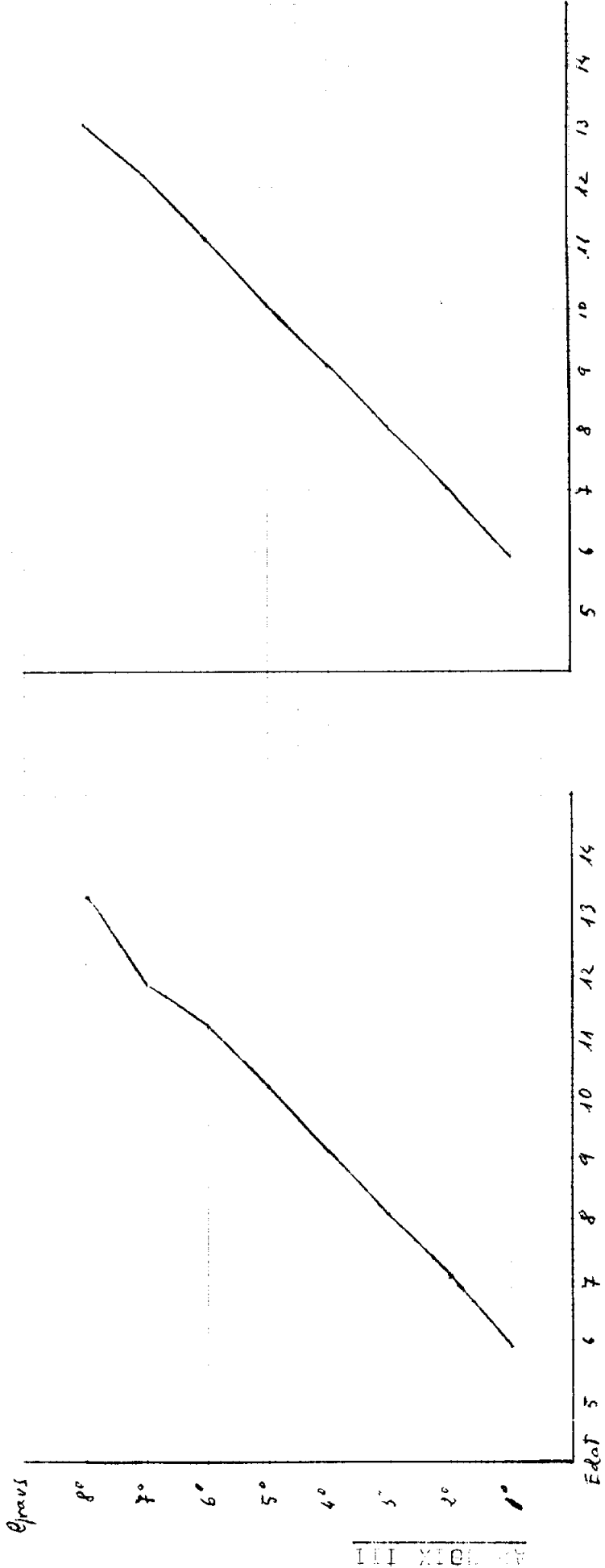
No subvencionats:

5. Col·legi Sàndea
Ferré, 72
6. Acadèmia Cultura
General Sanjurjo, 151
7. Col·legi Sant Josep Obrer
General Palau de Rivera, 235
8. Col·legi Santa Creu
Montseny, 170
9. Escola Montseny
R. S. dels Desemparats, 43
10. Col·legi Nostra Senyora dels Àngels
Lleó, 46
11. Col·legi Cere
E. Santge Costa, 4
12. Escoles Forpila - Coliseu Terrassenc
Progrés, 75
13. Escola Heritzó
Progrés, 13
14. Col·legi Santiago Apòstol
Santiago Apòstol, 33 al 42
15. Col·legi R. Lluís Vives
Avinguda Torrent Gernal, 44
16. Col·legi Mare de Maria Immaculada
Travassera de les Corts, 12-17

Relació alumnes i graus (curs 1983-1984)

ENSENYAMENT ESTATAL

ENSENYAMENT NO ESTATAL

FORMULA =
$$\frac{Edat \times \text{nombre d'alumnes } 1^{\circ}, 2^{\circ} + Edat \times \text{nombre d'alumnes } 1^{\circ}, 2^{\circ} + \dots}{\text{Total alumnes } 1^{\circ}, 2^{\circ}, \dots}$$

4.4 Uninfect similar

Botser mai cosa ara s'avia parlat de l'existència de la salut,
perquè sabia que no es tracta solament d'un corrent socialitzador de
la civilitat pública, sinó que això es tracta de ple a les coses i l'ha-
bitat de la gent.

A 4.2, hem limitant ocasió de parlar del problema de la sanitat ambiental del nostre país. Hi cal dir que moltes situacions relacionades favoreixen la disminució de la salut i del benestar causat per l'apropiació i la intensificació de l'agent causador de moltes malalties o que aquestes malalties són més inadequats.

En termes de l'équipement sanitaire, il est évident qu'un établissement aura plus de difficultés à fonctionner en un pays à 2.000 habitants qu'à 20.000 habitants. Il est évident qu'il est nécessaire d'avoir une certaine localité pour avoir un centre de médecine général. En fait, l'efficacité de la prestation de services est limitée à ce que la région utilisatrice, de façon, est capable d'obtenir des services. En fait, il y a une limite, et cela est évident, tenant en compte le nombre de la population qui est susceptible d'être en situation en points géographiques tels que s'il y a une population en un court période de temps par exemple les hôpitaux.

Aleshores, ens trobem que al nostre lèxic s'ens fa molt més fàcil establir normativament quin és l'útil, així que de no ser utilitat i l'interès de que ens parlen ciutats que començen a relacionar-se i present propi on el qual es refereix a ~~xxxxxxxxxx~~ l'alta en l'alta: especialment nos fent relacionat mèdica, els elements semblen dir d'esperança: hospitals generals, psiquiàtrics, infantils...

El que ens és donat de fer, certament, és la descripció de l'element sanitari a Cal·l blanc-La Torrassa del xert de banda del valencí, per es pugui arribar als òptims precedents o als objectius que trobarem una intencionalitat científica.

La sola que sigui un país parlar d'això en un barri en pràcticament
hi ha molt poca cosa o establiments de tan poca importància que ni val
la pena esmentar-los. Diguem que la nostra descripció s'aturarà
clarament en algunes d'aquestes institucions que ens semblen tenir un
especial rol·leu. Però, doncs, sans de tot, la llista completa de les
institucions existents a Collblanc-La Guàrdia.

2. Disnensari de la Creu Roja. - Progrés, 84

2. Controlador de practicants - C/ol. Sanjaire, 137
3. Controlador mèdic - Montany, 50
Primo de Rivera, 48
4. Ambulàncies I.R.P. - Plaça Piranyola, 1
Rda. Torressa, 140

5.37 netes residents al barri

5.11 Farmàcies

En l'aire essent d'aquestes últimes. Els només que, al nostre barri, hi ha una farmàcia per cada 3.333 habitants (la illa de l'illa d'una farmàcia per cada 4.000 habitants).

4.4.1 Dispensari de la Creu Roja

Es tracta d'un important servei que cobreix gran part de la necessitat sanitària del barri. Està en funcionament des de la seva creació el 1940 i ha estat del vici. Hi ha momentàniament un servei de què diuen "oficina" entre 11 i 13 visites lliures a un ambulatori amb especialment totes les especialitats amb l'horari determinat a l'horari.

En l'aire d'informar, les primeres dades d'exploracions de malalties i de malalties que el dispensari està enviant a l'hospital i a l'illa i a l'illa i, com hi ha un col·laborador major, el de l'illa al nou hospital de la Creu Roja i de l'illa d'ells.

En els últims anys, aquesta institució disposa, a més a més, d'una unitat de malalties, d'una unitat de malalties i d'una unitat de malalties, la qual disposa únicament d'un servei de malalties i de malalties i de malalties, d'ells, al servei, disposen de malalties i de malalties.

La clientela des del punt de vista socio-econòmic, pertany a les classes mitjanes i mitja perquè els serveis de l'assistència sanitària són molt pobres: 110 dels xxxxxx les malalties, 110 dels malalties i 110 dels malalties de pressió arterial. Es donen un total de 200 malalties sanitàries.

Per la seva d'informar que la malaltia i pulcritud són col·laboradors i que la malaltia que li recordeix està molt satisfeta i col·labora, tant, perquè la malaltia de la gent.

En l'aire d'informar que la malaltia i pulcritud són col·laboradors i que la malaltia que li recordeix està molt satisfeta i col·labora, tant, perquè la malaltia de la gent.

4.3.2 Qualifiers of coefficients

Laurel van der Meer, alt medic, fusionea durand al die 17 a 18 iulie 1941. Era de 17 ani. Curtea de un medic de medicina generala pe care o lasa vinde-
toru ei.

Elle comprend des services sociaux tels que : injections intraveineuses
la plus à 10 et 20; a coedilli; interventions 20 à 30; et aussi la
an oral 10 à 30. ^{En} Elle comprend aussi des services qui incluent des
facteurs, d'urgence l'admission et des services.

Una vegada punt de vista social, el límit de client la forma de la casa
a casa i són a elles les injeccions que a casa diària.

4.4.3 Longitudinal research

Prestitos particular, disposici6n de responsabilidad limitada:
- Compania de Canal, de la cual, sistematicamente, paga X, total de 1.000.000.
- 1.000.

La visita al acuario general está articulada al precio de 100 ptes. Los otros servicios que son más caros. Por un servicio de pedología, 1.500 ptes; por una excursión, 300 ptes. Las inyecciones de vitamina A y B, 10 ptes. La ~~xxxxxxx~~ de ~~xxxxxxx~~ y el plan de la festividad. A domicilio, el precio es de 200 ptes.

de modo que hi ha afegit un servei d'atenció permanent i de qualitat de primer nivell de tractament i de la creació d'altres.

4.4. \$ Anticòrporis d l'institut Vaccin i de previsió

Als ambulatòria de la Seguretat Social disposa d'un servei d'atenció mèdica general i el de la Ronda d'alta Torressa ambllistes i especialitats. L'edifici, però, d'ambdós ambulatoris és molt antic i no s'adapta a l'evolució de la Torressa: marca la part de Santa Eulàlia.

Quan la Seguretat Social suposa, al nostre país, un gran pas vers la socialització de la medicina, presenta en aquests moments molts problemes d'ordre estructural i pràctic que la fan en certa mesura inservible.

Concretament, als nostres barris, hi ha els serveis portuans d'ar-
ribada a la Plaça Espanyola que, malgrat que a les portilles consti
que tenen una duració ininterrompuda fins les nou del matí, tallen a
les cinc del matí i ja no realitzen més el servei. Les persones nec-
essàries ~~del servei~~, hi telefonen; però a'ls diu que els cal anar a

la Residència de Bellvitge i que hi vagin amb taxi que la restaixa de-
gueretat Social els cobrirà les despeses. Això desconcerta les persones,
puix que a la seva cartilla els consta que, per a les urgències, els
cal trucar a la Plaga Espanyola.

A part la confusió que aquesta situació engendra, el fet és que el
taxi està acompanyant una funció d'ambulància i que això suposa una càrrega
totalment innecessària per a la Seguretat Social.

Es donen tres abusos manifests i que estan a l'ordre del dia: les
suplències, el recrutament de clientela i les comissions.

Les suplències es donen quan el metge cerca substitucions a la
seua hora de visita ambulatoria pel càndid preu de 500 ó 600 pesetes.
En definitiva, és el mateix sistema del prestamisme aplicat a la medi-
cina. És la medicina a preu fet. La víctima sol ésser un metge que ha
acabat recentment la carrera. A aquest nivell es dona entre els metges
una mena de màfia mèdica, de clan tancat i, en definitiva, quan es
presenta un problema greu, el metge de capçalera és el darrer en ante-
rar-sén. Això evidentment repercuteix en ^{la} qualitat de l'assistència
mèdica i, en certa manera, ve afavorida pel mateix Institut Nacional
de Previsió perquè no obliga al metge a l'assistència diària i no
controla la seva presència.

El recrutament de clientela que el metge troba a l'ambulatori de
la Seguretat Social li és certament un camp abonat per a fer-s'én una
de pròpia. No és rar veure un metge de la Seguretat Social que inviti
a un pacient al seu domicili a fi de fer una exploració més detinguda
i conscient i poder atacar el seu mal en la mateixa arrel. Aquest
problema és una pràctica molt freqüent als ambulatoris dels nostres
barris, segons asseguren uns informants.

Finalment, es dona l'escabros problema de les comissions. Es veuen
metges que recorten sempre els mateixos medicaments, fabricats pel
mateix laboratori. Es tracta de fàrmacs particularment cars i en els
que el metge ~~xx~~ hi té un marge de benefici sobre el seu preu. Aquests
productes són anomenats pels mateixos metges "tarugos" o "tascons".

Els problemes més greus dels ambulatoris de Collblanc i La Torrassa
-i sembla que es pot generalitzar a d'altres sectors- és la manca de
temps i de personal. És a dir, es tracta d'un excés de pacients amb
un espai reduït de temps. Aleshores, ja no es pot donar cap mena de

filantropia entre metge i malalt i això malgrat que el metge sigui una persona honrada. No es pot fer la proesa de visitar tantíssimes persones amb tan poc temps. Reflexe d'això, són les visites a domicili, urgents o sense urgència: el metge hi va quan pot i això s'ha donat inclús en casos dramàtics.(1)

La clientela dels dos ambulatoris és, en la seva majoria, provinent de la immigració i, per tant, d'origen rural. N'hi ha molts d'analfabets. Es tracta d'un tipus de gent molt senzilla i que accepta fàcilment allò que ja va adquirint caràcter de costum: es tracta del despotisme mèdic. Entre els empleats de l'ambulatori, administratius, celadors i infermeres, es veuen sovint una expressió: "tu tens menys educació que un metge". ~~xxxxxxx~~ Aquest és el bruixot intocable. En té ni el detall de donar el "bon dia" els dematins, mai té la culpa d'eres i l'inspector suec, per altra banda, rarament es troba a la casa, sempre li dóna la raó. I es repeteix aquí el que ja hem apuntat més amunt: hi ha una verdadera classe entre els metges. S'ancien, s'ajuden, es reparteixen als malalts i els beneficis, arriben quan volen i s'ho poden permetre tot.

Per altra banda, la senzillesa de la gent accepta globalment aquesta manera de fer i el metge s'ajuda d'aquesta immunitat efectiva per a fonamentar més sòlidament el seu despotisme.

No cal oblidar, portant l'anàlisi més lluny, ~~xxxxxxx~~, la funció econòmica d'aquest malhumor. En el fons, amaga el conflicte de la Seguretat Social: la insuficiència de personal. Amb l'excés de cartilles per ~~xxxxx~~ facultatiu (1.500 efectivament i alguns acumulen fins a 3.000, el que vol dir, entre 4 i 9.000 persones) la Seguretat Social està realitzant una economia important de despeses i, per tant, el metge ve a ésser un còmplice barat d'un sistema que és abusiu.

(1) Aquesta precinicitació en fer les anomenades visites ambulatories és una mica relativa al facultatiu de medicina general o als especialistes. Ens hem pres la molèstia de calcular el temps a Torra-Torrassa de les visites de quatre metges diferents: dos de medicina general i dos especialistes. Els de medicina general visitaven en promig amb el temps cronometrat de 72 segons per persona i els especialistes feien una visita amb 7 minuts i mig. No estaven comptabilitzades com a visites quan els pacients només hi acudeixen per receptes i entrequer la cartilla i els noms dels fàrmacs que precisen i la mateixa infermera ajudant els arregla l'operació. Cal saber que l'ambulatori de la Torra-Torrassa té una important densitat de població.

Es així com la Seguretat Social adoleix de problemes greus. Són constants les queixes i ja no a nivell de barri, sinó a nivell provincial i inclús nacional. Ha caigut molt de discrèdit per a moltes persones i es dona correntment cas, quan es presenta un problema sanitari greu, s'acudeix fàcilment a la medicina privada.

4.4.5 La medicina privada

Dels 94 facultatius residents a l'Hospitalet, 37 estan domiciliats a Collblanc-La Torrassa. Es a dir, pràcticament el 40 %. Concretament, doncs, la majoria dels metges de l'Hospitalet són a Collblanc-La Torrassa. Al municipi corresponen globalment 2.700 habitants per metge i als nostres barris 1.900.

D'aquests 37 metges, 8 no visiten pas a Collblanc-La Torrassa. És a dir, són 29 els facultatius que tenen consultori privat allí mateix.

Les dedicacions o especialitats són:

17 metges (un d'ells endocrinòleg)

3 medicina general

3 aparell circulatori-respiratori

2 cirurgia traumàtica

2 aparell digestiu i un de cadascuna de les especialitats següents: cirurgia, cardiologia, medicina interna, analista, endocrinòleg, dermatòleg i oftalmòleg.

La distribució per carrers és la següent:

7 al carrer Progrés

5 al carrer Llobregat

4 al carrer Unió de Redonda

3 a la Rambla de la Torrassa

2 als carrers Santany, Gral. Fílan de Rivera i altre plaça i un de cadascun dels carrers següents: Occident, Blençà, París, Carrer Gornal, Recolló, Gral. Yagüe, Cotonat, Monts, Santiago Apòstol, Gral. Sanjurjo, Baquer i Lujós.

La impressió general és que la dispersió permet aconseguir una bona distribució necessària de les especialitats i que ens permet la manca de les especialitats de especialització ja i en tota la zona. Una possible explicació per aquesta barrera és que el barri veritablement és molt la població és i part de l'endocròleg té a disposar una línia de treball

en d'informar, sobre el cot, de la realitat de la cotització. El tracte d'un simple aproximió. També la certesa que s'ha evitat que quedes perts. Sabem que la cotització s'ha de basar sobre l'entitat de la població dels comuns d'arreu, comarcals, provincials o nacionals. El resultat, informant sobre les dades que l'error que possiblement s'ha comès és, en principi, insignificant. Acceptem el risc d'error i per a nosaltres calia donar una idea aproximativa del que s'ha produït.

4.4.3.1 Les dades de població

27.664 habitants el desembre del 1973

12.230 menors de 14 anys i més menys de 65

15.434 en edat laboral, és a dir, de 14 a 64 anys

31 % d'aquelles, és a dir, 23.171 són actius (E. Gual i A. Domerc)

Aquests 23.171 distribuïts segons les categories professionals que entren dintre els conceptes de les bases de cotització, és la següent: (1)

305 caps administratius i de taller (categoria 1ª)

2.085 oficials administratius (categoria 2ª)

1.512 auxiliars administratius (categoria 3ª)

3.793 oficials de primera i segona (categoria 4ª)

1.476 oficials de tercera i especialistes (categoria 5ª)

3.408 peons (categoria 6ª)

1.151 aprendents de 3er i 4rt anys i permittens (16-17 anys) (categ. 7ª)

701 aprendents de 1er i 2on anys i permittens (14-15 anys) (categ. 8ª)

22.209

962 no consta la categoria professional

23.171

4.4.3.2 La cotització real

En el sistema de la Seguretat Social, que integra tant el règim general com els règims especials, el nombre total de treballadors afiliats i en alta registrats el 31 de desembre del 1973, així com dels pensionistes era, a nivell nacional, 12.253.562, que suposa un total de 30 milions de persones acollides entre afiliats i beneficiaris. Això ens dóna una idea de la gent acollida al règim de l'ISG. (2)

(1) Aquests càlculs han estat realitzats sobre les proporcions donades per l'estudi esmentat de Ferran Sicart i Adela Domerc.

(2) Boletín Informativo, Consejo General de Colegios Médicos, nº137, 9111-74

El quadre de les cotitzacions del nostre barri és el següent:

Categories	Cotització tarifa(1)		Cotització complements(2)		Total
	individual	Global	individual	global	
1a	4.782'24	3.323.656'8	1.373'71	1.143.628'4	4.736.664'7
2a	4.892'66	3.110.613'1	1.325'44	2.840.637'4	10.957.000'3
3a	3.857'52	5.770.297'4	1.245'08	2.019.313'8	7.730.812'2
4a	5.819'96	22.129.028'3	1.336'93	7.744.835'3	24.373.893'3
5a	3.732'48	12.274.100'5	1.336'31	4.540.753'6	17.117.034'1
6a	3.657'52	23.661.189'2	1.245'08	8.073.079	11.154.210'6
7a	1.395'33	1.622.229'1	737'07	567.759'3	2.112.500'4
8a	374'80	<u>314.234'8</u>	103'17	<u>214.675'2</u>	<u>527.549'9</u>
		77.630.349'8		27.169.463'2	104.799.812'9

La presència d'aquest quadre ens permetrà fer les reflexions següents:

1a/ Si a un barri de 67.164 habitants corresponen 1.143 plus, ens veu de cotització per persona afiliada, beneficiària o no afiliada i no beneficiària, per a saber que a la nova província, a una població semblant, el nombre absolut de cotitzacions pujaria a la cuàmica xifra de vora 6 a 7 mil·lions de pes. Delgat a causa d'aquesta quantitat astronòmica, creiem que el nostre càlcul s'ajusta a la realitat i insistim a no poder no dir que ens hem quedat curts.

2a/ No ens atrevim a dir que a la Seguretat Social hi ha una inversió de diners, ja que, per altra banda, es cotitza a la concepte d'activitat, però sí que ens sembla poder manifestar que hi ha un autèntic cost de cotització, tant per cotitzada i les prestacions atorgades. Això té una conseqüència no simplement de l'equipament mèdic-sanitari, sinó també de les ajudes als avis, als deficients mentals, al subsidi d'atur laboral i a les pensions ocasionals per matrimoni, naixement, etc. Talment que les cotitzacions no siguin tractades com un objecte -no ho podem ésser-, sinó com una font un indicador suficient de la dubtosa utilitat i utilitat de l'activitat nacional de previsió.

(1) La resta és el 40'60 % de la base de cotització de l'Annex I de la Llei 4/47 -és a part del treballador i la resta per l'empresa.

(2) La base de cotització complementària és el 32'73 % de la Llei (Annex I). Sobre aquesta quantitat, es cotitza el 11'60 %, i el 21'13 % el treballador hi aporta 3'13 %.

Annex I

Acord de col·laboració amb la Generalitat (Agost, 1977)

1. Empleats i titulats	11.320 ptes/ any
2. Màrqu i ajudants titulats	11.320
3. Con. de instrucció i de taller	3.240
4. Ajudants no titulats	3.310
5. Oficials administratius	3.010
6. Botallerna	7.320
7. Auxiliars administratius	3.320
8. Oficials de primera i segona	268 ptes/any
9. Oficials de tercer i Especialitat	276
10. Penes	244
11. Aprendants de 1er i 4rt anys i escribens ("pinches") 13-17 anys	77 98
12. Aprendants de 2er i 3er anys i escribens ("pinches") 14-18 anys	68

APENDIX II

Algunes dades que il·lustren l'estat de comptes de l'Instituto Nacional de Previsió. (1)

1. Població assegurada (en milions)

	1967	1969	1969	1970
Asalariats	6.301	6.380	6.388	6.400
Autònoms	1.780	1.701	1.636	1.600
	8.081	8.081	8.024	8.000

2. Població ocupada realment (en milions)

Asalariats	7.607	7.733	7.902	8.000
Autònoms	4.567	4.547	4.503	4.400
	12.174	12.280	12.410	12.400

3. Assegurats/ocupats 66'4% 65'8% 66'3% 66'8%

4. La que tenen dret a assistència sanitària en la població espanyola

	1969	1970
a) Població espanyola	32.949.100	33.290.100
b) Població protegida	22.348.872	25.765.794
b/a	67'83 %	77'20 %

5. Comptes del INP (en milions de pessetes de cada any)

Anys	Ingressos	Prestacions	Despeses d'administració	Superàvit	Superàvit vit/presta.
1958	26.866	15.749	2.065	4.182	30 %
1959	22.101	15.510	3.035	1.066	23
1960	23.374	16.774	3.374	3.125	19
1961	25.683	18.279	3.787	7.617	21
1962	30.309	20.757	4.100	6.452	26
1963	40.838	24.851	5.139	10.848	44
1964	47.391	30.955	5.058	11.316	37
1965	53.205	38.112	5.460	7.633	25
1966	57.298	43.159	5.521	8.618	20
1967	124.078	93.199	6.830	24.049	26
1968	134.385	106.900	6.173	21.512	23
1969	151.666	131.597	6.813	23.257	18
1970	181.538	151.675	7.520	22.343	15

6. Percentatge d'inversions externes (és a dir, no en annitat)

1963	67 %
1964	66
1965	66
1966	70
1967	54
1968	50
1969	46
1970	43'3

(es refereix al conjunt de la S.S.)

7. Superàvits (referits a l'any 1970) (en percentatges)

	INP	Mut. Lab.	Mut. Patr.	Altres
Ingressos totals	60'2	30'5	6'5	2'8
Prestacions totals	69'1	25'8	3'3	1'8
Despeses administració	67'5	10'4	15'1	7
Superàvits	29'8	57	9'8	3'4

(1) J. Vergés, Seguridad Social Española: análisis económico financiero y cuentas del período 1940-1970, tesi doctoral, Juny, 1974, Barce.

3.3 L'espai: els nivells d'oci i temps lliure

Existeix una doble concepció de l'organització de la ciutat i, en segona ens sembla, tant l'una com l'altra són incompatibles amb l'urbanisme modern. Per una banda, es dóna la concepció "naturalista" del barri com unitat total de vida -el barri seria per la ~~xxxxxx~~reproducció de la petita comunitat rural- i, per l'altra, una concepció "funcionalista" que veu el barri com una peça funcional del gran engranatge que és la ciutat -el barri com a "territori col·lectiu".

Creiem més en el barri com a unitat per a certs serveis: però es confia a la gran ciutat i a resta de les funcions urbanes. Els fets obvien aquesta postura intermitja; però sobretot ve reforçada en la mateixa presència del que és l'urbà.

Pensem que Collblanc-La Torrassa és un barri històricament en creixement continu, caracteritzat per l'augment de la població que ha determinat l'aparició del barri com una prolongació de la ciutat i aquí no de la de l'Hospitalet, sinó de la de Barcelona.

Hi ha molt pocs sectors unifuncionals; però es troba a les grans ciutats molts sectors que tendeixen a l'unifuncionalitat (1). Els sectors diferenciats d'una ciutat no són pas iguals i això per tres raons: per l'extensió de les seves funcions, pel nombre d'aquestes i per la naturalesa de les mateixes.

Ja hem vist que Collblanc-La Torrassa té una doble funció urbanística característica: industrial i residencial alhora. La pregunta és fa punyent ara de dir: quins són els serveis d'oci i temps lliure que li pertanyen per la seva condició? Aquesta perspectiva normativa inclou no solament aspectes econòmics -els costos- o psicològics -la comoditat en la satisfacció de les necessitats-, sinó també sociològics, és a dir, llinats a l'organització urbana.

Hi ha funcions importants que vénen assegurades directament en els barris (treball, consum, vida d'espai i religiosa). El més i el menys ve condicionat: es pot mesurar i és susceptible de graus. Tot a ló que és sistema pot tenir més o menys ordre i el sistema urbà no escapa, de cap manera, a aquesta llei.

(1) Raymond LEDRET, Sociologie urbaine, P.U.F., Paris, 1968, p.139

Malgrat la característica de vivenda i indústria de Collblanc-La Torrassa, veurem més tard que es dóna una certa dissociació entre el fet residencial i el laboral. No necessàriament el lloc de treball, al nostre barri, coincideix amb el lloc de residència. En més, sembla inclús que coincideix molt poc (1). No es veu exactament per què en les conversions hauria de passar diferentment.

A aquest nivell de l'esplai i de l'associació, es dóna una interacció especial entre els habitants de Collblanc-La Torrassa i els d'altres barris de l'Hospitalet i de Barcelona. Per la nostra part, l'única cosa que podem fer és descriure la realitat de l'oci al nostre barri -que seria com l'oferta- deixant per a una altra circumstància i moment les aspiracions, desigs i temps lliure real -la demanda- dels seus habitants. Aquesta nostra descripció no pretén pas ésser exhaustiva, sinó únicament fer entreveure la realitat existent al barri. Volem dir que només farem una descripció de les grans organitzacions o centres de trobada del barri, no ignorant que hi ha tota una vida associativa informal que s'hauria de conèixer per una aproximació diferent.

Hi hem inclòit aquí també els serveis de culte, més com una activitat del barri que amb la concepció presa d'entrada que es tracti de quelcom que cau dintre l'esfera del temps lliure o de l'oci.

I ens proposem excloure tota valoració del fet que no ens possible d'ometre comparances o de traçar aquell possible òptim que caldria al nostre barri.

4.3.1 Els cinemes

Els locals de projeccions cinematogràfiques són els següents:

cine Romero - Grals Sanjurjo, 99

cine Alhambra - Llobregat, 4

cine Continental - Gral Primo de Rivera, 3

cine Moderno - Gral Sanjurjo, 117

Després d'haver cercat informació sobre les activitats i projeccions que realitzen, podem afirmar el següent:

19/ L'afor de les sales, respectivament a l'ordre que han estat citades, és el següent:

1.009 places - 306 - 1.524 - 360 : 4.469 pl^{ces}

(1) vege's més avall 4.6

Actualment, doncs, corresponen 15'14 habitants/plaça. Ens hem posat en contacte amb el Sindicat de l'Espectacle i sembla que aquesta proporció és superior al que es dóna habitualment en un contexte urbà. A Barcelona ciutat corresponen 33'4 habitants/plaça.

2a/ L'assistència al cinema és una qüestió d'hàbit. És a dir, inclús els cines del barri han deixat de fer fulles de programació perquè consideren que és un cost que es poden estalviar donat que la gent hi acudeix igualment.

A l'hivern i els dies festius l'assistència és del 100 %. Els dies feiners aquesta assistència baixa a un 30 %. A l'estiu la reducció, tant de festius com de feiners, disminueix d'un 20 %.

Les sessions, que són contínues, tenen una duració de 6 hores de projecció els dies feiners i de 7 hores els festius.

Hi ha alguns locals que estan molt ben instal·lats, amb aire acondicionat i un cert confort.

3a/ Quant al tipus de programacions, aquestes estan amb estreta dependència de les cases distribuïdores i, per tant, no és massa diferenciat d'altres cinemes de tipus comercial. Aquesta intercomunitat comercial dels cinemes del barri és expressament confessada: la finalitat és que la gent "niqui".

Els nostres informants diuen que hi ha un 30 % d'espectadors que els agrada el bon cine; però que l'experiència demostra que les programacions més concorregudes són les que inclouen alguna pel·lícula espanyola, malgrat que potser per snobisme són les més criticades.

En tots els cines durant els períodes de vacances es fa una programació especial per a nens i avis alguns dies a la setmana.

4a/ Els preus de les localitats, abans del darrer augment, oscil·laben entre les 20 i les 40 ptes. Actualment, la localitat més cara és de 50 ptes.

4.5.2 La vida associativa

Dintre d'aquest apartat, fem esment de les realitats següents:

- 1.Unió Excursionista de Catalunya, Delegació de Collblanc - C/ del Sanjurjo, 129
- 2.Club Pinpinela, Buenos Aires, 26
- 3.Esglésies protestants - Orient, 29 i Rosselló, 102
- 4.Centre Parroquial Sant Ramón - Collblanc, 72

3. Centre Social Santiago Apòstol - Pàrrocs J. Duran ts, 7

6. Associació de Veïns La Torrassa-Collblanc - Llançà, 73

Sobre aquesta darrera, l'acció de la veï es eminentment cívica-social, creiem haver-ne parlat abundantment quan vam fer la descripció històrica de la lluita del Pla Parcial d'ordenació de La Torrassa-Collblanc. Recordar només que té quatre subcomissions: cultura i civisme, urbanisme, escoles i sanitari.

4.5.2.1 U.E.C., delegació de Collblanc

Aquesta entitat aplega enguany entre 250 i 300 socis, de la qual són potius únicament un 30 %. Moltes de les quotes que es paguen inclouen el soci familiar i aleshores cal comptar amb el nombre d'afiliats es multiplicar per 1'5.

Els dirigents de l'entitat consideren que el barri no res en resca a la ciutat o la muntanya i ho expliquen per vèries raons. La primera és que el treball i els horaris laborals desordenen de tal manera que ja no resta temps per a dedicar a una associació voluntària i per tant potser s'han tingut guanys. La segona és que sembla que cada dia costa més obtenir un sentit de responsabilitat per part de la gent. Agradeix molt més els socis en què s'hi dona tot l'espai i ho és subjectiu. L'espai de la muntanya s'extreu cada cop més. La tercera és que econòmicament, el barri de la muntanya és una mica car i crea problemes als qui s'hi volen dedicar.

La UEC té vèries seccions: el SMI (sociologia), el SMI (cultura), la secció que actualment aplega uns 40 centafes, la secció juvenil, la biblioteca i la de la muntanya. A més de la biblioteca i la biblioteca en tres muntanyes.

No tots els que s'ajunten com a socis viuen a Collblanc. Alguns viuen a tota la ciutat i alguns practiquen aquest esport i resideixen al barri. Alguns afiliats a l'UEC local. Els hi ha socis i les afiliats que resideixen en una altra de residència i això passa a l'altre barri. Alguns voluntaris. Entre els socis resideixen els col·laboradors, alguns que s'han naturalitzat l'entitat sigui mixta, aplega molt bones coses.

Una de les dificultats més grans que té l'entitat és el finançament. La secció que organitza l'entitat funcional a xxxxxxxx de cultura i esport (la muntanya, l'escola i l'entitat) l'aire lliure - no s'ha de

relativa) i la dificultat econòmica de manca de possibilitats. Si es creen activitats de "club" per a fer conèixer l'entitat i reunir més socis, es demostraria evidentment el caràcter de les possibilitats econòmiques, es evitaria el risc de que s'entressin i desapareguessin persones que hi vindrien per d'altres activacions que s'obrien a la ciutadania i això portaria com a conseqüència el fet de "morir" en un cert sentit la creixença i forajada de l'entitat. Per altra banda, no s'hauria aconseguit la possibilitat d'ajudar a activacions que no tenien tanta força o la viceversa i així. Per altra banda, com a conseqüència determinada s'hauria de tenir relativa dificultat amb els socis; però ja ho d'una manera constant i permanent. És el que considerem com a única font d'ingressos de la part dels socis i el remanent en què es basava el club de Pineda.

Es és per un plaer nou aquesta dificultat en l'obra de les activacions voluntàries. El fons assemtat de l'entitat al club de Pineda és el que es pot dir i escriure que avui no tenen característiques molt positives.

4.2.3 El club Pineda

L'any 1910, "l'Univers" que així s'anomenava el club i el portava el club Pineda (el club "impulsor", nascia i es desenvolupa, la ciutat, l'obra i les activacions, flors i altres i el club de Pineda, la ciutat i les activacions: "poterius i activacions" (1)), mixta i de la ciutat d'Estadament, al carrer Tercera i Tercera, 9, primer. Es tractava d'una obra inspirada en l'obra de El ver, el cap d'El ver, treballa i treballa a un club de treball.

El 1921, l'Univers es trasllada a la Terrassa de El ver i es crea una obra i impulsos nous. El club havia aleshores 150 socis. El club local es trobava ~~al club~~ a la plaça Espanyola, número 8, al centre antic de la ciutat, i allí van compartir diverses entitats de la ciutat: entitats, ciutadania, ex-presionisme, clubs de futbol... l'Univers fou el centre de diverses obres que avui existeixen a La Terrassa. Les entitats es multiplicaven: una escola, una cooperativa de consum, un club de futbol, etc.

Després de la guerra civil, l'Univers va canviar el nom i es va dir "Club Pineda de Tercera i Tercera".

El 1977 el terreny que ubicava el Pineda fou vendut per a fer-hi vivendes i el club va tenir que cercar un nou lloc i no el va trobar fins

(1) del Diccionari Català, Tompeu FA RA, A. Llovet Llausa, Barcelona, 1976

El grup de música té uns 100 nens que intercanvien música amb altres de conjunts. De la tarda o entre vespres fan un festival i arriben al matí per un concert de professionals de la música.

El grup excursionista, "Soció excursionista d'Albiol i Lloret" (S.E.A.), té ja cinc anys d'existència i ara porta al portat al conjunt per un club de cinc persones. Actualment apla a uns 35 socis i és mixta. D'anyada, una tercera part no són per del barri on es troben entornants i partides i amb una i publica un anual que es titula "Aquí es baba". Des del punt de vista socio-econòmic, hi ha grups tenen més treballadors; però el grup de música té més a càrrega de joventut estudiant.

A part aquests dos grups que tenen una certa irradiació, hi ha una escola de Lloret de nens i nenes molt petits i un cor de nens. També un club de bàquet, esports i tebis de taula. S'organitzen visites culturals, conferències i xerrades.

En el complex escolar adosat a l'Església, les religioses dirigeixen un grup d'esplai per a nens de 7 a 14 anys on es reuneixen el dissabte a la tarda. Un cop al mes fan sortides. Els religiosos, per la seva banda, tenen grups de nens del col·legi que porten d'excursió con fan tentes altres escoles.

A la parròquia hi ha tres sacerdots dels quals un d'ells s'hi dedica plenament. 70 % de la feligresia que assisteix al culte és de parla castellana; però es fan actes de culte també en català. Els diumenges i festius es celebren set misses i les més concorregudes són les de les hores cardenes del matí -1- de les dues on s'hi fa "missa dels joves" - i la de la tarda.

4.5.2.4.2 Centre Parroquial de Sant Ramon

Malgrat que es trobi fora dels límits del barri i envoltada a Barcelona, la parròquia de Sant Ramon té una influència molt rellevant al barri de Collblanc.

A la parròquia hi ha un equip sacerdotal integrat per deu persones dels que només ^{tres} ~~six~~ viuen a la rectoria. Al carrer Albiol nº 12 hi ha un domicili on el que hi viuen dos sacerdots, "Sant Albert", i és com una extensió de la resta de parròquia. Tots ells realitzen activitats extraparroquials.

Els diumenges i festius es celebren sis actes de culte on els que hi predominen el català. Tant els súplics per difunts, com les

noces, com els bateigs es cel·lebreu comunitàriament.

Segons l'anàlisi donat pels responsables, hi ha tres grups diferents de feligresos:

1er/ cristians compromesos en petites comunitats o comunitats de base. ^{D'aquests} Homés n'hi ha 5 ó 6; Són autònoms, lligats per una certa homogeneïtat i afinitats socio-culturals.

2on/ practicants que fan acte de presència al culte i que són molt conformistes sense massa exigències.

3er/ els que vénen ocasionalment per a casaments, bateigs, primeres comunions com un deure que cal complir. A aquests, dintre les possibilitats, s'intenta posar-los en contradicció: xerrades, sermons...

Es considera que la població inclosa a la demarcació parroquial és d'uns 35.000 persones i que la pràctica dominical és de l'ordre del 3 ó 9 %. Pensualment, es cel·lebreu uns 34 noces.

Hi ha dos col·lavis d'E.G.B. amb uns 1.200 alumnes. A la nit, s'aprofiten les aules per a donar classes de cultura general, administratiu i d'altres ensenyaments.

Quant al centre parroquial, ja fa uns quatre anys que s'està treballant per a transformar-lo. S'hi mou un població adulta, jove i infantil molt nombrosa. A l'apèndix I hi hem posat l'organigrama constitutiu de les seccions i comissions del centre.

A part les dades portades en aquest apèndix, en correspon a un os d'una que d'una manera ha evolucionat una mica, és a dir, l'acumul global del jovent en es mou dintre la Coordinació d'Agrupaments Units de Collblanc (CAUC) ve a ésser de l'ordre d'uns 400 nins i nines entre 6 i 12 anys. Tenen un butlletí propi.

Les comissions es reuneixen per autogestió, és a dir, tenen una direcció pròpia. Les seccions, a més de l'autogestió tenen també autonomia, és a dir, una administració pròpia. Els grups tenen, a més, la direcció, o sigui, coordinen i organitzen el centre i promocionen i participen en les comissions.

Les comissions en aquests moments són tres:

1. De cultura: biblioteca amb més de 1.500 volums i butlletí del Centre (vegeu la nota (1) de la plana següent).
2. De cinema i espectacles per a infants
3. D'ancians: té un local obert normalment tot el dia.

Les seccions són vint i dos:

1. Cantant (inc. a les Federacions de corals diuines)

1. Fútbol (juvenil i infantil)
2. Jardines
3. CACB amb centre d'armaments
4. Associació de mestres de l'Escola Sant Ramon (AEM)
5. Junta directiva formada per la escola, l'ajuntament i el poble
6. Consell d'alcalde
7. Assemblea de socis

El lloc ha rebut un "atac de forces" permanent" de la part d'algunes professionals -psíquica, pedagoga, sociològica i cultural- que s'ha anat desenvolupant amb el temps.

En la pràctica s'ha treballat al "Centre de la Vila de Sant Ramon" amb la col·laboració de les úniques realitats de la població: l'escola, l'ajuntament i la Terresca. Així, en 1964, el Centre de la Vila de Sant Ramon va ser el primer a tenir un "consell d'alcalde" d'aquest tipus.

(1) d. la plana 132.

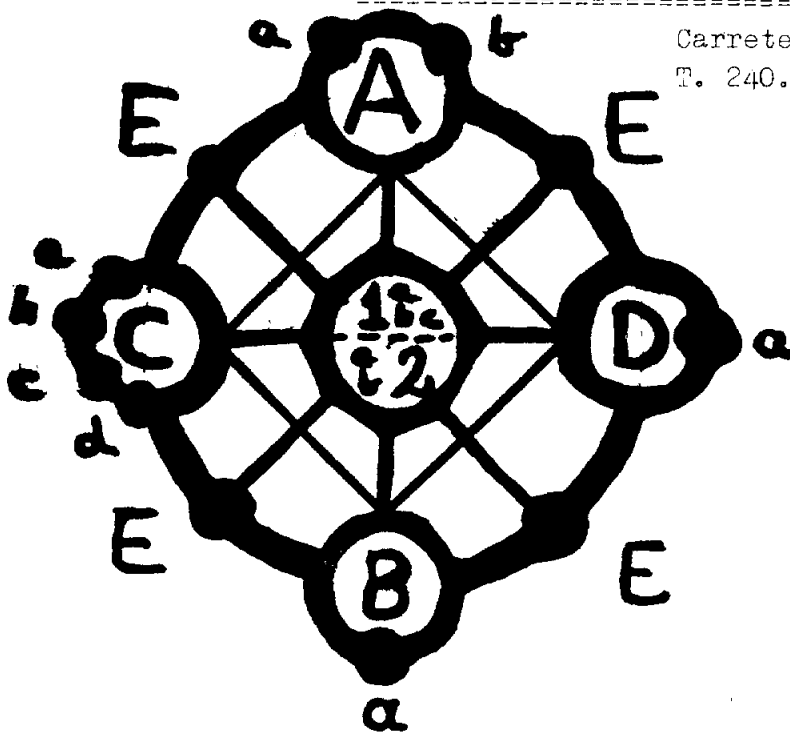
Hem de dir, no obstant, que nostre labor ha consistit principalment en la simple organització de una biblioteca, i no ens hem intentat desenvolupar totes les activitats culturals i socials col·lectives.

En tot cas, hem pogut organitzar conferències, col·loquis, classes populars, exposicions, etc., sobre temes d'interès a la comunitat. Tenem una biblioteca amb una col·lecció de un servei de "biblioteca de referència" i un servei de "biblioteca de lectura" amb una col·lecció de llibres de referència, i un servei de "biblioteca de lectura" amb una col·lecció de llibres de referència. (Vegeu el Informe de la Junta Directiva del Centre de la Vila de Sant Ramon, 1964, p. 3)

ANNEX I

C E N T R O S A N R A M O N

Carretera de COLLBLANC, 72.
T. 240.31.11.

ORGANIZACION DE GRUPOS Y SECCIONES (signos):

A : GRUP ESPORTIU Collblanc (G.E.C)

B a s q u e t (A-a)

F u t b o l (A-b)

B : GRUPS DE TEATRE

G r u p "C a n d i l l e j a s" (B-a)

C : COORDINACIÓ AGRUPAMENTS Units de Collblanc (C.A.U.C.)

Grup d'Esplai St. Ramon de Collblanc (C-a)

Agrupament Collblanc (C-b)

Agrupament Escolta R. Tagore (C-c)

Agrupament Escolta St. Ramon Nonat (C-d)

D : ASSOCIACIONS DE PARES (AS.PA.)

Asociación de Padres de Alumnos del Colegio P. S. Ramón (chicos)
(D-a)

E : OTROS SOCIOS.

1 : SECCIÓ CULTURAL

Comissió "Biblioteca" (1-a)

Comissió "Cinema i Espectacles per a infants" (1-b)

Comissió "Escola de Pares" (1-c)

2 : SECCIÓ RECREATIVA

Comissió "Pimpong" (2-a)

Comissió "Ajedrez" i Jocs de taula (2-b)

a.1 l'activitat industrial i productiva

La indústria catalana va atravessar el 1970 un període de estagnació. La recuperació iniciada el 1969, amb major o menor intensitat i amb certes oscil·lacions en el temps, en què el sector va experimentar rapidesa en el creixement i es va conformar la tendència global d'activitat. Es pot dir que, a la segona meitat de l'any, l'economia va experimentar un alt ritme de creixement i quasi una plena utilització dels recursos disponibles. La indústria havia assolit l'any un alt nivell d'activitat i d'aproveitament dels factors de la producció. (1)

A l'assumpte del 1971, les perspectives d'evolució de la conjuntura industrial estaven fonamentades en la possibilitat de superar la situació clarament contràctiva de la indústria, iniciada al segon trimestre del 1970. És a dir, el creixement de les activitats industrials durant el 1971 fou molt feble i la reactivació de la conjuntura econòmica no es va assolir plenament. La demanda de béns de consum i les exportacions foren els principals motors de l'activitat econòmica. El volum d'efectes protestats, el nombre de suspensions de pagaments i les xifres dels treballadors que rebien prestacions de desocupació evidenciaven les dificultats conjunturals de l'any.

Quant al tèxtil, es prosseguia una línia d'estabilització i s'evitava a perdre mà d'obra. És a dir, el sector continuava una línia de recuperació iniciada el 1969.

Per a la construcció, la conjuntura del 1971 es podia qualificar de molt dura i difícil.

Per a la indústria química, tot i que es feia difícil fer pesant d'una conjuntura global, es pot parlar del mateix any d'un minifundisme industrial, d'un desequilibri de la indústria de base i transformadora i l'absència del grau d'investigació necessari per a adquirir la dinàmica d'innovació imposada per la moderna tecnologia. En definitiva, l'esquema estructural d'aquesta indústria es presentava molt poc brillant.

La baixa d'activitat econòmica general afectava molt especialment al sector metal·lúrgic. El 25 % de les empreses catalanes preveïen que

(1) Agència Econòmica de Catalunya, Càmaras Oficiales de Comercio, Industria y Navegación de la Región Catalana, Barcelona, 1969, p.139

durant el 1971 la seva producció hauria disminuït respecte a l'any anterior. Les més afectades eren les grans empreses i la fluïxa d'activitat d'aquestes s'havia traslladat cap a la indústria auxiliar com la fabricació de cargols, els tractaments de superfícies (pintures i recobriments metàl·lics), la fabricació d'eines, la caldereria i la indústria auxiliar de l'automòbil. (1)

Aquesta síntesi històrica d'un passat cíclic no massa llunyà, té la virtualitat de posar-nos en antecedents sobre la importància de la indústria i del sector productiu en un barri zonificat com a "tolerància de vivenda i indústria" com és el nostre de Collblanc i La Torrassa.

En la nostra exposició intentarem de veure, per cada sector i especialitat, el nombre d'empreses dedicades a fabricació o artesania. Les dades han estat tretes dels llistats de la Cambra de Comerç, Indústria i Navegació de Catalunya corresponents a l'any 1973. L'extraordinària amabilitat d'aquesta entitat, ens ha permès de comptabilitzar una per una les activitats de Collblanc-La Torrassa, separades de la gran quantitat de noms i d'adreces de tot l'Hospitalet.

Heus aquí aquesta relació:

<u>Ram de l'alimentació</u>	<u>Indústria</u>		<u>Comerç</u>	<u>Serveis</u>
	<u>Fabricació</u>	<u>Artesania</u>		
Bestiar i productes càrnics	31	-	201	-
Productes de la llet	-	-	40	-
Frutes i verdures	-	-	128	-
Pesca i els seus productes	-	-	65	-
Cereals i productes	15	26	12	-
Sucres i derivats	11	7	28	-
Ull d'oliva i grasses alimentícies	-	-	10	-
Productes diversos	4	-	211	269
Bebudes	<u>5</u>	<u>-</u>	<u>26</u>	<u>-</u>
Total	66	32	721	269

(1) Evolució Econòmica 1971, Banca Catalana, Barcelona, 1972

<u>Ram tèxtil</u>	<u>Indústria</u>		<u>Comerc</u>	<u>Servais</u>
	<u>Fabricació</u>	<u>Artesania</u>		
Cotó	1	-	1	-
Filtres diverses	1	-	26	-
Confecció	<u>29</u>	<u>47</u>	<u>160</u>	<u>29</u>
Total	31	47	187	29

Fusta, Suro, Paper i arts gràfiques

Fusta	97	38	69	3
Indústria paper	8	1	47	-
Arts gràfiques i encuadernació	<u>23</u>	<u>1</u>	<u>22</u>	<u>3</u>
Total	128	40	138	6

Pell, calçat i cautxú

Pell	8	1	8	-
Calçat (excluit el cautxú)	14	4	31	-
Cautxú	<u>8</u>	<u>-</u>	<u>2</u>	<u>-</u>
Total	30	5	41	0

Indústries químiques

Àcids i sals minerals, metaloids, gasos, electroquímica, fertilitzants, anticriptogènics i

Insecticides	3	-	4	-
--------------	---	---	---	---

Disolvents orgànics, hidrats de carboni, àcids orgànics, altres productes d'origen vegetal o animal, resines i matèries plàstiques

	20	-	4	-
--	----	---	---	---

Explosius, colorants i pigments, incendiaris químics, olis i grasses (excepte el d'oliva)

	4	-	1	-
--	---	---	---	---

Productes farmacèutics, laboratoris, essències, detergents, pintures, derivats de cera i parafina, bugies, adhesius i productes diversos

	24	-	178	-
--	----	---	-----	---

Derivats de la fusta, del carbó, del petroli i de les roques bituminoses

	<u>1</u>	<u>-</u>	<u>19</u>	<u>-</u>
--	----------	----------	-----------	----------

Total	52	0	206	0
-------	----	---	-----	---

Indústria de la construcció, vidre i ceràmica

Construcció, els seus materials i abrasius d'acció mecànica

	8	147	56	38
Vidre	26	-	6	-
Ceràmica	<u>2</u>	<u>-</u>	<u>20</u>	<u>-</u>
Total	36	147	82	38

<u>Indústria total.lúrgica</u>	<u>Indústria</u>		<u>Comerc</u>	<u>Serveis</u>
	<u>Fabricació</u>	<u>Artesania</u>		
Mineria (minerals metàl·lics)	-	-	1	-
Indústries metàl·liques bàsiques	25	-	15	-
Productes metàl·lics, excepte maquinària i material de transport	138	24	56	-
Maquinària de general i material de transport	<u>72</u>	<u>36</u>	<u>107</u>	<u>34</u>
Total	285	54	178	34

energia elèctrica i mecànica, gas i aigua

Gas	-	-	1	-
Aigua	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>2</u>	<u>-</u>
Total	0	0	3	0

Activitats diverses

Activitats no classificades en els caps anteriors	18	17	217	3
Transports, comunicacions i publicitat	-	-	-	1.159
Construcció i similars	-	-	1	138
Ensenyament	-	-	-	10
Salut, banys i establiments hospitalaris i d'assistència mèdica	-	-	-	2
Habitatge i assegurances	-	-	-	5
Altres activitats	<u>3</u>	<u>7</u>	<u>-</u>	<u>-</u>
Total	21	24	218	1.161

Aquesta descripció de les activitats existents a la nostra barriada de La Torrassa i Llobell és totalment fiable; però cal fer-hi les observacions següents:

1ª/ Aquest llistat segueix un criteri administratiu, i és a dir, pot molt ben donar-se que alguna entitat sigui matriculada a un altre cap o indústria, comerç i serveis. Volem dir que si fet de situar una entitat a fabricació, no esclou de cap manera que no es re-entregui a comerç o serveis. El tret nominal de cadascuna d'aquestes entitats és un treball molt variat, així que, com ja he estat dit, el concepte ha estat fet entre uns llistats globals de tot l'associat i el relacionant oportunament als que pertanyien a la denominació territorial del nostre barri.

2ª/ Volem a dir, a més que l'aproximació a ser global és una

El sector terciari, videm i correspon a la cultura, l'ensenyament i el lleure. A més, en l'indústria és també present: però centrada en la producció de béns d'ús específic, com la segona màquina de cosir, la fàbrica de ceràmica, etc., o bé d'ús artístic: l'activitat comercial és molt desenvolupada i el sector dels serveis públics és molt desenvolupat. Els serveis, començant per la dependència relativa amb l'activitat comercial.

C. La indústria de l'activitat, l'indústria de la producció de béns d'ús específic és equivalent en el cas de la fàbrica, el taller, les arts artesanals, el tall, el cosit, el cotxó, el vidre, la ceràmica i la metal·lúrgia. L'artesania, amb la seva banca, cobreix els camps de la construcció i la confecció.

El comerç, xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx a Collblanc, desenvolupa l'activitat comercial en el camp de l'alimentació, el tèxtil en general, xxxxxxxx el calçat exclou el de cotxó, la indústria química en general i particularment els productes farmacèutics, laboratoris, cosmètics, colorants, pintures, derivats d'os i parafina, lúmens, adhesius i productes diversos. A més, els camps del gas i de l'electricitat són exclusivament comercials.

Els serveis, finalment, desenvolupa les activitats diverses, sobretot transports, comunicacions, publicitat, personal i similars i desenvolupant i produint productes alimentaris diversos.

D. Aquesta estructura no defineix de cap manera l'estructura de les persones residents al barri. La mobilitat de les persones entre zones laborals depèn de poder fer la transposició simple del nivell d'activitats del barri a l'ocupació de les persones de l'habitat.

A l'estudi de Ferran Sicart i Adela Domec (1) no és més 18 % dels homes i 23 % de les dones treballava a Collblanc mateix. I per ram s d'activitat, prescindint del lloc de treball, els treballs importants per nombre sexes eren el següent:

<u>sectors productius</u>	<u>homes</u>	<u>dones</u>	<u>Total</u>
metal·lúrgic	28 %	6 %	22 %
comerç i hosteleria	10	22	13
serveis	15	16	15

(1) Estudio socio-económico del sector Terrassa-Collblanc, juliol, 1973 pp. 32 ss.

Els tres rams d'altres activitats són:

	<u>Homes</u>	<u>Dones</u>	<u>Total</u>
Transports	5 %	-	5 %
Aigua i materials de construcció	3 %	2 %	5 %
Costa i mobles	4 %	1 %	5 %

Ja es veu tot clar que l'estructura real d'activitat del barri no coincideix pas amb l'estructura de l'empleo de la gent en l'habitatge.

Podem concloure d'aquesta breu síntesi de l'activitat de Collblanc-La Torrada que es tracta d'un barri molt emprenedor. I ho diem en relació a d'altres dimensions semblants.

Al costat de l'expansió real econòmica i industrial del nostre barri, tenim les dades aportades per l'entorn urbànic proper: hi ha una seriosa dificultat a circular el transport industrial i, a més a més, ja hem vist que hi havia moltes indústries que no haurien d'existir localment dintre un cas urbà per les molèsties en començar a la població.

A Collblanc-La Torrada 78 % dels homes i 26 % de les dones són actius (1), és a dir, més de la meitat de la població que podria treballar potencialment i el 39 % del total de la gent del barri.

"ambdós percentatges són relativament elevats i permeten qualificar el sector com predominantment vinculat al treball sense forma d'ingrés".

En els homes predomina l'obrer qualificat i en les dones l'obra no qualificada com categoria laboral.

"el municipi de l'Hospitalet ofereix treball únicament als obrers no qualificats i, molt menys, als qualificats, mentre que els dirigents i administratius treballen en més forta proporció al municipi de Barcelona" (2).

Per altra banda, hi ha una mobilitat laboral manifesta, cosa que té evidenciar el quadre aportat per l'estudi esmentat:

(1) op. cit. p. 22

(2) op. cit. p. 31

<u>municipi de treball</u>	<u>Propietaris</u>	<u>Cat. Directives</u>	<u>Administr.</u>	<u>qualif.</u>	<u>No Qual.</u>
Barcelona	10 %	75 %	75 %	54 %	56 %
L'Hospitalet	84	17	13	35	39
Baix Llobregat	6	3	7	3	5
Zona Besòs	-	-	2	2	-
Altres	-	-	2	1	-

100

Donada aquesta mobilitat laboral, no podem de cap manera, identificar l'activitat econòmica del barri amb l'empleo de les persones que l'habiten.

Es interessant tenir en compte tots els extrems analitzats pels autors referent a la qüestió laboral: mitjà de desplaçament per a cada municipi de treball i temps empleat, hora de sortida, hora d'arribada, els que tornen al domicili a dinar, hores fora de la llar, pluripleo, etc. (1) Per a tota la riquesa d'aquesta informació ens remetem a l'estudi esmentat.

Finalment, voldríem consignar que ens sembla que acaça interessos inconfessables el fet que, en un barri força ben equipat, quant al nombre i diversitat de comerços, es projectés un centre cívic al que s'hi afegia la dimensió comercial. Més tard els nostres informants ens aclariran aquest extrem.

4. ~~7~~ LES INSTITUCIONS D'ESTALVI I CAPITALISTIQUES

Com ja és conegut, la importància quantitativa de les Caixes d'Estalvi és destacadíssima a Catalunya, probablement com a conseqüència de l'escassa envergadura de l'alternativa banca privada. L'embalum dels dipòsits de les Caixes Catalanes resulta ésser més del doble dels ^{que estan} ~~dipòsits~~ en poder dels bancs catalans i la totalitat dels dipòsits en les institucions d'estalvi de Catalunya és aproximadament el 90 % dels ~~mateixos dipòsits~~ recollits per la totalitat de la banca a la regió, mentre que la relació entre ambdues magnituds és del 50 % referit al total nacional. (1)

Els motius o les raons de la importància de les Caixes d'Estalvi a Catalunya entren, dintre una catalogació explicativa, en una maa d'interpretacions que els economistes han intentat trobar a aquesta conducta tan peculiar i pròpia a Catalunya. (2)

El sistema d'experiències i records més aviat funestos al voltant de l'activitat bancària de caliu local i l'actual manca gairebé absoluta d'entitats bancàries efectivament dirigides des de la regió i amb interès per a presentar-se així, és una bona base per a la captació de l'estalvi per part de les Caixes. Seria injust callar-se que en aquesta extensió de centres de recollida d'estalvi, les Caixes Catalanes han mostrat una empena remarcable.

A més a més, aquestes entitats han tingut la traça d'acomplir ~~xx~~ l'obligació ~~xxxx~~ legal de destinar una meitat dels seus beneficis a obres socials (culturals i escolars, sanitàries, protecció a la infància i a la vellesa); cada centre de recollida ha d'assignar una part proporcional del fons a aquesta finalitat i això ha permès de col·locar-se en l'àmbit local en una posició que el públic potencial valora molt positivament. Hi ha una expressió dita sovint pels directors o responsables de les caixes: "nosaltres administrem l'estalvi popular. No ens anima cap esperit de lucre".

-
- (1) Memoria Económica de Cataluña, Cámaras Oficiales de Comercio, Industria y Navegación de la Región Catalana, Barcelona, 1969, p.516
(2) Vegeu J. Ros Hombravella i A. Montserrat, L'aptitud financera a Catalunya, llibres a l'abast nº 50, Edicions 62, Barcelona, 1967, cap. IV.

Junt amb l'anterior, hi ha també la utilització d'una part molt reduïda dels recursos disponibles per el crèdit i la inversió "in situ", sovint orientats cap a préstecs a petites unitats econòmiques.

L'antiquitat més gran de les caixes catalanes respecte a les de la resta d'Espanya, l'augmenta expansiva més forta sobretot en certes èpoques i la considerable popularitat d'aquestes entitats entre el públic català, vénen a completar aquest mosaic de raons per les que les Caixes d'Estalvi Catalanes han tingut un fort predomini a Catalunya i una la sensació de que "tot queda a casa" ha estat un ressort explicatiu a una mena de reacció enfront de les banques financeres "controlades per Madrid".

Qui són, doncs, els estalviadors que nodreixen aquesta forta acumulació de dipòsits a les caixes catalanes? Quina és la seva condició o naturalesa econòmica i el seu nivell i la procedència de la seva renda?

No és fàcil trobar dades d'una informació que per això se'n secreta lligada per la confiança i l'anomenat "secreto profesional". Afortunatament, cometen com a valuosa orientació amb una acurada interpretació sobre l'estructura per grups titulars del moviment de dipòsits de títols a Catalunya en el bienni 1962-1963 en una de les Caixes més importants.

Són els comerciants, segurament mitjans i petits, el grup més important quant a la utilització empresarial d'aquest canal. Els seus dipòsits representen entorn d'un 10 % del volum total que va a parar a les Caixes, amb la particularitat que la seva participació en els dipòsits a terme és molt més forta que la seva participació en els a la vista.

La titularitat dels agricultors, com un altre grup empresarial, significa un 6 % aproximadament del mateix volum global. També és molt més important en aquest grup el dipòsit a terme per sobre de les simples col·locacions eventuals de capital circulant.

El grup empresarial menys interessat en la utilització de les Caixes és l'industrial. És l'únic que ha reduït els seus dipòsits en l'any observat.

Segons estrats professionals, les professions liberals aporten aproximadament un 12 % dels dipòsits de caixes. També en aquest grup trobem una participació bastant més elevada dins l'estalvi a terme que dins l'estalvi a la vista.

Els funcionaris, empleats administratius i els dependents de comerç representen una mica més del 8 % dels recursos de les Caixes, i aquí es veu una proporció molt més àmplia de l'estalvi a la vista que de l'estalvi a terme.

El proletariat industrial proporciona una mica menys de la cinquèna part del total de dipòsits. El predomini, manifestament, està en menys de l'estalvi a la vista sobre l'estalvi a terme en una proporció que va de set a dos respectivament. El proletariat agrícola, en canvi, ni participa en una quantitat que no arribi ni al 2 %. Finalment, el servei domèstic hi participa en una proporció de l'ordre del 1 %.

Hi ha també una sèrie de grups personals prou difusos perquè no permetin una interpretació global: estudiants i escolars (2 %), dones dependents d'altres rendes familiars (administrativament "aus labores") que tenen un pes molt important (15 %).

Hem intentat, a través de les dades reduïdes d'una sola Caixa, donar una imatge que contesti a la pregunta que formulàvem més amunt sobre qui era l'estalviador a les Caixes Catalanes.

Certament, hi ha alternatives cícliques o atípiques que determinen un vaivé, natural i explicable, de les imposicions. Per exemple, l'any 1971 s'observava una progressiva substitució dels comptes d'estalvi -la forma tradicional de col·locació de recursos a les Caixes- pels comptes a terme (1). L'educació financera varia segons ~~xxxxxx~~ factors moltes vegades indeterminables. La recerca de la rendabilitat és un factor aleatori.

El quadre següent vol simplificar l'exposició que precedeix:

Qui és l'estalviador a les Caixes d'Estalvi Catalanes?

<u>Grup empresarial</u>	<u>Proporció dipòsits</u>	<u>Estalvis predominants</u>
Comerciants	10 %	a terme
Agricultors	8 %	a terme
Industrials	negatiu	a terme
<u>Estrats professionals</u>		
Professions liberals	12 %	a terme
Funcionaris, Empleats i Dependents de comerç	8%	a la vista
Proletariat industrial	20 %	a la vista
Proletariat agrícola	2 %	a la vista

(1) Evolució Econòmica 1971, Banca Catalana, Barcelona, 1972, p.70

Servei domèstic	6 %	a la vista
Estudiants i escolars	2 %	a la vista
"Sus labores"	15 %	a la vista
Altres	17 %	no hi ha un predomini determinat.

El quadre que segueix vol posar en evidència l'evolució percentual de les partides del passiu a les Caixes d'Estalvi Catalanes en els darrers últims anys. La terminologia emprada és la següent:

dipòsits a la vista = comptes corrents

dipòsits d'estalvi = imposició eventual al 2 %

dipòsits a terme = imposició fixe en un període determinat

Evolució percentual de les imposicions (1966-1971)

<u>tipus d'imposicions</u>	<u>1966-1967</u>	<u>1967-1968</u>	<u>1968-1969</u>	<u>1969-1970</u>	<u>1970-1971</u>
dipòsits a la vista	18'34	28'96	15'07	10'76	10'08
dipòsits d'estalvi	12'52	13'43	11'07	3'97	-2'94
dipòsits a terme	19'04	55'44	35'19	43'37	17'74
Total dipòsits (1)	14'65	25'71	19'24	12'04	7'27

(1) dipòsits de particulars i empreses

Fonts: Boletín Estadístico Coyuntural, Cambra de Comerç, Indústria i Navegació de Barcelona i el.laboració pròpia.

Mirant aquest quadre, podem arribar fàcilment a la conclusió que, en aquest breu període de sis anys, es nota una tendència relativa forta a cercar la rendabilitat més profitosa de les imposicions fetes, puix que l'evolució presenta un fortíssim increment relatiu dels dipòsits a terme en perjudici i detriment dels altres. Malgrat tot, es descobreix una tendència global a incrementar progressivament menys els dipòsits a les Caixes d'Estalvi. Si això continués progressant, canviaria radicalment els termes del problema i podríem arribar a dir que l'estructura de l'estalvi a Catalunya hauria variat en la seva estructura global.

L'ESTALVI A LA TORRASSA-COLLBLANC

Les oficines bancàries i d'estalvi al nostre barri són en nombre de 10. Cinc per cada tipus d'institució:

Banc Condal - carrer Progrés

Banc Espanyol de Crèdit - carrer Baquer

Banc de Santander - carrer Baquer

Banc de dílbeo - carrer Llobregat

Banc Guinazucoano - Carre Gral. Primo de Rivera

Caixa d'Estalvis Provincial de la Diputació de Barcelona -
carrer Progrés

Caixa de Pensions per a la Vellesa i l'Estalvi - carrer
General Primo de Rivera

Caixa d'Estalvis i Mont de Pietat - carrer Sant Ramon

Caixa d'Estalvis de Sabadell - carrer Gral Sanjurjo

Caixa d'Estalvis del Penedès - Av. Torrent Gornal

Per a conèixer les motivacions i les conductes de l'estalvi familiar al nostre barri, donada la impossibilitat d'obtenir dades directes, hem parlat, per la tècnica de l'entrevista lliure, amb quasi tots els directors i interventors d'aquestes institucions. La relació que segueix és fruit de la informació recollida.

Hi ha una dimensió residencial aristòcrata lligada a Collblanc. Es tracta d'un sector hospitalenc al que tot habitant esmera anar a residir. Es considera de més categoria, de més prestigi. Potser aquesta primera observació està lligada al fet que pràcticament es tracta d'un apèndix de Barcelona. És una possible explicació. Això no treu que els sectors hospitalencs més desitjats en quant a residència i, certament, lligats a una estructura socio-econòmica diferenciada són, a part del Centre de la ciutat, la part alta de Rubillo Seco, la que voreja l'Avinguda Torès Simónez, en el quadrant emmarcat per la carretera d'Escoliques, l'Avinguda Josep Lluís, la del Besò i la del Torrent i que, als de més possibilitats econòmiques anirien a anar a viure a la zona nova del carrer Cardenal Reig, ja dintre els límits municipals de Barcelona.

Tothom està d'acord en dir que l'embalç de l'estalvi en el sector és molt important; molt més que al centre de la ciutat, tant de Barcelona com de l'Hospitalet. Es tracta, certament, d'un estalvi operari, del treballador que acumula reserves amb el seu esforç i el seu treball. I, efectivament, les millors places per a l'estalvi són a l'Hospitalet i dintre el territori municipal, a Collblanc i La Torre-sa.

Hi ha qui ho explica pel fet que, essent un barri d'entrada a Barcelona per tots els qui viuen al Baix Llobregat, es presta que anant a

torment del treball, moltes persones perfilin el passatge per Coll-Blanc per a confiar els seus estalvis en aquest sector.

A l'encontre d'això, s'ens ha donat dos arguments per no anar pel·lit-
zar amb aquesta opció:

c) Malgrat que això fos cert no faaires anys enrere, estimant no és així del fet que la immigració al Baix Llobregat, molt important a la dècada dels 60, ha anat trobant ofidines als seus principals territoris i, per molts altres motius, es van estancilitzant cada dia més.

b) Per altra banda, hi ha el fet que, qui mou els cèl·lula a la casa és la dona i això es coneixia en que hi ha una veritable dificultat a fer passar el marit per l'oficina amb el que de firmar o de tenir que fer una gestió simple.

El tipus d'immigració del nostre barri és l'immigrant d'origen italià, ja molt integrat, que ha passat moltes privacions i que té l'objectiu de fer les seves coses al combat. És a dir, els seus objectius solen tenir un objectiu concret i serveixen per a tenir una finalitat tan vital i concreta. En altres indrets, els immigrants són molt més desorientats i desconeguts. Al barri mig de Collblanc, es pot dir que hi ha uns tipus de compres amb més d'un objectiu global aproximant d'un 30%.

En aquesta mena, s'està produint un canvi: no s'hi viu pel turisme; ara hi ha deixat de tenir que l'ha nivell a Catalunya i l'ha tornat a nivell molt important encara. De fet, és com el canvi: hi ha un canvi.

Étant à l'école, on traite d'un client très sévère. L'élève, cependant, a une confiance; mais on ne peut pas le laisser complètement à l'école, car il n'est pas content, surtout à l'école. Mais on l'a expérimenté avec le professeur d'école, on ne le juge pas. Mais on l'a expérimenté avec le professeur d'école, on ne le juge pas.

[illegible][illegible]

a. La vida quotidiana a Collblanc-la Juncosa

En l'actes d'irar per tal de recollir les respostes i informació autoritzats i es considera el carrer on s'han presat i el dia en què s'ha presat els dades i pàgols que es recull de la vida a Collblanc-la Juncosa. La metodologia s'ha fet per la tècnica de l'entrevista directa i les respostes es poden anar participant als que hi ha a l'entrevista i als membres de l'Associació de Veïns: la joventut, els pares de família, l'ensenyament i la ciutadania (1).

Ja hem parlat abans de la conveniència d'haver fet un estudi de recollida d'informació a la nostra població. Es pot dir que la recollida de informació es podria plantejar de cara a un futur més o menys llunyà. Actualment, no ens és viable i ^{hem} ens hem de conformar amb el que hi ha a l'entrevista que ens hem estat indicant per la mateixa associació. Però hem adquirit la tècnica de la "bola de neu", és a dir, de l'intercanvi de informació: successivament ~~xxxxxxx~~ als nostres informants sobre d'altres persones que ens podrien orientar a la recollida de la informació que ens interessa del nostre funcionari. És una manera vià i sota la guia de les preguntes plantejades, ^{que} hem arribat al coneixement força vàlid dels altres aspectes que era interessant obtenir informació.

En l'entrevista el resultat en forma de text perquè ens doni la importància de respectar parts dels mateixos termes emprats pels nostres interlocutors. Hi cal dir que el resum que s'ha fet no representa ni de manera l'autor. És únicament un resum de la veu popular.

5.1 Les dades objectives

S'ha interrogat per aquesta tècnica a 15 persones d'ambdós sexes. Es pot dir que d'ambdós les edats i sent l'interval més freqüent l'edat compresa entre 40 i 50 anys.

Professionals, hi ha una forta dispersió: tres comerciants, dos industrials i un de cada una de les professions següents: advocat, transportista, administratiu, assistent social, estudiant, treballador de transports, mecànic i armolista. Quasi tots, 11, estan sent al carrer, alguns d'ells anant absentant-se per raons laborals. Però un

(1) Vegeu el guió del qüestionari en l'annex, amb les notes sobre el que l'enquestador ajudant havia de dir com introducció i les instruccions a més per tal de fer eficient la recollida d'informació.

no ostentat càrrecs públics i, quant a la participació amb aïms del barri, sis pertanyien o han pertanyent a l'Associació de Veïns, des al centre parroquial Sant Ramon, un a la Comissió de la Viera Blanca, un al Grup Excursionista Santiago Gòstol i un al club Pimpinela. En síntesi, doncs, es tracta de gent molt lligada al barri i amb una participació real a les activitats socio-culturals del sector.

3.2 Centres d'interés, motivacions i oci: mobilitat juvenil per causa de les diversions

S'afirma d'entrada que al barri no hi ha locals suficients ni activitats prou disperses. Amb poques excepcions, tothom està d'acord en dir que la joventut sort del barri per a les seves diversions, malgrat que no és fàcil trobar jovent que ni coneix Barcelona.

Els esports més freqüentats són els més pròxims: Sants i Poblenou; però Barcelona en general suposa una gran evasió per a trobar ambients nous.

Les diversions del barri més sovint ~~judes al barri mateix~~ són les tres discoteques o sales de ball, el centres parroquials sobretot el de Sant Ramon, la UEC i el club Pimpinela, a part dels quatre cinemes. S'assegura per part d'algué que la UEC és l'única cosa interessant; però que només acull a la gent algunes hores i que es tracta d'aficions molt concretes. Per altra banda, sembla també que el jovent no hi va massa al cinema i que els locals de projeccions es veuen concorreguts per molta gent de fora del barri.

Capítol a part mereix el bar i els salons deportius. El bar sol ésser per a molts el lloc de trobada per a dinar després al ball. L'entrada a aquests no es controla massa. Han d'ésser nous i nens molt petits per a què no els vulguin. S'ha vist a noies menors amagar-se als sanitaris quan hi va la policia. Alguns diuen que el bar i les cases de joc, més que una diversió, fomenten i es cerca el vici.

Es sol fer una distinció entre la joventut que marxa del barri i la que freqüenta el bar habitualment. Aquesta darrera és la que no marxa del barri i genera molta delinqüència. Hi ha problemes de mala formació greus que faculden que precisament la cosa sigui així. Es tracta, sobretot, de la joventut treballadora. Els seus horaris laborals són molt carregats i estan mentalitzats encara amb el "pueblo" i, per exemple, malgrat que ~~no~~ es tingui televisió a casa, els partits

I certs programes es ven a veure al bar: és la necessitat de la relació i de l'intercanvi. Un fenomen que bar subratllat alguns és que aquesta mateixa joventut que es queda al barri, quan surten amb noies, solen cercar ambients de fora de Colibranc.

Es diu que els que es desplacen habitualment per a les seves dèrvisions, són més eviat els estudiants. Però aquesta afirmació ha estat molt matitzada.

Freqüentàvem al nostre qüestionari que s'ens donés una explicació de la dada que hem trobat estudiant l'ensenyança: els nens de 12 anys de l'escola oficial abandonen significativament l'EEB.

S'ens ha confirmat plenament la nostra hipòtesi de que això és per raons laborals i s'ens ha dit que a l'escola privada també passa el mateix i que no és una minoria en aquesta edat que va a fer estudis nocturns. Es troben nens a les fàbriques de vidre i a petites botelles on no els deixuren fins els 14 anys. Es més freqüent veure això en els Germans Grans, quan hi ha molta gent a la casa. Els pares, en veure això, no valoren pas massa l'escola. Un lloc de trobada habitual de nens entre 12 i 14 anys és el pati de Sant Ramon: alguns no semblen pas que treballin.

Aquest fet accentua la importància d'ensenyar amb cura als nens després dels 12 anys; altrament solen ^{constituir} ~~un~~ un ferrent element per a una futura delinqüència.

No solament es té en el fenomen apuntat, sinó que hi ha molta gent que, encara a l'escola, ja van a fer hores a un taller quan sorten. I, a més a més, és un barri on la gent no posa a treballar molt eviat.

Els centres laborals que ocupen més infants són: el corrent, les empreses petites, els camps de tennis on recullen pilotes, alguns fàbriques de vidre i també van per les obres i els enderrats: ferrar ferrats i metalls per a vendre.

La tota l'explicació és econòmica, sinó que, malgrat ésser sovint una dada molt real a questa necessitat a les famílies, hi ha el fet que no tenen prou estímuls a casa per a continuar l'ensenyament i manca una preocupació general per part dels pares.

Hi ha alguns casos de nens que fan alguns estudis que corresponen a: amb els altres es troba la gent d'activitats i, a més, a una minoria. A en això es diu, és fruit d'una doble motivació: millorar la

la situación económica y tener una cultura superior. En los países en
desarrollo la predominante, aunque con rasgos que la hacen única, es
la primera.

D'estudis professionals, al barri, només hi ha l'Escola parroquial Sant Ramon en règim nocturn; però a l'hoiuet hi ha 4 centres privades, un institut i l'Escola professional.

Un fait important de que les écoles nocturnes soient bien placées; il est à se vouloir dire qu'il existe un grand intérêt, si les machines peuvent entrer en nocturne par manque de places.

És de pol·lís dir en hi hegi la control real dels jocs dels
 dels seus fills. Una prova fefaent d'això és que, en l'atzar de l'Es-
 cola, tant les eines de jocs com els papers estan a l'abast
 i inclús no és rar de veure escolars en, aplegats de l'Escola,
 a l'entrenament en jocs i a la gent dels jocs dels.

[illegible][illegible]

El país ha estat en un canvi constant durant els últims anys i el futur és incert. El nivell dels preus s'ha reduït; però ara els costos dels materials són més baixos que abans. Hi ha un desenvolupament de computadores davant del preu baix, però una barrera a l'entrada entre les generacions: la gran diferència de l'industrialització han trobat moltes estructures familiars i costums que no funcionen com a fets.

Als a més, sense control, per circumstàncies de la vida, l'home l'hi hi guet als bars. En aquests moments, el factor condicionant principal de la dimensió i la dimensió orgànica d' les cèl·lules són el de l'ell de la vida i la vida.

en gran de. Ells, d'una altra banda, els seus joves, els seus fills i les seves filles, moltes d'elles, per a poder tenir un pagament, treballen en les cases dels senyors i dels nobles a canvi d'una mica de menjar i de cobert. A més, els seus nobles els donen una mica de menjar, a més de la seva casa i dels seus terrenys. Així, els seus joves i les seves filles, a més de treballar en les cases dels nobles, també treballen en les cases dels nobles i dels nobles.

La vida dels seus joves i les seves filles és molt dura i molt dura. Els seus joves i les seves filles, per a poder tenir un pagament, treballen en les cases dels nobles i dels nobles i dels nobles.

La vida dels seus joves i les seves filles és molt dura i molt dura. Els seus joves i les seves filles, per a poder tenir un pagament, treballen en les cases dels nobles i dels nobles i dels nobles. Els seus joves i les seves filles, per a poder tenir un pagament, treballen en les cases dels nobles i dels nobles i dels nobles.

La vida dels seus joves i les seves filles és molt dura i molt dura. Els seus joves i les seves filles, per a poder tenir un pagament, treballen en les cases dels nobles i dels nobles i dels nobles. Els seus joves i les seves filles, per a poder tenir un pagament, treballen en les cases dels nobles i dels nobles i dels nobles.

La vida dels seus joves i les seves filles és molt dura i molt dura. Els seus joves i les seves filles, per a poder tenir un pagament, treballen en les cases dels nobles i dels nobles i dels nobles. Els seus joves i les seves filles, per a poder tenir un pagament, treballen en les cases dels nobles i dels nobles i dels nobles.

La vida dels seus joves i les seves filles és molt dura i molt dura. Els seus joves i les seves filles, per a poder tenir un pagament, treballen en les cases dels nobles i dels nobles i dels nobles. Els seus joves i les seves filles, per a poder tenir un pagament, treballen en les cases dels nobles i dels nobles i dels nobles.

La vida dels seus joves i les seves filles és molt dura i molt dura. Els seus joves i les seves filles, per a poder tenir un pagament, treballen en les cases dels nobles i dels nobles i dels nobles. Els seus joves i les seves filles, per a poder tenir un pagament, treballen en les cases dels nobles i dels nobles i dels nobles.

La vida dels seus joves i les seves filles és molt dura i molt dura. Els seus joves i les seves filles, per a poder tenir un pagament, treballen en les cases dels nobles i dels nobles i dels nobles. Els seus joves i les seves filles, per a poder tenir un pagament, treballen en les cases dels nobles i dels nobles i dels nobles.

La vida dels seus joves i les seves filles és molt dura i molt dura. Els seus joves i les seves filles, per a poder tenir un pagament, treballen en les cases dels nobles i dels nobles i dels nobles. Els seus joves i les seves filles, per a poder tenir un pagament, treballen en les cases dels nobles i dels nobles i dels nobles.

j) Jocs habituals entre els nens.

Els jocs semblen que es coneixen pel barri de manera informal i són realitzats per nens de Collblanc i l'ix. Sovint hi ha molts elements a l'ingrés o participants no tenen lloc.

En lloc de concentració habitual, s'ajunten quan hi ha algun joc, és a dir, a l'espai d'ocupació. A més, hi ha hagut alguna festa o verbenes entre el jovent, han hagut de suspendre la veuïda per la brúixa de grups de nens que han provocat conflictes durant aquests.

Finalment, hi ha hagut de parlar de bandes organitzades de delinqüència; però això es tracta de grups sol·liders. En el cas dels nens durant les nits, robar cotxes i vehicles, organitzen batudes per carrers per discussions tingudes a les escoles de Coll, aquests nens i els cobren després de portar-los, molts d'ells són, etc.

Es pot dir que hi ha hagut un temps en el qual s'han creat de les bandes; però això és el que s'ha anat desfent per la policia i per la policia ha tingut moltes intervencions. En tot, aquestes bandes no són molt grans, entre 10 i 15 nens. És a dir, hi ha delinqüents; però no estan organitzats.

Actualment, a més que la policia hi fa cas de les denúncies ni organitza redades. En el cas ~~xxxxx~~ tan temps que actuen més repressivament.

Finalment, pel que a la joventut es refereix, hi ha l'existència de minories minorals obreres i grups polítics. Molts d'ells dedicats al futbol, grups informals que sortint de les escoles o del treball organitzen les seves activitats d'oci i temps lliure i que es troben mutualment en llocs concrets. Solen ésser grups molt fluctuants, individualistes, a vegades extremistes i que, a més, que siguin pocs, es mouen bastant.

5.3 Els grups de pressió

Interessava conèixer la versió popular de les dificultats trobades en la lluita del Pla Parcial i la possible intervenció de certs grups cacionistes que haguessin pogut influenciar els interessos del Pla parcial en contra de la voluntat popular. Aquesta visió del poble és la següent:

La remodelació del barri estava programada de feia 20 ó 25 anys. Es recorda encara com les runes de les edificacions de Barcelona servien per a omplir els terrenys de les rieres de Collblanc i La Torrassa. El barri creixia sense ordre ni concert i, de can i volta, l'Ajuntament es treu de ^{la} màniga una remodelació del barri enfocada als interessos del poble. Fins a quin punt era contra els interessos efectius del poble, s'exaliquen exemples com el cas concret d'una persona que al dematí li donen permís d'obres, al vespre els mateixos que concedien el permís li efectaven el terreny pel que havia aconseguit l'autorització d'edificar-hi.

S'ha parlat d'interessos amagats, d'especulacions desconegudes, de grups de pressió determinants. És cert que hi havia una pressió econòmica favorable a que el Pla Parcial seguís endavant; però fou sempre una pressió de conjunt i no és totalment exacte de dir que fos un grup determinat.

Les necessitats de la ciutat podien preveure's des de molts anys enrera, perquè els problemes no són nous, sinó vells i, segons com, molt vells: hi ha el lucre del benefici, la venda de terrenys i la reestructuració del barri amb nous negocis. ¿Per què no es plantejava la remodelació de Collblanc i La Torrassa partint dels espais lliures dels altres barris, com La Florida o Guilla Cases? No, allà s'hi està edificant i sembla que esmorin que s'hi crei un nou problema.

Malgrat la lluita popular, la cosa ha seguit endavant i és certament l'interés econòmic el que ha dominat sempre la situació. En definitiva, lluitar amb aquests senyors és impossible: maniobren sempre a espotiles del poble. De fet, totben reconeixia que la millora era necessària; però ~~xxxxxx~~ es pensava que calia fer-la amb garanties.

L'única cosa que es pot afirmar amb tota certesa és que aquests interessos amagats van jugar d'una manera certa en el que fa referència a l'actual mercat de Collblanc i, per tant, a l'anomenat centre cívic-comercial.

Es pretenia convertir el mercat de Collblanc en zona verda, expropiant les 300 i pico de botigues, incluint-hi les parades de l'entorn, amb les quantitats càbiques que solen afectar les expropiacions. Alhora, per un preu relativament reduït, s'obtidria una zona verda important.

Es va això que es projectava habilitar una part comercial al dit centre cívic, atorgant-lo a concessionaris i confinant l'edificació de l'immoble a una empresa immobiliària que s'hi cuidaria de l'exploració i que, per tant, no suposaria cap despesa municipal. Inclús l'alcaldessa d'aleshores junt amb al uns membres del Consistori s'havien desplaçat diverses vegades a Madrid per a fer gestions directes a fi de logorar l'autorització definitiva del projecte. ¿Quin interès comercial hi havia darrere tot això? ¿Quins lligams existien entre la immobiliària i alguns elements de la Corporació municipal? Amb tota seguretat es desconeixen; però certament l'operació no era del tot neta.

Aquesta maniobra no va prosperar per causa de l'oposició d'alguns regidors i, definitivament, per la recomanació del Ministeri de la Vivienda de sotmetre a nou estudi el centre cívic-comercial, cosa de tirar endavant el Pla Parcial.

A la remodelació d'un barri com Collblanc-La Torrassa els problemes urbanístics del qual arranquen de molt lluny, no es pot ésser ni infantil, ni idealista, ni castraler. La intenció, efectivament, de fer el mínim possible la vida del poble sense tenir que causar massa perjudici a la població puix que sovint és pitjor el mal que el mal. I per zones verdes, escoles i altres serveis tirant a terra moltes vivendes de construcció recent, com es pretén fer, encaraix augmentant l'oposició per causa de les indemnitzacions i els perjudicis a moltes persones.

L'essencial del Pla era arreglar el barri nou, tal com estan les coses, no és podia deixar que les coses se anessin més malament. La proximitat de Barcelona condicionava bàsicament la intervenció al barri, perquè en el fons només pretenia servir-la.

Per altra banda, els planificadors ho farien des de la seva pròpia òptica neocapitalista, és a dir, la del negoci. I això es presentava amb una caràcter geogràfica que consistia en esmentar sense deixar la necessitat de revaloritzar el barri. Així, doncs, en definitiva, a l'hora hi havia els molts que eren els perjudicats i, d'altra banda, la minoria que s'era beneficiària.

Els interessos no hi hagi darrere tot això han d'ésser molt ben apallats. Per vàries raons: l'Ajuntament aprovava el Pla sense tenir cap pla de les indemnitzacions. La Comissió d'Urbanisme va intentar en canvi convergir amb el hauria un altre Pla. El Consell d'Administració

per a l'ensenyament. El gremi polític de l'ensenyament és el més -
desorientat.

En general, a Catalunya, no hi ha cap problema d'ensenyament
d'alta qualitat per a les classes mitjanes i baixes. La mala qualitat
viu al marge de la qualitat i a l'extrem, i és el problema de no tenir-
variença i de perdre la qualitat fins a l'extrem. El problema és el mateix
per tota la gent, però el problema és més greu per a les classes mitjanes,
perquè són les que són més afectades. El problema és el mateix per a
totes les classes, però el problema és més greu per a les classes mitjanes,
perquè són les que són més afectades. El problema és el mateix per a
totes les classes, però el problema és més greu per a les classes mitjanes,
perquè són les que són més afectades.

El problema és el mateix per a totes les classes. A Catalunya, el
problema és el mateix per a totes les classes. El problema és el mateix
per a totes les classes, però el problema és més greu per a les classes
mitjanes, perquè són les que són més afectades. El problema és el mateix
per a totes les classes, però el problema és més greu per a les classes
mitjanes, perquè són les que són més afectades. El problema és el mateix
per a totes les classes, però el problema és més greu per a les classes
mitjanes, perquè són les que són més afectades.

La gent a Catalunya i Catalunya veu el problema d'ensenyament
d'alta qualitat i de qualitat i de qualitat. El problema és el mateix
per a totes les classes, però el problema és més greu per a les classes
mitjanes, perquè són les que són més afectades. El problema és el mateix
per a totes les classes, però el problema és més greu per a les classes
mitjanes, perquè són les que són més afectades. El problema és el mateix
per a totes les classes, però el problema és més greu per a les classes
mitjanes, perquè són les que són més afectades. El problema és el mateix
per a totes les classes, però el problema és més greu per a les classes
mitjanes, perquè són les que són més afectades.

La L'ensenyament

La gent parla, sobretot, de problema escolar a Catalunya i de
problema escolar. El problema és el mateix per a totes les classes,
però el problema és més greu per a les classes mitjanes, perquè són
les que són més afectades. El problema és el mateix per a totes les
classes, però el problema és més greu per a les classes mitjanes, perquè
són les que són més afectades. El problema és el mateix per a totes les
classes, però el problema és més greu per a les classes mitjanes, perquè
són les que són més afectades. El problema és el mateix per a totes les
classes, però el problema és més greu per a les classes mitjanes, perquè
són les que són més afectades. El problema és el mateix per a totes les
classes, però el problema és més greu per a les classes mitjanes, perquè
són les que són més afectades.

donina l'essència privada sobre l'actual i, en general, una equipament escolar. Als col·legis nacionals es perd molt el temps: com que els mestres són n'hi pocs, ni ha poca eficiència i molt poc interès.

L'aspecte del problema resideix precisament en la manca d'escoles i en la manca d'interès dels col·legis de la barriada per a les famílies.

Quant a la col·laboració entre pares i mestres en els col·legis en hi ha personal jove. La tendència general és d'interessar-la; però hi ha molt més per córrer. Al mestre entremés, que tota la culpa queda per a demanar-la als pares.

Per part dels pares, són realment una minoria que s'interessa pels seus fills a l'escola; hi ha una verdadera despreocupació. La distància entre les generacions és gran perquè fa que xxx xxxxxx-actuals no s'entenguin ni es comuniquin. De fet, manca l'autorització per part dels pares i es pot dir que els que s'en preocupen ja estan autolitzats.

En general, l'única preocupació és que els fills aprenguin; però els manca l'interès suficient per a arribar fins al mestre. Davant, ni les mateixes escoles fomenten aquesta comunicació. La majoria d'escoles, essent un negoci manifest, són portades per un director i no es permet l'ingerència de persones estranyes.

A les dues escoles de l'Església hi ha associació de pares; però la de Sant Ramon, per exemple, fa molt bones activitats perquè en realitat és molt difícil fer alguna cosa de cara als pares. Hi ha col·legis que criden als pares i fan veure que parlen amb ells i això ho fan per raons de prestigi. En el fons, és un engany.

La regla general és que no hi ha ~~ni~~ interès per part de les escoles que els pares s'interessin en les coses del col·legi. Digueu que ho fan hi ha conflictes, puix que als pares no els interessa pas la pedagogia, sinó només que el seu fill o filla no diauï parelles lleïtes o coses semblants.

Les famílies tenen molts problemes de tot ordre i no saben com anar. Encara que hi hagi molta cosa a fer a nivell pedagògic, a'hi ha molt poca que s'apiguen fer-la.

Quines perspectives personals o familiars té un nen o nena del barri per a prosseguir els seus estudis superiors o tècnics? De fet,

no existeixen escoles superiors o tècniques al mateix barri. Aleshores, les despeses de desplaçament i les que provenen de matriculacions, llibres, apunts i d'altres, es fan molt difícil de mantenir per una economia obrera. A més a més, la diftusa i encanyada que es viu al barri impedeix els assoliments bàsics per a una escola secundària. Tot és més difícil en els casos de pobles o pobles molt petits.

Quan trobó el plantejament per a seguir estudis, és a dir, la gran aspiració és al treball. Aleshores, com ho absorbeix de tal manera, que ja no resten ganes ni temps per a estudiar.

El 90 % dels nens que continuen estudis, tenen que seguir treballant perquè s'els puguin pagar els mateixos. En una família pobre si no hi ha un fill, es pot arribar a cubrir les despeses; però si n'hi ha més d'un es fa molt difícil i són els fills mateixos que s'han de pagar.

De totes doncs, elió ha observat en la societat de Canaues
un mite nou, efectivament, s'ha renascut després de l'eterna
de treball. "Noa creient que teníem la veu; però la llet és per a un
altre". Alhora, els pares, estimulats per aquesta manera de pensar,
enviaran els seus fills a treballar la du anys de repensar.

La tendència és que, si el pare pot, fa estudiar el seu fill; però les condicions són tan importants que ni els pares poden ni els fills volen.

5.5 La sanitat

La primera causa a assenyalar és que la unitat educativa és molt deficient. En solament és problema de les instàncies administratives, sinó també per manca de col.laboració dels mateixos veïns.

Referent al SOL, hi ha la psicosi que els metges no volen o no poden atendre donant-los els malalts. En aquest capítol, hi ha un gran i fortís queixos general. Els metges de la Seguretat Social van excessivament sobre-carregats i fatalment aquests anys se'n vivien i molt sovint.

El que at hi comença molt al SOE; però és per a comers; per després ve
no pugués ve a un altre particular i la dificultat és en general
són cars. En un cas d'informació errada, l'error no és el del de-
gust, de fet molt d'alguna que at local. Alguns d'ells, sobretot se-
rialistes, encara creixen la confiança de la gent. En cas general,
és un problema que és particular i en amb amb els altres que

1. O Conselho Municipal de Meio Ambiente, por meio do
 2. Conselho de Defesa do Meio Ambiente, não possui, no momento, o
 3. Conselho de Defesa do Meio Ambiente, no momento, o
 4. Conselho de Defesa do Meio Ambiente, no momento, o
 5. Conselho de Defesa do Meio Ambiente, no momento, o
 6. Conselho de Defesa do Meio Ambiente, no momento, o
 7. Conselho de Defesa do Meio Ambiente, no momento, o
 8. Conselho de Defesa do Meio Ambiente, no momento, o
 9. Conselho de Defesa do Meio Ambiente, no momento, o
 10. Conselho de Defesa do Meio Ambiente, no momento, o

a) Par exemple, si l'arbre est un arbre binaire, on peut
 inclure les nœuds de l'arbre dans la liste, dans la liste des
 nœuds, la liste des nœuds, la liste des nœuds, la liste des nœuds
 etc. La liste des nœuds est une liste de nœuds. La liste des nœuds
 est une liste de nœuds. La liste des nœuds est une liste de nœuds.

"És clar que per a mi, tota la societat i el sistema educatiu no ha desenvolupat d'aquests serveis: passar per veïns X veïns i al final i, inclús, a un escolar amb tres dipteries i un altre que estava perfecte. Digueu aquests que no ho es o el fer servir. Molt benpensat en la vida que separem. En un de aquests. Digueu que en la visió de l'escola, per si mateixa, jo no pot ésser el que calia.

À les années de l'ajoutement d'un ou d'un autre
 jour durant les 30 jours de nos voyages, nous serons en mesure
 de nous tenir à jour de nos affaires.

El primer Terminal, al barri, e volen trasladar a l'hospital

de la Creu Roja de les Illes Cases o de la Presidència de Bellvitge. Les activitats de l'ajuntament de l'Hospitalitat cobreixen al nivell municipal eficientment; i hi ha cases on s'ha de treballar. Les activitats es fan per tal de fer a l'hospital de la Creu Roja i al parer, al dels altres, per a la Legació Social. Hi és durant el dia, el directori de la Creu Roja, el carrer i la casa i la casa.

Hi ha també moltes famílies que, en casos d'urgència, s'han de sistematitzar a la Creu Roja de la Creu Roja.

El problema, però, és, dels avis és molt greu. Una cura de salut de l'ontopics, han de desplaçar-se sovint a Barcelona i moltes vegades no estan en condicions de fer aquesta mena de desplaçaments.

Quant a l'hospitalització, mantenir l'avis i per a la Creu Roja, hi ha un altre sistema d'hospitalització a una persona que és la molt difícil, particularment quan no es tenen possibilitats econòmiques. En aquest cas, s'ha de fer o si no, fent algun dels casos de trobar alguna persona que en un lloc de recés. En casos d'urgència, es considera un l'avis és incurable i no se l'hospitalitza; per a alguna persona; però vol a dir que la Creu Roja recol·lecta els problemes en aquest sentit.

Una situació encara més problemàtica pels avis a Bellvitge i la Farrussa, malgrat no tinguin referència de grata a la salut, és el de la manca d'espais. La plaça del cement, l'Esplanada i la dels Virreus, a més dels bars i, quan fa sol, a la plaça de l'edifici del nostre de Santa Eulàlia són llocs privilegiats per a trobar-los.

No hi ha res més pels avis i les vivendes no reuneixen condicions. Els desigs de la gent gran és de trobar-se amb d'altres i no saben on anar. A més, la seva situació econòmica els fa dependre d'un fill casat o d'algué, familiar o no, que s'ha de vulgui fer càrrec.

Actualment, no hi existeix el centre-casal a Sant Joan de creació recentíssima.

.....

Aquesta és la dinàmica de la informació aportada pels nostres interlocutors sobre els quatre temes que interessaven directament a l'associació de veïns. També voldria insistir sobre la importància de tenir en compte que es tracta d'una exploració feta sobre un document vivent i que, malgrat la manca de precisió que hi ha en algun dels d'aquestes informacions, totes són un reflexe del pensar

d'unes persones que nos han estat indicades com a contribuïdors de la temàtica de la qual parlàvem.

Qui hi volgués veure més que el que aquesta informació diu, excusaria certament la intencionalitat dels nostres comunicants. La nostra labor personal~~///~~ no ha consistit en altra cosa que donar un ordre lògic a aquest material, sense afegir ni treure res del que ha estat dit. Inclús ens abstenim de fer-hi capsevol anàlisi, per no de no traïcionar el llenguatge i de lliurar, en definitiva, la substància del seu contingut.

Insistim en això perquè no es caigui en el malentès de pensar que el que es conté en aquest relat és fruit d'una observació. Malgrat la coincidència de certs aspectes amb l'anàlisi estructural fet anteriorment, això no trenca de cap manera amb les fonts informatives siguin molt diferents i que, per tant, no trenca que en aquesta darrera part hi hagi aspectes subjectivitzats que siguin plenament creïbles.

GUIÓN DE CUESTIONARIO PARA NUESTROS INFORMANTES

- Notas: 1. Es la Asociación de Vecinos Collblanch-Torrassa que nos pide este trabajo.
2. Sus respuestas son totalmente anónimas.
3. Hemos buscado el camino de los informantes autorizados y nos ha sido dado su nombre como persona conocedora del sector.

JUVENTUD

1. Esta, para sus diversiones, ¿sale del barrio?
¿A dónde van? (Sants, Pubilla Casas, etc.) Es decir, barrios que ejercen una especial atracción a la juventud de Collblanch-Torrassa.
¿Qué lugares o locales del barrio se ven concurridos especialmente por la juventud?
2. Sabemos que los niños de 12 años que han ido a escuelas estatales, abandonan los estudios a esta edad. Sospechamos que es por razones económicas; usted, ¿qué piensa?
3. ¿Es general en el barrio proseguir estudios por correspondencia o nocturnos?
4. ¿Se puede hablar de un control de los padres sobre sus hijos? ¿Por qué sí o por qué no?
5. ¿Se puede decir que los muchachos o las chicas contraen matrimonio prematuramente? ¿Qué explicaciones daría?
6. ¿En cuánto cifraría usted aproximadamente el porcentaje de los chicos o muchachas que prosiguen estudios cuando abandonan la escuela?
7. ¿Existen bandas juveniles organizadas? ¿Qué tipo de actividades realizan?
8. A parte las organizaciones ~~reconocidas~~ con influencia reconocida en el barrio (UEC, Centros parroquiales, Asociación de vecinos...), ¿tiene usted noticia de grupos o asociaciones de jóvenes?

GRUPOS DE PRESION

1. En lo que se refiere al Plan Parcial y a la lucha consiguiente, ¿cree que la gente de Collblanch-Torrassa es consciente de lo que significa o solamente los afectados?
2. Sería interesante conocer su opinión sobre la intervención posible real en pro o en contra de los grupos siguientes:

Ayuntamiento	Caciques	Pueblo en general
Sindicatos	Sectarismos	Comerciantes
Partidos	Iglesias	Industriales
Inmobiliarias	Asociación de Vecinos	Otros
Bancos	Corrientes de opinión	
3. En su opinión, ¿Cuáles cree que fueron las causas por las que el Plan Parcial haya seguido adelante, a pesar de la oposición?

ENSEÑANZA

1. ¿Se puede hablar de problema escolar en el sector? (niños sin escuela, escuelas caras, falta de equipamiento de las mismas, incompetencia del profesorado, abundancia de alumnos/aula...)
2. ¿Hay colaboración padre-maestros? (asociaciones, contactos) ¿Hay interés por parte de los padres?
3. ¿Qué perspectivas personal y familiares tiene un niño o niña para proseguir sus estudios superiores o técnicos?

6.1. CONCLUSIONS

18/11/1944 a la Foradessa, com a treballador, i fins al 12 de Gener del 1945 a l'Alcaldia. El seu desenvolupament és fruit d'un treball molt dur i amb molta responsabilitat de Barcelona. La seva actitud activa i el seu treball en el camp de l'Horitzont. El seu treball és molt dur i molt responsable.

[illegible][illegible]

La manca d'equilibri en l'ús de l'aigua calenta, sobretot, en relació amb les condicions d'habitatge, és un dels punts d'atenció més importants de la sanitat pública. El problema és més agut a les zones rurals, on la manca d'aigua calenta és més acusada.

El/les serveis de salut pública han de treballar per aconseguir que la manca d'aigua calenta no sigui un problema de salut pública. El treball ha de centrar-se en la promoció de mesures preventives i en la millora de les condicions d'habitatge. Per altra banda, hi ha de haver una coordinació amb els serveis de salut pública i amb els serveis de salut pública.

El/les serveis de salut pública han de treballar per aconseguir que la manca d'aigua calenta no sigui un problema de salut pública. El treball ha de centrar-se en la promoció de mesures preventives i en la millora de les condicions d'habitatge. Per altra banda, hi ha de haver una coordinació amb els serveis de salut pública i amb els serveis de salut pública.

El/les serveis de salut pública han de treballar per aconseguir que la manca d'aigua calenta no sigui un problema de salut pública. El treball ha de centrar-se en la promoció de mesures preventives i en la millora de les condicions d'habitatge. Per altra banda, hi ha de haver una coordinació amb els serveis de salut pública i amb els serveis de salut pública.

En fi, cal dir que el treball de salut pública ha de centrar-se en la promoció de mesures preventives i en la millora de les condicions d'habitatge. Per altra banda, hi ha de haver una coordinació amb els serveis de salut pública i amb els serveis de salut pública.

El/les serveis de salut pública han de treballar per aconseguir que la manca d'aigua calenta no sigui un problema de salut pública. El treball ha de centrar-se en la promoció de mesures preventives i en la millora de les condicions d'habitatge. Per altra banda, hi ha de haver una coordinació amb els serveis de salut pública i amb els serveis de salut pública.

La solució de les necessitats sanitàries ha de venir de la mà d'un treball coordinat, en un treball coordinat, tenint en compte totes les diverses dimensions de la sanitat. Però la deficiència principal és la manca d'equilibri en l'ús de l'aigua calenta, sobretot, en relació amb les condicions d'habitatge, és un dels punts d'atenció més importants de la sanitat pública.

the 1 m/s maximum distance of 100 m per hour.

Il est pleins de penser que le Siquet et Social France - son parti
pour l'indépendance et la justice sociale - les lois d'urgence -
pour la sécurité de l'Etat.

100/ana activitatea fiscală, în contactul cu comunitățile locale și prin intermediul dimensiunii umane de dezvoltare socială, de a se air, plăcut de cineva din habitat. Prin urmare, în acest caz, se poate vorbi de o activitate socială de dezvoltare socială, prin urmare, de o activitate socială de dezvoltare socială, prin urmare, de o activitate socială de dezvoltare socială.

Aquestes figures, evidentment, no són pas extraordinàries ni tenen cap importància a l'hora de veure. Sempre és un mirall la que es veu i la que cal pertocar. De fet, no solament es va sobreixir l'any amb parts entre les parts, sinó que es va interacció a nivell d'altres moments i l'observació de la que passen part. Aquest fet és la seva relevància del fet que fa que la seva aparició en la cultura dels típics d'un indret en el coneixement i la recerca dels ritus revelen sobre el caràcter típic dels contextes urbans que és l'observat.

lla/L'estructura real i l'activitat de barri no s'organitzen de manera amb la de l'aplicació de la gent en l'habitat. Al barri s'adona una progressiva importància al sector terciari i un gradual pasatge de l'artesania a la fabricació. Es a dir, predomini en el sector un- a vegades de la gran indústria.

Les activitats diverses en els serveis, l'edificació o el comerç i la metal·lúrgia en la indústria són les activitats predominants.

Seguint a l'exemple dels habitants destaquen pels homes el treball manual, l'únic i per a les dones el comerç.

Es tracta d'un barri eminentment vinculat al treball per a
forma d'ingrés familiar, guix que 39 % dels seus habitants són actius.
Pels homes és el 78 % a les edats compreses entre 14 i 60 anys i per
les dones és la quarta part d'aquestes mateixes edats.

A Collblanc-La Forrassa només una quinta part dels que treballen al municipi de l'Hospitalet ho fan allà mateix i, per categories professionals l'Hospitalet recruta significativament el personal no qualificat.

12a/Essent un sector eminentment estalviador, Collblanc i La Torrassa presenten unes característiques molt diferenciades dels barris més nous. Es a dir, es tracta fonamentalment d'una col·lecció immigrada en la seva majoria; però molt arrelada a certes conductes i motivacions autòctones i, per tant, els seus estalvis serveixen per a cobrir les necessitats i les despeses més immediates i que van sorgint a mesura que el consumisme va imposant i creant les pautes de noves possibilitats de despeses. Es tracta d'un capital a curt plaç.

A les voreres del Torrent Gornal en s'hi troba una immigració molt recent, les conductes estalviadores són molt diferents, de tant a que les grans necessitats de vivenda no permeten, de cap manera, arriscar uns diners sinó que imposen el joc dels crèdits i les hipoteques, en definitiva, mantenen el dinar corrent.

13a/Finalment, cal dir que la fesomia global de Collblanc i La Torrassa fa que els seus habitants estiguin a l'aguait d'una desenvolupació social institucionalitzada. Si ha una consciència real de l'estat de les coses que, degut precisament al sentit de ciutadania i a l'experiència de bastants anys, disposa que es tingui una sensibilitat més acusada i un esperit crític més aguditzat.

BIBLIOGRAFIA

- COUINA, Jaume, L'HOSPITALLET DE LLOBREGAT 1573-1632, Publicacions de la Ponència de Cultura de l'Ajuntament de L'Hospitalet, L'Hospitalet, 1970.
- IVERN, Francesc, HOSPITALET DE LLOBREGAT. LLEVANTAMIENTO S. D. URANO. ESTUDIO DE SOCIOLOGIA URBANA, Cuadernos de Información Económica y Sociológica, 1970, nº 6, pp.8-211, 14 mapas.
- EL AÑO DE HISTORIA DE HOSPITALET, Burgo, 1972 (1674), 3 junio, pp.1-69, 73.
- HOSPITALET CULTURAL, Burgo, 1972 (1675), 19 junio.
- HOSPITALET, Boletín de Información Municipal, Ponencia de Cultura del Ayuntamiento de Hospitalet, periódico.
- DURAN I SARDERÉ, Agustí, BARCELONA I LA SEVA HISTORIA. La formació d'una gran ciutat, Barrial, Documents de Cultura, nº 2, vol. I, Barcelona, 1972.
- ESTUDIO DE PLANEAMIENTO SANITARIO DEL MUNICIPIO DE HOSPITALET DE LLOBREGAT, Centro Técnico de Estudios Hospitalarios, Barcelona, 1967.
- PLAN DE SERVICIOS Y PROTECCION CIVILES DE HOSPITALET DE LLOBREGAT, CEMU, Barcelona, 1967.
- STUART Ferrer i DOMEC Adela, ESTUDIO SOCIOECONOMICO DEL MUNICIPIO DE HOSPITALET DE LLOBREGAT, julio, 1970.
- MAJART, Jaime, DISEÑO DE CIUDAD, De Serenos de Arquitectura, nº 50, Barcelona, 1965.
- CARRERAS I CUBDI Francesc, BIBLIOGRAFIA GENERAL DE CATALUNYA, vol. II: La ciutat de Barcelona, Barcelona, 1961- (7)
- GESTIONS CASAS: EL AREA METROPOLITANA DE BARCELONA, Anul, Oficina de Economía, Barcelona, 1973.
- LA Población DE CATALUÑA: SU DISTRIBUCION TERRITORIAL Y EVOLUCION; Survey S.I. de Catalunya, Barcelona, 1961.
- IRAT I RAT FEDERAT, LA CIUDAD DE HOSPITALET DE LLOBREGAT Y SUS PARROQUIAS, Diario de Barcelona, 21-24 enero, 1965.
- VALAHER PLANAS Valentín, TREINTA AÑOS AL SERVICIO DE LA TORRASIA, Hospitalet de Llobregat, 1973.

análisis: "Unión de condicionar para la clase inferior".

Conclusiones.....	171
Referencias.....	171
Index General.....	172

CASAL DELS AVIÀS SANT RAMON

PER A TOTS ELS JUBILATS DEL NOSTRE BARRI.
TAMBÉ PER A LES SENYORES .

PODEU ANAR A PASSAR L'ESTONA EN AQUEST LOCAL .
HI TROBAREU DESCANS, JOCS, LLIBRES, I REVISTES , T.V.
I MOLTS AMICS .

Cavetana Collblanc, 72 (Cantonada Avda. St. Ramon)

OBERT : Matí de 10 a 1
Tarda de 3 a 7

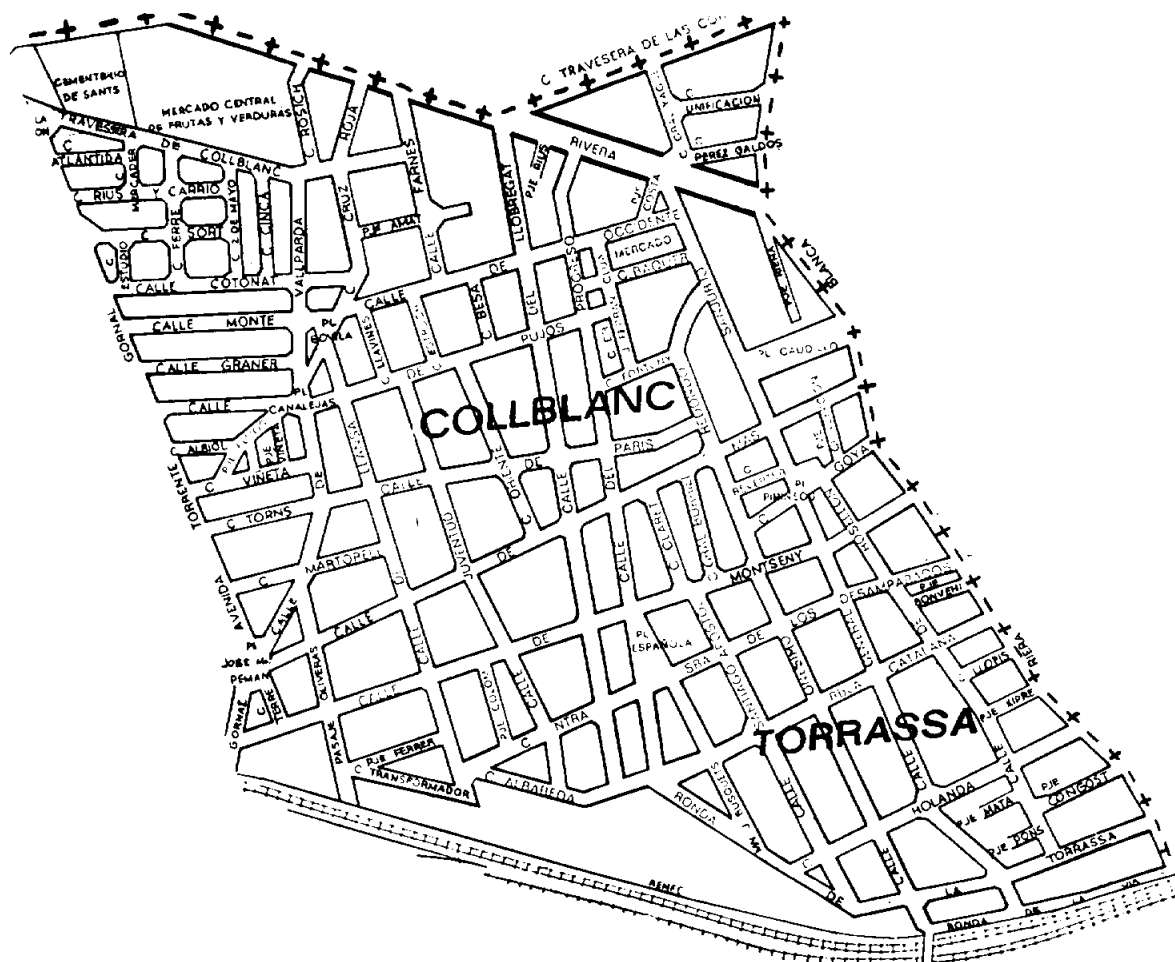
CASAL DELS AVÍS SANT RAMON

PARA TODOS LOS JUBILADOS DE NUESTRO BARRIO.
TAMBIÉN PARA LAS SEÑORAS.

PODEIS PASSAR VUESTROS RATOS LIBRES EN ESTE LOCAL.
ENCONTRAREIS DESCANSO, JUEGOS, LIBROS Y REVISTAS, T.V.
Y MUCHOS AMIGOS.

Carnetèra Collblanc, 72 (Esquina Auda. S. Ramon)

ABIERTO : Mañana de 10 a 1
Tarde de 3 a 7

ASSOCIACIÓ DE VEÏNS COLLBLANC-LA TORRASSA

**collblanc
la torrassa**

**les raons
d'una
lluita
urbana**

RAIMON BONAL

collblanc la torrassa

les raons d'una lluita urbana

(Resum d'un estudi sociològic. 1974)

Accedint a una petició de l'Associació de Veïns de Collblanc-La Torrassa, la Fundació Jaume Bofill encarregà, a finals de l'any passat, una investigació a fons dels diversos aspectes socio-urbanístics que afectaven el sector Collblanc-La Torrassa. Aquest estudi va realitzar-lo el sociòleg Raimon Bonal.

Definició i límits

Obre el treball una afirmació molt concreta: "Collblanc i La Torrassa tenen una personalitat pròpia, produïda per la necessitat d'una expansió urbana, i passen també pel risc de perdre-la en l'anonimat de l'Àrea Metropolitana de Barcelona". De la personalitat pròpia en donaria fe un repàs, per lleuger que fos, d'aquests dos barris, pràcticament foscos en un de sol.

Els límits de Collblanc-La Torrassa, a L'Hospitalet, són la Ronda de la Via, la Riera Blanca, Gral. Primo de Rivera (o carretera d'Esplugues, continuació de la carretera de Sants) i el Torrent Gornal. També hi hauríem d'incloure un petit tascó, a la part Nord i ja a dins de Barcelona, entorn de la parròquia de Sant Ramon Nonat.

Tant Collblanc com La Torrassa tenen prou arrels per poder justificar, històricament, la consciència de barri que es desprèn de l'estudi. Ambdós barris es van formar fonamentalment els anys vint i trenta, en ocasió de l'allau immigratori de les obres del Metro de Barcelona. La prova ens la forneix aquell 204'6% d'augment demogràfic que L'Hospitalet experimentà a la dècada 1920-1930. El 1930

aquests barris allotjaven el 56% de tota la població hospitalenca. Abans, la majoria de construccions eren cases de planta baixa, amb algunes masies. Actualment, segons dades de 1973, ambdós barris s'estenen per 90'5 Ha i reuneixen 67.664 habitants.

L'ocupació de fet d'aquestes terres fou una "invasió" barcelonina, que instal·lava, així, una immensa massa d'immigrants fora del seu municipi. És el sistema típic de tota gran capital: suburbanitzar de fet les poblacions de les rodalies, entorn del seu més immediat cinturó, en multiplicar de forma increïble el nombre dels seus habitants.

Collblanc i La Torrassa integren avui gairebé la quarta part de L'Hospitalet, des d'un punt de vista demogràfic. No és estrany, doncs, que tinguin una densitat de l'ordre dels 747 habitants per Ha.

El 39% d'aquesta població és activa, i hem de constatar-hi el fet que el percentatge de les dones que treballen supera força el de L'Hospitalet (25'2% enfront del 18% respectivament).

Probabilitats de solució del caos

Per poc que passem per Collblanc i La Torrassa arribarem a una conclusió: caos urbanístic. Les cases més recents de diversos pisos alternen amb les de planta baixa i algunes (molt poques) masies que encara sobreviuen, i amb barraques o amb vivendes d'un evident estat ruïnós...

La trama dels carrers no està en funció de les necessitats pròpies dels barris, sinó al servei de la comunicació entre Barcelona i L'Hospitalet. Els carrers Montseny, Grial, Sanjurjo, Mas, Llobregat i Progrés són, en realitat, una via de comunicació entre la capital i L'Hospitalet: no ofereixen cap mena de servei concret als veïns de Collblanc i La Torrassa.

L'estudi ha comptabilitzat 51 solars, edificis ruïnosos o masies amb pati. Hi ha, a més, les hortes que flanquegen les vies del tren, a la Banda Sud de La Torrassa. Pensant en tots aquests espais lliures, l'autor del treball considera que hi ha possibilitats reals de cobrir alguns dels dèficits d'equipament social de Collblanc i La Torrassa constatats en el curs de l'estudi.

Les vivendes, a tots dos barris, alternen amb les més diverses indústries, d'entre les quals en destaquem algunes que entren de ple en el capítol de molestes i perilloses: vaqueries, fàbriques de vidre, fundicions, torradors de cafè, magatzems d'olives, fàbriques d'olis i grasses, de vernissos, de boles de càmbora, de gomes i hules, de serradures, de pells, d'explosius i dissolvents... Sembla com si totes les fàbriques que es volien lluny del centre residencial de la ciutat s'haguessin vingut a concentrar-se en aquest sector.

0'02 metres quadrats de zona verda per habitant

Constatem una vegada més que, com a tots els barris extrems, també a Collblanc i La Torrassa les zones verdes són un dels seus dèficits més escandalosos. Queden reduïts a la plaça dels Pirineus (cinc bancs,

set arbres en un paviment defectuós, i dues fonts, una d'elles sense aigua), la plaça Espanyola (més ben acondicionada) i la plaça del Mercat, que té una franja verda. Total: 0'02 metres quadrats per habitant.

Entorn d'aquest depriment estat de coses, l'estudi diu: "L'Hospitalet ha estat una reserva de terreny molt rentable per Barcelona, perquè ha permès de magatzemar una enorme massa de força-treball, necessària pel funcionament de la indústria de tota aquella zona, amb un cost mínim (aconseguit a base de sistemàtiques abstencions d'inversió en urbanisme, equipament i serveis); els preus del sòl, alhora, eren incrementats fins a tal punt que s'aprofitava i s'especulava per la construcció del primer a l'últim pam quadrat de superfície.

Als dotze i tretze anys es deixa l'escola

A Collblanc i La Torrassa hi ha 12.740 nois i noies d'edats compreses entre els 4 i els 13 anys. La piràmide d'edats presenta un envelliment progressiu per una població continguda en un perímetre força saturat, alhora que una reducció lenta, però real, de les edats joves.

Les places d'ensenyament són les següents:

Alumnes	Ens. Estatal	Ens. No Estatal	Total
Jardí infantil	- (0%)	93 (100%)	93
Parvulari	176 (10'42%)	1.513 (89'57%)	1.689
EGB	3.032 (32'8%)	6.198 (67'15%)	9.230
Educació Especial	- (0%)	3 (100%)	3
TOTAL	3.208	7.807	11.015

Podem deduir fàcilment que, sense l'ensenyament privat, els dèficits actuals de Collblanc i La Torrassa serien clamorosos. L'ensenyament oficial cobreix només el 29'12% del total de les places escolars.

A tots dos ensenyaments, els promigs d'alumnes per aula són superiors a la mitja de 40 aconsellada per l'Estat. En el cas de l'oficial el promig és de 48'8 alumnes/aula, i en el de la privada de 44'2. Ja és més anguniós el fet, referit per testimonis presencials, de l'existència d'aules amb més de 100 alumnes, i de la d'altres amb 70 i 80, on els nois més "espabilats" ajuden el professor a ensenyar els altres nois.

L'estadística elaborada que, en el conjunt, potser crida més l'atenció és aquesta distribució de % de nois i noies que van a l'escola:

Edat	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Percentatge	13'03	13'32	13'8	14'01	13'12	13'45	11'97	8'1	1'15

La primera inflexió de l'escala, i que detecta una variant, es produeix als dotze anys, quan els percentatges que fins aleshores es mantenien força regulars comencen a baixar. Amb tot, quan podem començar a parlar d'un abandó important d'escolars és a partir dels

13 anys. Segons la interpretació d'informants autoritzats, "hi ha vaillets a les fàbriques de vidre i a petits tallers, i no són assegurats fins els 14 anys. Això és més freqüent en el cas de germans grans de famílies amb diversos fills. Els pares, en general, no valoren l'escola".

Si reculem en edat, ens trobem amb una altra xifra impressionant: el 92% de menors de 4 anys no estan escolaritzats. Si hi ha un 25'2% de dones que treballen, i encara que no totes tinguin fills, haurem de convenir que, en un barri sense guarderies, no queda cap més solució que deixar les criatures amb l'àvia o amb un altre familiar.

El quadre de símptomes dels dèficits en matèria escolar que sofreixen aquests barris podem completar-lo afegint que una tercera part dels nois i noies en edat escolar s'ha de desplaçar fora de la barriada per anar a l'escola. Encara que sempre s'hagi de comptar amb el cas d'aquells pares que prefereixen una escola determinada, no és pas gens aventurat afirmar que molts d'aquests desplaçaments són deguts al fet que ni Collblanc ni La Torrassa ofereixen una solució suficient al problema escolar.

La sanitat, igual que a tants altres llocs

Aquests darrers temps, el problema de la sanitat ha estat un dels temes més socorreguts. I no pas per simples anècdotes, precisament. En la zona estudiada, fronterera entre L'Hospitalet i Barcelona, hi ha un sol dispensari de la Creu Roja ben conceptuat tant per la seva assistència com per les seves quotes.

Els ambulatoris de la Seguretat Social han batut el rècord, durant una hora de visites, de 72 segons per visita normal i de 7 minuts i mig per visita d'especialista. Evidentment que quan només es tracta d'una recepta és la mateixa infermera qui omple el formulari.

L'ambulatori, a més, no cobreix adequadament les urgències; cal telefonar a la residència de Bellvitge. I tot això quan La Torrassa i Collblanc fan ingressar a les arques de la Seguretat Social, cada mes, 114 milions de pessetes...

Cinemes que s'omplen i es buiden

A tots dos barris hi ha quatre cinemes. Els dies festius dels mesos d'hivern s'omplen com un ou, mentre que a l'estiu s'hi constata un descens d'espectadors de fins el 20%.

Hi ha quatre entitats recreatives, dues de laïques i dues de vinculades a l'Església. Les dues primeres són la Unió Excursionista de Catalunya, amb uns 300 socis i una coral, i el Club Pimpinela, nat el 1910 a Hostafrancs i anomenat l'Univers fins el 1939. Fa un parell d'anys que el seu local fou abatut i el Club Pimpinela s'ha hagut de traslladar a Santa Eulàlia; això dificulta una vinculació directa amb La Torrassa, on des de 1926 hi estava integrat.

Les dues entitats religioses són el Centre Moral de Santiago Apòstol i el Centre Parroquial de Sant Ramon. El primer, adscrit a la Parròquia de Nostra Senyora dels Desemparats, inclou un grup d'ex-

cursionisme que edita el butlletí "Así es SESA" (anagrama de la Secció Excursionista de Santiago Apòstol). El Centre Parroquial de Sant Ramon, situat a la zona Nord de Collblanc, ja a Barcelona, és el que irradia probablement una major influència. Fa molt poc temps s'hi ha inaugurat un centre per a jubilats que és l'únic de tot el sector.

Invertir i estalviar

L'anàlisi de les tendències de l'estalvi dels habitants del barri ens dona el fet que el català té més arrelat el sentit de la inversió i l'immigrat el de l'estalvi. L'estalvi dels immigrants és pràcticament el doble o el triple del dels autòctons. És clar que es tracta d'un estalvi molt modest (un promig de 50.000 ptes per cartilla, que en la majoria dels casos resumeix tota una vida de sacrificis) i que es va utilitzant en la mesura que sorgeixen les necessitats, sovint provocades pels estímuls al consum.

Amb tot, en parlar de l'estalvi i l'immigrat caldria distingir entre dos tipus d'immigrat: aquell que ja fa bastants anys que viu aquí, des de les primeres immigracions degudes a les obres del "Metro", i l'arribat de nou, el qual habita a les zones més pròximes al Torrent Gornal i no estalvia perquè li cal fer front al pis nou anunciat "amb facilitats".

Conclusió

La lluita, difícil, dels veïns contra el Pla Parcial La Torrassa-Collblanc, que motivà innumerables impugnacions, no fou pas coronada amb l'èxit. El Pla fou aprovat, malgrat l'oposició del veïnat, el qual s'agrupà entorn de l'Associació de Veïns nascuda el 1971. Ara s'està pendent del veredicta definitiu del Tribunal Suprem, al qual els veïns han recorregut per tal de no desaprofitar cap possibilitat.

En definitiva, els veïns pretenen que les indústries nocives i molestes marxïn de Collblanc i La Torrassa i que siguin substituïdes no pas per edificis de vivendes sinó pels equipaments públics avui inexistents; també que sigui donada una vivenda a tots els afectats pel Pla. És a dir, que el Pla, sobretot, sigui modificat d'acord amb els autèntics interessos dels barris.

Raimon Bonal

(Versió d'un extracte de J.-M. Huertas,
Tele/eXpres, 22 i 23 de novembre 1974)

ASSOCIACIÓ DE VEÏNS COLLBLANC-LA TORRASSA

Va néixer en ocasió del Pla Parcial de Collblanc-La Torrassa. D'aleshores ençà els veïns han dut a terme una gran quantitat d'accions i han suscitat una sèrie d'activitats per tal que el barri arribi a ser més humà i més habitable per a tots.

L'Associació és constituïda per diversos Grups de Treball: socio-cultural, cultural-recreatiu, d'urbanisme..., que promouen conferències entorn de diversos temes, organitzen excursions familiars i festes, i s'ocupen dels problemes locals d'urbanisme i de tipus social en general.

L'Associació també edita un butlletí que mira de ser un pont de diàleg on tots els veïns puguin parlar dels seus problemes.

El Domicili de l'Associació és al carrer Llançà, nº 78 i està obert cada dia de les 8 a les 9'30 del vespre. Si desitgeu una informació més ampla de l'Associació, veniu-hi preferiblement els dimecres.

**collblanc
la torrassa**

**las razones
de una
lucha
urbana**

(Resumen de un estudio sociológico. 1974)

Por expresa petición de la Asociación de Vecinos del barrio, la Fundació Jaume Bofill llevó a cabo, a finales del pasado año, una investigación a fondo de diversos aspectos socio-urbanísticos que afectaban al sector Collblanc-La Torrassa. Realizó dicho estudio el sociólogo Raimon Bonal.

Definición y límites

Una afirmación muy concreta abre el trabajo: "Collblanc y La Torrassa tienen una personalidad propia, adquirida en la necesidad de una expansión urbana, y tienen asimismo el riesgo de perderla en el anonimato del Área Metropolitana de Barcelona". De esta personalidad propia daría fe un conocimiento siquiera somero de estos dos barrios, prácticamente fundidos en uno solo.

Los límites de Collblanc-La Torrassa dentro de L'Hospitalet son la Ronda de la Via, la Riera Blanca, General Primo de Rivera (o carretera de Esplugues, continuación de la carretera de Sants) y Torrent Gornal. Habría que incluir además un pequeño pero destacado sector en la parte norte, ya en Barcelona, alrededor de la parroquia de San Ramón Nonato.

Históricamente, tanto Collblanc como La Torrassa poseen suficientes raíces como para justificar la conciencia de barrio que se desprende del estudio. Ambos barrios se formaron fundamentalmente durante los años veinte y treinta, en ocasión del aflujo inmigratorio de las obras del Metro de Barcelona. La prueba de este crecimiento desbordante la brinda ese 204'6% de aumento demográfico que L'Hospitalet experimentó en la década de 1920-1930. En 1930

estos barrios contenían el 56% de toda la población hospitalense. Anteriormente constaban casi exclusivamente de casas de planta baja y alguna masía. En la actualidad ambos barrios se extienden en 90'5 Ha y cuentan con 67.664 habitantes, según datos de 1973.

De hecho, la ocupación de estas tierras fue una "invasión" barcelonesa, que así alojaba a una inmensa masa de inmigrantes fuera de su municipio. Es éste el sistema utilizado por toda gran capital: suburbanizar de hecho las poblaciones situadas en su más inmediato cinturón, multiplicando de forma increíble el número de sus habitantes.

La Torrassa y Collblanc constituyen en la actualidad casi la cuarta parte de L'Hospitalet, en cuanto a demografía se refiere. Nada tiene de extraño, pues, que la densidad de ambos barrios alcance los 747 habitantes por hectárea.

El 39% de esta población es activa, dándose además la circunstancia de que el porcentaje de mujeres que trabajan es bastante superior al de L'Hospitalet (25'2% frente a 18% respectivamente).

Probabilidades de solución del caos

Un paseo cualquiera por ambos barrios conduce a una conclusión: caos urbanístico. Las recientes casas de varios pisos alternan con las de planta baja y algunas (pocas) masías que aún subsisten, y con barracas o con viviendas en patente estado ruinoso...

La trama de las calles no está en función de las propias necesidades de Collblanc-Torrassa, sino al servicio de la comunicación entre Barcelona y L'Hospitalet. Las calles Montseny, General Sanjurjo, Mas, Llobregat y Progreso constituyen en realidad un medio de comunicación entre las dos ciudades, sin que ofrezca a los vecinos de aquellos dos barrios ningún servicio concreto.

El estudio ha contabilizado 51 solares, edificios en ruinas o masías con patio. Existen además los huertos que se alinean a lo largo de las vías del tren, en la parte sur de La Torrassa. Estos espacios libres llevan al autor del trabajo a considerar que hay posibilidades ciertas de solventar algunos de los déficits existentes en Collblanc y La Torrassa. Déficits que van apareciendo a lo largo del estudio.

Las viviendas alternan en ambos barrios con industrias diversas, entre las que destacan algunas que entran de lleno en el capítulo de molestas y peligrosas: vaquerías, fábricas de vidrio, fundiciones, tostaderos de café, almacenes de aceitunas, fábricas de grasas y aceites, de barnices, de bolas de alcanfor, de gomas y hules, de serrín, de pieles, de explosivos y disolventes... Parece que se han dado cita en este sector aquellas fábricas que se querían lejos del centro residencial de la ciudad.

0'02 metros cuadrados de zona verde por habitante

Una vez más hemos de constatar que, como en todos los barrios extremos, también en Collblanc-Torrassa las zonas verdes son uno de sus principales déficits: se limitan a las pla-

zas de los Pirineos (cinco bancos, pavimento deficiente, siete árboles y dos fuentes, una de ellas sin agua), Española (que se encuentra en mejores condiciones) y del Mercado, con una franja verde. En total, 0'02 metros cuadrados por habitante.

Sobre este deprimente estado de cosas, opina el estudio: "L'Hospitalet ha constituido una reserva de terreno altamente rentable para Barcelona, porque ha permitido almacenar una enorme masa de fuerza-trabajo, necesaria para el funcionamiento de la industria de toda aquella zona, con un coste mínimo (el que viene dado por la ausencia de inversiones en urbanización, equipamientos y servicios), mientras se incrementaba al máximo el valor del suelo, aprovechado y explotado hasta en su último palmo cuadrado para la construcción".

A los doce y trece años se deja la escuela

En Collblanc y La Torrassa hay 12.740 niños en edades comprendidas entre los 4 y los 13 años. En la pirámide de edades se observa un envejecimiento progresivo de una población limitada en un perímetro bastante saturado, al mismo tiempo que se reducen lenta, pero realmente, las edades jóvenes.

Las plazas de enseñanza son las siguientes:

Alumnos	Ens. Estatal	Ens. No Estatal	Total
Jardín infantil	- (0%)	93 (100%)	93
Parvulario	176 (10'42%)	1.513 (89'57%)	1.689
EGB	3.032 (32'8%)	6.198 (67'15%)	9.230
Educación Especial	- (0%)	3 (100%)	3
TOTAL	3.208	7.807	11.015

Es fácil deducir que, de no mediar la enseñanza privada, los déficits ya existentes en Collblanc y La Torrassa serían pavorosos. La enseñanza oficial sólo cuenta con el 29'12% del total de plazas escolares.

En un caso y en otro se dan promedios de alumnos por aula superiores a la media de 40 aconsejada por el Estado. En el caso de la oficial, el promedio es de 48'3 alumnos/aula, y en el de la privada de 44'2. Ya es más inquietante el hecho, referido por testigos presenciales, de la existencia de alguna clase con más de 100 alumnos, y de otras con 70 y 80, donde los chicos más "espabilados" ayudan al profesor enseñando a otros niños.

En el conjunto, la estadística elaborada que quizás llame mayormente la atención es la presente distribución de % de niños que van a la escuela:

Edad:	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Porcentaje:	13'03	13'32	13'8	14'01	13'12	13'45	11'97	6'1	1'15

La primera inflexión en la escala, indicativa de que algo ocurre, es a los doce años, cuando los porcentajes,

bastante regulares hasta este momento, empiezan a descender. Con todo, cuando puede hablarse de un abandono importante de escolares es a partir de los 13 años. Según la interpretación de autorizados informantes, "se encuentran niños en las fábricas de vidrio y en pequeños talleres donde no son aserrados hasta los 14 años. Esto es más frecuente en el caso de hermanos mayores, en familias con diversos hijos. Los padres, en general, no valoran la escuela".

Si retrocedemos en cuestión de edad, nos encontramos con otra cifra impresionante: el 32% de los menores de 4 años no están escolarizados. Si hay un 25'2% de mujeres que trabajan, aunque no todas ellas tengan hijos, tendremos que convenir en que, en un barrio sin guarderías, la única solución debe ser el procedimiento de dejar los niños con la abuela o con otro familiar.

Para completar el cuadro de síntomas acerca de los déficits que en materia escolar padecen estos barrios, cabe añadir que la tercera parte de los niños en edad escolar se desplaza fuera de la barriada para asistir a la escuela. Aunque pueda haber quien busca una escuela concreta que le parezca mejor, no será aventurado afirmar que son bastantes los que obran así porque ni La Torrassa ni Collblanc les ofrecen solución escolar.

La sanidad, como en tantos otros sitios

La sanidad es uno de los temas más traídos y llevados en los últimos tiempos. Y no por puras anécdotas, precisamente. En esta zona, fronteriza entre L'Hospitalet y Barcelona, sólo se cuenta con un dispensario de la Cruz Roja bien conceptualizado tanto por lo médico de sus cuotas como por su asistencia.

En los ambulatorios de la Seguridad Social se ha establecido, durante una hora de visitas, el récord de 72 segundos por visita normal, y de 7 minutos y medio cuando se trata de especialistas. Cuando sólo se trata de una receta, la misma enfermera, naturalmente, rellena el formulario.

El ambulatorio, además, no cubre adecuadamente las urgencias; es menester telefonar a la residencia situada en Bellvitge. Y todo esto cuando La Torrassa y Collblanc ingresan a la Seguridad Social, mensualmente, 114 millones de pesetas...

Cines que se llenan y se vacían

En estos dos barrios hay cuatro cines. Durante el invierno, los días festivos llenan los cines hasta los toques, y en verano se nota un descenso de espectadores hasta el 20%.

Hay cuatro entidades recreativas: dos laicas y dos ligadas a la Iglesia. Las dos primeras son la Unió Excursionista de Catalunya, con unos 300 socios y una coral, y el Club Pimpinela, nacido en 1910 en Hostafrancs y llamado l'Univers hasta 1939. Hace un par de años derribaron su local, y ahora el Club Pimpinela se ha trasladado a Santa Eulàlia, lo que dificulta una vinculación directa con La Torrassa, lugar donde estuvo asentado desde 1926.

Las dos entidades religiosas son el Centro Moral de Santiago Apóstol y el Centro Parroquial de San Ramón. El primero, adscrito a la parroquia de Nuestra Señora de los Desamparados, con un grupo de excursionismo que edita el boletín "Así es SESA" (anagrama de Sección Excursionista de Santiago Apóstol). El Centro Parroquial de San Ramón, situado ya en Barcelona, en la zona norte de Collblanc es el que probablemente irradia una mayor influencia. Muy recientemente se ha inaugurado en él un centro para jubilados que es el único en todo el sector.

Invertir y ahorrar

El análisis de las tendencias de ahorro de los habitantes de los barrios arroja el hecho de que el catalán tiene más arraigado el sentido de la inversión y el inmigrado el del ahorro. El ahorro de los inmigrados es prácticamente el doble o el triple del de los autóctonos. Claro que es un ahorro muy modesto (un promedio de 50.000 ptas. por cartilla, que resume toda una vida de sacrificios en la mayoría de las ocasiones) y que se utiliza a medida que aparecen las necesidades, a menudo provocadas por los estímulos al consumo.

Habría que distinguir, de todos modos, al hablar de ahorro e inmigrados, de dos tipos de inmigrado: el que lleva aquí ya bastantes años, desde las primeras oleadas debidas a las obras del "Metro", y el que acaba de llegar en fechas relativamente recientes; éste habita en las zonas más próximas al Torrent Gornal y no ahorra porque precisa hacer frente a ese piso nuevo que se anuncia con "facilidades".

Conclusión

La difícil lucha de los vecinos contra el Plan Parcial La Torrassa-Collblanc, que fue motivo de múltiples impugnaciones, no fue coronada con el éxito. Pese a la oposición del vecindario, agrupado en torno a la Asociación de Vecinos nacida en 1971, el Plan fue aprobado. Ahora está pendiente el fallo definitivo del Tribunal Supremo, al cual han recurrido los vecinos, dispuestos a no desechar ninguna posibilidad.

Lo que pretenden los vecinos, en definitiva, es que se marchen las industrias molestas; pero no a cambio de más viviendas, sino de los equipamientos hoy inexistentes; y que a los afectados por el Plan se les dé vivienda; pero que el Plan, en suma, sea modificado de acuerdo con los auténticos intereses de los barrios.

Raimon Bonal

(Extracto de J.-M. Huertas, Tele/eXpres, 22 y 23 nov. 1974)

ASOCIACIÓN DE VECINOS COLLBLANC-LA TORRASSA

Nació con motivo de la aparición del Plan Parcial Collblanc-La Torrassa. Desde entonces los vecinos han llevado a cabo una gran cantidad de acciones y han suscitado una serie de actividades para que el barrio llegue a ser más habitable y humano para todos.

Constituyen la Asociación diversos Grupos de Trabajo: socio-cultural, cultural-recreativo, de urbanismo, ... que promueven conferencias sobre distintos temas, organizan excursiones familiares y fiestas y se ocupan de los problemas locales de urbanismo y de tipo social en general.

La Asociación edita también un boletín que pretende ser un lugar de diálogo, donde todos los vecinos puedan hablar de sus problemas.

El domicilio de la Asociación, abierto todos los días de las 8 a las 9'30 de la noche, está en calle Llançà nº 78. Para una más amplia información, acudir preferiblemente los miércoles.